

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

کتاب : د ناوي بنگري

ليکوالان : بېلابېل

ژباړن : نثار احمد آريا

خپروونکې:

بېنوا فرهنگي ټولنه _ کندهار

د خپرونو لړ : 17)

چاپکال : 1383 ل کال

کمپوز/ ډيزاين : مختار احمد انتقام

کمپيوټر چاري:

بېنوا کمپيوټر خانگه

موږ څه وايو!

ډېره د خوښۍ خبره ده، چې په دې وروستيو کي د ځوانانو مينه له خپل فرهنگ او ادب سره اورنۍ شوې ده او د خپل فرهنگ د بډاينې لپاره يې لاري چاري مشخصي کړي او درانه گامونه ورباندې اخلي، چې پر دې لار يې ټولو اړتياوو ته په پام سره چوپړ ته ملا تړلې ده .

د دغسې فرهنگ مينو، هڅاندو او خواريكښو زلميو له ډلي څخه يو هم ځوان او با استعداد نثار احمد آريا دی، چې همدا اوس- اوس يې د غوره کيسو يوه ژباړل شوې ټولگه ستاسو په لاس کي ده او زموږ دا هيله ده چې د ذوق ژبه، به پر وټکوي.

ښاغلی اريا که له يوې خوا د پښتو لنډې کيسه ليکني پر ډگر راټوکېدلی خدايي غاټول دی، خپله هم لنډه کيسه ليکي او د لنډې کيسې ليکني بريالۍ تجربې کوي، دغه راز د نورو ليکوالو له غوره کيسو څخه هم ژباړي کوي.

ښاغلی اريا د لنډو کيسو په ټاکنه کي د ښه ذوق څښتن دی او زموږ د دې خبري زبات به ان شا الله تاسو د دغې ټولگي په منځ- منځ کي ووينئ. د گران اريا يوه ډېره ښه ځانگړنه دا ده چې ده خپله ټوله پاملرنه يوازي او يوازي د لنډې کيسې مطالعې او تجربې ته اړولې ده، دی هڅه کوي چې يو کار وکړي او پوخ يې وکړي. نو موږ به د ده د لومړني فرهنگي چوپړ لومړنۍ بېلگه (د ناوي بنگرې) ستاسو د ذوق مخي ته کښېږدو.

خدای دي وکړي چې خوښي مو شي او موږ به خپلي خبري په دې دعا رالنډې کړو، چې خدای دي وکړي زموږ دغه نوی غوږېدلی گل د وخت له سږو او نامردو سيليو څخه تر ډېره په امان واوسي او خوږبويي يې تر ډېره په لره او بره پښتونخوا کي خپره وي او د ټولو پښتنو دماغونه په تر او تازه وي.

امين ثم امين

په ادب، مينه او درنښت

بېنوا فرهنگي ټولنه_ کندهار

پایله

کېدو مویاسان/فرانسه

له ډوډۍ څخه وروسته مېلمستیا ته راغلي سړي د چلم څکولو لپاره په بله کوټه کې سره راټول شول، او له غره، وره خبرې پیل شوې، په خبرو، خبرو کې د هغو میراثونو یادونې پیل شوې، چې ډیرې عجیبې او نادري وې، پدې وخت کې ښاغلي انتوني یوه په زړه پورې کیسه وکړه، ښاغلی انتوني د ښار له وتلو وکیلا نو څخه دی، هغه وویل "نن سبا زه د یوه داسې وارث په لټه کې یم چې په ډېر بد حالت کې غیب شوی دی، هسې خو دا یوه عادي کیسه ده، چې په نړۍ کې هر مهال رامنځ ته کېدای شي، خو تفصیل یې ډېر دردونکی دی.

تقریباً شپږ میاشتې مخکې یو ښتمنی کونډې ما ته د یوه سړي له لارې بلنه راکړه، چې د هغې کور ته ورشم، هغې بڅښنه غوښتې وه چې د ناروغۍ له امله هغه خپله زما دفتر ته نشي راتلای، زه د هغې لیدو ته ورغلم، له څو رسمي جملو وروسته هغې راته وویل: "وکیل صاحب! زه غواړم چې تاته یوه ډېره مهمه او سپېڅلې دنده دروسپارم، ما ته د دې کار لپاره تر ډېر غور وروسته غوره کړی یې، زما د ژوند شېبې نورې لنډې شوي دي، کوم کار چې غواړم تاته یې وسپارم، هغه به ته زما له مړینې وروسته پیل کوې، پر مخا مخ مېز زما وصیت نامه پرته ده، او ورسره د لسوزرو "فرانکو" نوټونه هم دي، که چېرې ته پخپل کار کې پاته راغلې، نو همدا لس زره فرانکه خپل فیس وېوله، او که چېرې بریالی شوې، نو زما له وصیت سره به سم یو لک فرانکه نورې تاته د جایزې په توګه درکړل شي، ماله هغې وپوښتل چې هغه غواړي په ما کوم کار وکړي؟ هغې ځواب راکړ، چې زه به د هغې ورک زوی وړ پیدا کوم، چې د دې د ټولې شتمنۍ یوازینی وارث دی، کونډې دا خبره بیا تکرار کړه چې زه به د هغې له مړینې وروسته خپل لټون پیل کوم، او هغه باور لري چې دا به ډېر ژر مړه شي، هغې له ما هیله وکړه چې زه هغې ته تکیه ورکړم او پرکټ یې د دې لپاره کښېنوم، چې هغه خپله کیسه ماته وکړي، چې کیسه واورم، نو کیدای شي، چې زه د خپلې دندې پلان ترتیب کړم، کونډه په رېښتیا هم ډېره ناروغه وه، سره له دې چې زه ډاکټر نه وم خو بیا می هم اندازه لګولای شوه، چې هغه نوره د یو څو ورځو مېلمنه ده.

کونډې خپله کیسه داسې پیل کړه "ښاغلي! ته هغه لمړنی کس یې چې زه دا کیسه ورته کوم، د دې لپاره چې تاته زما د درد او خوږ احساس وشي، ځکه ته یو خواخوږی انسان راملومېږې، زه باور لرم، چې ته زما بدبختي داستان واورې نو زما د زوی په لټه کې به هیڅ کمزوري نه ښیې، زه نه غواړم چې ډېره لیرې لاره شم ځکه داسې نه وي چې د څه درښودلو وړاندې زما ځواک ځواب راکړي."

تر واده وړاندي ما له يوه هم سينه ځوان سره مينه کوله، ما پتيلې وه چې له هغه سره به واده کوم، خو زما مور او پلار په دې خوښ نه وو، ځکه زما محبوب شتمن نه و، زه يې يوه لوړ او شتمن سړي ته ورکړم، ما د دې واده مخالفت و نه کړ، ځکه چې زه هغه وخت کم سينه، بې تجربې او د مور او پلار په خوښه وم"

څو کاله وروسته ځينې مهمې پيښې را منځ ته شوې، له يوه لوري زما محبوب بل واده وکړ او له بل لوري زما يو ډېر ښکلی زوی وزېږېد، د زوی له پيدا کېدو دوه کاله وروسته زما مېړه مړ شو، او په دې لويه نړۍ کې زه د يوه زوی او خپلې ډکې ځوانۍ پيټي ته يوازي پاته شوم"

"زما محبوب چې زما د مېړه له مرگه خبر شو، نو هغه ډېر خواشینی شو، په دې نه چې زما مېړه مړ شوی و، بلکې په دې چې هغه بل واده کړی و، او اوس سره له دې چې د هغه لار پاکه وه، هغه له ما سره واده نشوای کولای، هغه د عذر لپاره ماته راغی، او پر دې غم يې په چيغو، چيغو وژړل، زما زړه ټوټې، ټوټې شو.

"له دې وروسته زما کور ته د هغه راتگ پيل شو، همدا زما لويه غلطي وه، ځکه ما بايد په لمړيو شپو کې هغه له خپله کوره منع کړی وای، خو دا چې زه د مېړه بې وخته مړني ډېره ځورولې وم، نو ځکه مي خپل محبوب ته د دوستۍ تر بريده د اړيکو ساتلو اجازه ورکړه، خو دا اړيکي ډېر ژر د دوستۍ له بريده واوښتې، معلومداره خبره ده چې همداسي به کېدلای، ځکه زه ځوانه وم، يوازي وم، او له هغه سره مي مينه وه، موږ ښځي بايد څنکه راز، راز تکليفونه وزغمو"

بيا داسي وخت راغی چې د هغه ډيري شپې به له ما سره تېرېدې، هغه واده درلود، زه کونډه وم او يو زوی مي هم درلود، نور نو موږ ته مناسبه نه وه چې مينه او عاشقي وکړو، ما بايد لمړی لا دغه خطر حس کړی وای، خو افسوس چې احساساتو مي پر عقل پرده غوړولې وه، زه له فطري غوښتنو څخه مغلوبه شوې وم، نتيجه يې دا شوه چې هغه ټول څه وشول چې بايد نه وای شوي، زه د هغه يو ډول يارانه وگرځېدم، ښايي ته به فکر کوې چې دا ټوله گناه زما زه، خو داسي نه ده، کيسه دا سي وه چې زما مينې او يوازي توب زما د محبوب حوصله ور لوړه کړه، د هغه غوښتني له يوې نه بلي ورځې ته پسې ډېرېدې، ما ډېر مزاحمت وکړ خو حقيقت دادی چې د ښځې کردار چې هر څومره کلک وي، که له يو سړي سره څو ساعته يوازي پاته شي نو د کردار ټول بنسټ يې له منځه ځي او داچي هغه تر واده وړاندي زما محبوب و...

همداسي څورلس کاله تېر شول، دغه څورلس کاله زما د ژوند تر ټولو ښې شيبې وې، په دې زمانه کې زما زوی لوی شو، هغه دومره ځيرک او صالح هلك و چې يو مور وياړ پرې کولای شوای، زما پر يار هم گران و، موږ دواړو په گډه هغه لوی کړ، د هغه د زده کړې لپاره زما محبوب ډېر زيار وکښ، زما زوی به هغه ته کا کا ويل، له هغه سره يې بې کچه مينه کوله او د هغه يې ډېر درناوی کاوه، هغه يې خپل پلار، ښونکی، پالونکی او ملگری باله او په هر څه کې به يې له هغه سره مشورې کولې، هغه هيڅکله په خپل کور کې د کا کا پر شته والي نيوکه نه وه کړې، نيوکه خو لا

پرېږده هغه تر اوسه دا هم نه و پوښتلي چې کاکا هره ورځ زموږ کور ته داسي بې خاره ولي راځي، هغه له کوچنيوالي هغه خپل ځان او مور ته نژدې ليدلی و او هغه يې د خپل ځان مخلص گڼلی وو هغه په خپل کور کې په کاکا عادي شوی و او هغه يې د ځان او مور خير خوا گڼلی و.

بيا يو وخت زما يار له خپلي ښځې سره د يوې مياشتې لپاره په سيل برتانيې ته ولاړ، هغه به هر وخت په کال يا دوو کلونو کې بهر ته په سيل تلې، خير کله چې بيرته له برتانيې څخه راغی نو تر ټولو لمړی زما ليدو ته راغی، موږ ډېر احساساتي سره يو ځای شوو او په يو بل کې وړک شو، زما سد والوت، نه پوهيږم چې څومره وخت به تېر شوی و، خو چې ځان او شاوخوا ته مې پام شو، نو ټکان مې وخوړ، زه نابېره پوه شوم چې په کوټه کې دريم کس هم شته، ما چې سر را پورته کړ او د وره خوا ته مې وکتل نو پر سترگو مې توره شپه شوه، ما خپل زوی "هنري" وليد چې ژر وگرځېد او لاړ.

"زما پر سر اسمان را ولويد، کشکي مخکې چاودلې وای او زه په ننوتلې وای او يا مې پر کړي وای او د همېش لپاره ورکه شوې وای، نه پوهيږم چې ما تر کومه سلگۍ وهلې او ژړل مې، زما زړه د چاودېدو په حال کې و، ټول بدن مې لکه په اور چې کبابېدی، زه د هغه کب په څېر تر پېدم چې له اوبو را ايستلی شوی وي او پر وچه يې غورځولی وي، وکيل صاحب! هغه مهال چې زما کوم حالت و، هغه زه په ژبه نه شم بيانولی، زما يار هم چوپ و، هغه له ما څخه ليري ناست و، هغه نه ماته ډاډ را کړ، نه يې له ژړا څخه منع کړم او نه هم نژدې راته راغی، ډېر ورسته هغه چوپتيا ماته کړه او و يې ويل: "زه د هنري پسې ځم، د هغه ... د هغه د پوهولو هڅه کوم، زه ... زه هغه ته وایم"

هغه هم لاړ، زه يوازي پاته شوم، د اوښکو چينې مې وچي شوې او ډېره کمزورې شوم، کله چې ښه سترې شوم نو پر کټ ولويدم او د خپل تللي زوی په تمه شوم، زه چوپه وم په زړه کې مې ډول، ډول اندېښنو سر کړی و او له وېرې په رېږد وم، کله چې به په نغري کې د کوم لرگي ټک شو نو زما ترهنده سترگې به د وره خوا ته واوښتې، يوې نا څرگندي وېرې زما زړه په اوسپنزو زولنو کې را حصار کړی و، زه پوره باور لرم چې کوم سخت مجرم به هم داسي درد نه وي ليدلی، "د شپې په نيمايي کې ماته د خپل محبوب له لوري خبر راغی، چې هغه تر اوسه د هنري په پيدا کولو کې پاته راغلی دی، هغه پوښتلي و چې هنري خو به کوگر ته بيرته نه وي راغلی؟ ما ځواب ور ولېږه چې نه هغه تر اوسه بيرته کور ته نه دی راغلی، ته خپل لتون جاري وساته"

"زه ټوله شپه هغه ته په تمه ناسته وم، څو ځلي پر خپل زهني توازن باندي شکمنه شوم، کله به مې زړه راته ويل چې جامې وشلوم، ټوپونه ووهم او دومره منډي کړم، چې عصاب مې شل شي، کله به مې زړه و چې پر مخکې ځان وغورځوم، خو هيڅ غوښتنه دومره قوي نه وه چې ماته يو کوچنی حرکت را کړي، زه ټوله شپه ډول، ډول اندېښنو لاندي کړې وم، بد، بد، چورتونه رالويدل د توپاني جگړو غوندي په ذهن کې راگرځېدل چې اوس به څه کيږي؟ که هغوی دواړه سره مخامخ شول نو بيا به زما د زوی غبرگون څه وي؟ که هغه بيرته راغی نو زه به دومره توان ولرم

چي له هغه سره مخامخ شم؟ هغه به بېرته راشي؟ که را نه شي نو زه به څه کوم؟ دا دومره لوی ژوند به یوازې څنگه تېروم؟

شین سهار و، چي زما مزدوري کوټې ته سر را ښکاره کړ، ما له دې پرته چي هغې ته وگورم په لاس د تلو اشاره ورته وکړه، نه پوهېږم چي هغه ولاړه که پاته شوه خو لږ وروسته په داسي حال کي چي یو ډاکټر ورسره ملگری و ماته نژدې راغله، ډاکټر ویل زه سربداله شوې یم، هغه زه پر کټ پرې ایستم او نور په ځان پوه نه شوم

"مزدوري مي ويل چي زه تر ډیرو ورځو پوري سمه په هوښ کي نه وم، په همدې نا سم حالت کي به مي کله چيغي وهلې، کله به مي بغاري وهلې او کله به مي اپلاتي ويلې"

"کله چي زه پر سد شوم نو زما محبوب ماته نژدې ناست و، هغه ډېر سترې او پرېشانه ښکارېدې، زما چي پر هغه سترگي ولگېدې نو سملاسي مي بېرته ورڅخه واړولې او د خپل زوی حال مي ورڅخه وپوښت، هغه راته وويل: ما چي هر څومره د هغه لټه وکړه بيا هم د هغه په موندلو کي پاته را غلم" ما هغه ته په قار وويل: سملاسي له دې ځايه پورته شه او زما زوی را پيدا کړه، تر څو چي دي هغه نه وي پيدا کړی له ما سره د لیدو هڅه مه کوه، هغه ولاړ"

"وکیل صاحب! له هغې ورځې راهيسي، نه زما زوی بېرته راغی او نه زما محبوب، ما له تېرو شلو کلونو راهيسي د هغوی یوه مخ نه دی لیدلی، له شلو کالو څخه پرلپسې زه دغه عذاب گالم، زه هره شېبه په تمه تېروم، هر وخت مي زړه درېږي چي خدای خبر زوی به مي کله بېرته راشي، ته د دې سزا درد نه شې محسوسولای، دا یوازې د یوې مور زړه محسوسولای شي، هغه تمه چي پای نه لري، اف "هغه چوپ شوه، بيا يې څو شیبې ورسته پسې وويل: "خو اوس هغه وخت رارسېدلې چي دغه تمه پای ته ورسېږي، زما وخت رارسېدلی زما ژوند په خلاصېدو دی، ما د مرگ ښکالو اورېدلې ده، مرگ دې کور ته را ننوتلی دی او نور زه هم د ژوند هیله نه لرم، له دې شلو کلونو را هيسي چي زه کوم ژوند تېروم تر هغه مرگ وېرونکی نه دی"

او هغه زما محبوب، هغه له تېرو شلو کلونو څخه بې له ناغې زما کور ته راځي او زما د نوکرانو په منځگړیتوب له ما څخه د لیدو غوښتنه کوي، له هغه راهيسي ماته لوی، لوی لیکونه لیکي، زما له نوکرانوسره غوړمالۍ کوي، هغوی ته لوی، لوی رشوتونه ور مني چي په یو ډول ځان دننه را پرېږدي او د یو څو شیبو لپاره له ما سره وويني، خو ما هیڅکله هغه ته د لیدو اجازه نه ده ور کړې، د یوې شېبې لپاره هم نه، ځکه چي ... نه پوهېږم چي ولي؟ زه په دې پوره باور لرم چي که په هره شېبه کي هغه زما مخي ته راغی نو په هغه شېبه به زما زوی هم بېرته راشي او موږ دواړه به یو ځل بيا یو ځای وويني، اف، زویه ... خدای خبر هغه به چيري وي؟ مږ به وي که به ژوندی؟ خدايزده چيري به پټ وي؟ په همدې وطن کي به وي که به له سمندر پوري وتلی وي؟ زه به کله ور یادېږم که نه؟ نه پوهېږم چي اولاد خپل مور او پلار دومره ولي خوروي؟ داسي سختي سزا وي ولي ورکوي؟ خپل زامن دومره بې رحمه کيږي ولي؟"

يوې مور په داسي حال کي چي د مرگ شېبې يې شمېرلې په اسمان کي سترگي ښخي کړې او په دردناک ښځي خپل زوی ته ور ناري کړل: "زويه! زما زويکه! ته خو دومره ظالم نه وې، تا خو همېشه خندل او زه دي خندولم، ته دومره احساس نه لرې چي تا خپلي مور ته څومره سخته سزا ور کړې ده، تا خپله مور ژوندۍ ښځه کړې ده هغه مور چي له تا سره يې دومره مينه کول، چي کله به ستا تبه وه نو هغې به خوب پر ځان حرام کړ او کړۍ شپه به ستا سرته ناسته وه"

"گوره دغه ټولي خبرې هغه ته وکړه" کونډې ماته وويل: "ورته کوې يې که نه؟ ژمنه ده؟ هغه ته ووايه ... هغه ته ووايه زما زويه زما زړگيه! پر خپلي تللي مور رحم وکړه، وخت له هغې سره ډېره جفا وکړه، له کله راهيسي چي ته تللی يې، له هغې ورځې څخه ستا له مور څخه د گور مړی جوړ شوی دی، اوس هغه په ريښتيا مړه شوې ده، ته خپله مور وبخښه، يو ځلي يې په مينه ياده کړه، ستا د دغه شل کلن بېلتون هره شيبه د هغې لپاره تر مرگ په کمه نه وه، او ستا په ياد کي يې د وينو اوښکي توی کړي وې او يو ځل د هغې قبر ته ورشه او هغې ته ور چيغي کړه چي مور جاني! هغه به پوه شي چي تا هغه بخښلې ده" کونډه په چيغو شوه، او بيا يې سلگۍ پيل شوې، زه چوپ ناست وم هغه دردېدلې ننداره مي کول چي يوازي يې پای زما په مخکي و، هغې په لاس ماته د تلو اشاره وکړه، زه چي پورته شوم نو هغې پرته له دې چي ماته وگوري په سلگيو راته وويل: "هغه ته دا خامخا ووايه چي ما ... چي ما له هغه وروسته بيا هيڅکله د هغه (خپل يار) مخ لا نه دی ليدلی، دا به ستا ډېره لويه مهرباني وي، نور نو ما يوازي پرېږده چي په خپلو گورومونو کي ډوبه مړه شم"

زه دباندې راووتم له سترگو مي اښکي رواني وې، څو ورځې وروسته خبر شوم چي هغه کونډه مړه شوې ده، ما د هغې په جنازه کي گډون وکړ"

بيا ما له خپلو ټولو امکاناتو او اړيکو څخه کار واخيست، په پټو سترگو مي هڅي وکړې چي د هغې زوی پيدا کړم خو تر اوسه په خپلو هڅو کي پريالی شوی نه يم، تاسو چي د هغه په اړه هر فکر کوئ خو زه هغه يو مجرم زوی بولم.

بندي

جرالد کیریش

"تل خونه هلته ده!" د محبس مشر په داسي حال کي چي يو لور ته يې اشاره کول وويل: "لاندې د ورکښته کېدو پر مهال لږ پام کوئ ځکه چي ځينې ډيري زېم وهلي دي، تاسو خبر ياست چي دغه سيمه رود ته ډېره نژدې ده ځکه يې نو ځينې ډېري بوس شوي دي او پر ډبرينو ځينو باندي د لنډل له امله خپل سري بوتې را شنه شوي دي، که څه هم هغه تاسو ته چندانې زيان نه در رسوي خو ښايي جامې مو در چټلي کړي، هو رښتيا! اوس دغه تل خونه تشه ده، اورېدلي مي دي چي په "کلوري" کي يې پر روغتيايي اوصلو برابر محبس جوړ کړی دی، خو زما په فکر محبس بايد محبس وي نه هوټل، محبس ته سم خلک نه ځي، بد خلک ځي، د دې لپاره محبس بايد محبس وي، ته څه په کي وايې؟"

"دا ځای اته سوه کاله پخوانی دی، خو اوس هم د اولي ورځي غوندي دی، بده به نه وي که ووايم چي دغه محبس په دولسمه پېړۍ کي جوړ شوی دی، له دې ورستيو لسو کلونو پرته نور له هغه راهيسي کار ورڅخه اخستل شوی دی، لمړی تل خونه وینئ؟ که مخامخ شکنجه خانې ته ورځئ؟ تل خونه وینئ؟ ښه، لکن هلته ستاسو د ليدو وړ څه نه شته" د محبس مشر چي يو زوړ سړی و، يو ستر اوسپنيز وره ته اوږه ور کړه او ور يې پرانيست، بيا په داسي حال کي چي په لږ زېږدلو لاسونو کي يې ډېوه نيولې وه موږ ته لار را ښوول.

تل خونه يو هيبث ناک ځای و، لس مربع فټه غولی يې و، اته فټه يې هسکوالی و، ښوی مخکې يې وه او ساه په کي بندېده، دومره سړه وه چي د انسان زړه په کي تنگېدی، زموږ يو ملگري ناره کړه "دا ډېوه خو يو وار دلته راوړئ، دلته پر دېوال څه نقاشي ښکاري"

"بلې هو" د محبس مشر وويل:

"پر څلورو واړو دېوالونو نقاشي شته، دا وگورئ دلته رڼا ښه پرېوزي"

موږ ټول جنوبي دېوال ته نژدې ور ټول شوو، پر دېوال د ډېوې ژړه رڼا پرېوته، يو چا پر ډبرينو دېوالو باندي ډېره ښکلې انځورگري کړې وه، د عيسی د ژوند او د هغه د زندگی کولو انځورونه ښکارېدل، انځورگر د پوره هنر مظاهره کړې وه، د عيسی پر څېره باندي نا پايه سپېڅلتيا ښکارېده، د محبس مشر وويل:

ښه په غور يې وگورئ دغه انځورونه پخواني نه دي، کوم چا چي دغه انځورونه جوړ کړي دي هغه مړ... زما يې نېټه سمه ياد نه ده، تقريبا لس کاله پخوانی خبره ده زما د هغه نوم ياد نه دی، فکر کوم چي نوم يې "جون" و، که کوم بل څه و، زه په دې هم نه پوهېږم چي هغه يې دلته د څه لپاره راوستلی و، گومان کوم چي جرم يې سياسي و"

"هغه ته يې د ټول عمر نظر بندي او يوازيتوب سزا ټاکلې وه، هغه زلمی و او له يوې درنې کورنۍ څخه و، په هغه شپو کې زه نوی د محبس مشر ټاکل شو ی وم چې هغه يې دلته راوست، کوم سپاهي چې هغه دلته راوست، هغه ماته وويل چې ښاغلي ارتهره! دا سړی د توري تل خوني لپاره دی، دا کوټه موږ توره تل خونه بولو، سپاهي وويل چې دا بندي بايد له بهر سره هيڅ تماس و نه لري، دی بوزی بندي يې کړی"

ما ورته وويل ډاډه اوسه! له دې ورسته به دی له دباندې نړۍ څخه مطلق بې خبره پاته شي"

"زه وياړم چې ما خپله دنده په پوره ايمانداري سره تر سره کړه، درنو مېلمنو! ما هغه په تل خونه کې بند کړ، هغه هيڅ ونه ويل، هيڅ شور يې ونه کړ ځکه هغه له يوې درنې کورنۍ څخه و، زه چې په لمړي ځل هغه ته د ډوډۍ ور وړلو لپاره ورغلم نو هغه ماته داسي وکتل لکه زه چې د يوې مرداري ويالې چنچۍ وم، ما په زړه کې وويل، ښاغلي! ته ماته ډېر په حقارت سره گورې، خير ژر وي که ورسته ته به زما په قدر پوه شې"

"پوره يوه مياشت وروسته، يوه ورځ هغه له ما څخه وپوښتل چې نن کومه ورځ ده؟ ماته امر شوی و چې هغه بايد له نړۍ سره هيڅ ډول تماس و نه لري، مانا داچې له بندي سره بايد خبرې هم ونه شي، ما هغه ته هيڅ ونه ويل، پټه خوله دباندې راووتم، دويمه ورځ بيا هغه له څخه وپوښتل، مهرباني به دي وي که راته ووايې چې نن کومه ورځ ده؟ ايا زما د بند يو کال تېر شوی؟ زه و نه توانېدم چې خپله خندا پټه کړم، يو کال؟ تر اوسه خو پنځه اونۍ نه دي تېرې شوي"

د دويمې مياشتې وروستيو شپو ته د هغه حال خراب شو، له هغه سره د يوې جملې خبرې کولو په بدل کې هغه هر څه راکولو ته چمتو و، خو زه يو ساده ريس وم، نه مي حرس درلود او نه يې لرم"

د هغه حال نور پسې خراب شو، هغه به پر ځنگنو ولوېد او په ژړغوني ږغ به يې وويل: پر ما رحم وکړه، له ما سره وږغېږه، ما به سر ورته وښوراه او ورڅخه تېر به شوم، سړی بايد خپله دنده په امانداري تر سره کړي، ما به ډېر کله اورېدل چې هغه به په لوړ ږغ خندل او يا به يې په ړزېدلي ږغ چيغې وهلې، تاسو ته به زه ډېر ظالم ښکارم، ښايي همداسي وي خو زه د خپل امر پابنده وم، ماته امر شوی و چې زه له هغه سره هيڅ خبره و نه کړم ځکه نو ما له هغه سره خبرې نه وکړې"

"درې مياشتې ورسته هغه ماته لوی، لوی وړانديزونه راکړل، هغه ويل انسان خو به يې؟ پر ما رحم وکړه، پښو ته دي درلوېږم، له ما سره خبرې وکړه، زه به تاته هر څه درکړم، ما هيڅ جرم نه دی کړی، زه لوړه کوم چې ما هيڅ گنا نه ده کړې، زه تاته په زرگونو پيسې درکولای شم، د يوه توري په بدل کې به زر، زر پونډه درکړم، د هغه ځکېروی خوت خو زه رشوت خور نه يم او بل زما په ذهن کې دا خبره هم وه چې بندي به دومره پيسې له کومه کړي؟ ما هغه ته د "نه" په دود سر وښوراه، هغه ډيري بغاري ووهلې اخير چې ښه ستړی هلاک شو نو چوپ شو"

"ماته ويل شوي و چي كه چيري هغه د ځان وژني هڅه كول نو مخه يې مه نيسي، يو چاقو، پنجه، چاچوغه، غاب او يو گلاس د هغه په اختيار كي وو"

"يوه ورځ هغه له ما څخه يو نوي چاقو وغوښت، ما د هغه زور چاقو وكوت، د چاقو لاستي مات شوي و، زما په فكر كي را وگرځېدل چي كيداي شي هغه ځان ته د تېښتي لار جوړوي ځكه نو د چاقو لاستي مات شوي دي، ماته خندا راغله ځكه د تل خوني دېوالونه د فولادو غوندي كلك دي، پنځه ميتره پنډ دي او په پوښن كي يې اوسپنه كار شوې ده"

"ما له مركز څخه امر وغوښت، ځكه ما دا اختيار نه درلود چي هغه ته نوي چاقو وركړم، كله چي اجازه راكړل شوه نو بيا ما هغه ته نوي چاقو وركړ"

ډيري ورځي تېري شوې يوه ورځ ما د ډېوې په رڼا كي دننه وروكتل، هغه هڅه كول چي پر دېوال باندي يوه څېره انځور كړي، په څېره كي د ژوند اثار ښكارېدل، هغه د ځان د بوختيا يوه ښه لار پيدا كړي وه"

هره اونۍ به هغه له ما څخه دا پوښتل چي ايا زما د راتلو لس كاله شوي دي؟ ايا زما د راتلو شل كاله شوي دي؟ ايا زما وېښتان سپين شوي دي؟ خو د وخت په تېرېدو سره د هغه دا عادت هم پاي ته ورسېد، هغه پر انځورونو انځورونه جوړول، تاسو يې وينئ هغه پر يوه څېره باندي بله څېره توړل، تر ټولو د حيرانۍ خبره دا ده چي هغه دغه ټول انځورونه په تياره كي جوړول، ځكه هغه ته د رڼا وركولو اجازه هم نه وه.

"بندي به هر وخت په نقاشيو اخته و، خورا ډېر چاقوگان يي خرابول، ځكه نو موږ هم د لرگي چاقوگان ور شروع كړل، د هغه د كار لپاره مو زاړه مېخونه او پېچونه هم وركول، په دېرشو كلونو كي هغه د تل خوني ټول دېوالونه ډك كړل" د محبس مشر چوپ شو.

موږ خپل چار چاپېره تورلي ډبري ليدلې، موږ داسي محسوسوله لكه د وخت رفتار چي تم شوي و، موږ يوې عجيبې وېري اخيستي و، تل خونه د قبر غوندي تياره وه او موږ ته خپل ځانونه داسي ښكارېده لكه مړي چي وو، ډېر بد يخ و، موږ بالاېوښونه اغوستي وو بيا هم رېږدېدلو، ما ويل "اف، دېرش كلونه!"

"درو دېرش كلونه" د محبس ريس وويل: "اوس را ياد شول، هغه درودېرش كلونه بندي وو، هغه چي څه وخت دلته راغلي نو زما د لور لمړۍ كليزه وه، په درودېرش كلونو كي هغه څلور سره دېوالونه له انځورونو څخه ډك كړل او پو هېږئ چي بيا څه وشول؟ دولت د هغه سزا وركمه كړه او د هغه د ايله كېدو امر يې وكړ، تاسو ته به پر دې خامخا خندا درشي ځكه زه چي هغه ته ورغلم او پر هغه مي د خوشي كېدو زېري وكړ نو هغه زه پر ځنگون په يو شي ووهلم او ويې ويل: څه ورك شه، پنځه دقيقې مي پر ارامه نه پرېږدې؟ موږ هغه په زور له تل خوني څخه راوويست او له محبس څخه دباندي مو ايله كړ، خو ښاغلي! چي څنگه موږ هغه دباندي ايله كړ نو هغه ساه وركړه، زه پوره باور لرم

چي پر هغه باندي دغه خلاصه او تازه هوا سمه ونه لگېده، ازادي هوا له هغه څخه ژوند واخيست ځكه هغه د بندي هوا عادي شوى و "

"نو زما درنو مېلمنو! اوس تاسو د شكنجه خانې ليدلو ته چمتو ياست، كه نه؟".

بې ټاټوبي

ناډين گورډيمر/جنوبي افريقا

په هغه شپه چې زموږ مور بازار ته لاړه، نو بيا رانه غله، نه پوهيږم چې په هغې څه وشو، يوه ورځ زموږ پلار هم همداسي تللی و، بيا هيڅکله رانه غلی، لکن هغه جگړې ته تللي و، که څه هم موږ هم د جگړې په سيمه کې وو، خو خير موږ کوچنيان وو، موږ دخپل نيکه او انا غوندي وو، چې لاسونه يې له وسلې خالي وو، زما پلار له هغه چاسره جنگېدې چې حکومت داږه ماران بلل، هغوی هر ځگای لوټ او تالان گډ کړی وو، موږ ټولو له هغوی څخه د ځان ژغورلو لپاره له ويري دا رنگه منډې وهلې، لکه چرگان چې د سپيو له ويري منډې وهي، موږ نه پوهيدلو چې چيري لاړشو، زموږ مور بازار ته ددې لپاره تللې وه، چې غوړي راوړي، ځکه کوم چا ورته ويلي و، چې په بازار کې غوړي ورکوي، موږ لدې خبرې ډير خوښ وو، ځکه موږ له ډيري مودې راهسي د غوړو څکه نه وه کړې، ښايي هغې ته به يې غوړي ورکړي و، ددې لپاره به کوم چا په تياره کې وژلې وه، او غوړي به يې ترې اخيستي و، او يا ښايي له داږه مارانو سره مخ شوې وي، که کله تاسو له داږه مارانو سره مخ شئ، نو هغوی به تاسو هم ووژني، هغوی دوه ځله زموږکلي ته راغلل، موږ منډه کړه په لوڅو کې پټ شوو، بيا چې کله هغوی لاړل نو موږ له لوڅو نه را ووتو او خپلو کورونو ته راغلو، چې وموکتل نو د کور هرڅه يې وړي وو.

خو په دريم ځل هغوی ته هيڅ په لاس نه ورغله، نه غوړي او نه هم د خورک کوم بل شی، هغوی زموږ دکور تيرانو او لرگو ته اور اچولی و، چې له امله يې زموږ د کور چټ پر مځکه رالوېدلی و، زموږ مور د اورسپني ټوټې راوړي وې، چې په هغه موږ د خپل کورڅه برخه پوښلې وه، په هغه شپه موږ تر هغه چټ لاندې د خپلي مور د بېرته راتلو په تمه ناست وو.

موږ د کار لپاره لا هم له وېرې دباندې نشوای وتلای، ځکه داږه ماران په رښتيا بيا راغلي وو، زموږ کور ته خو لا خير نه وو راغلي، پدې چې بې چټه کور هغوی ته له انسانانو او شيا نو تش ښکاره شوی و، که نه نو نور يې ټول کلي ته بې پټي او سپکاوی اړولی و، سره لدې چې موږ د خلکو چيغي، شور او ږوږ اورېدی، خو بيا هم د مور له ويلو پرته له تېبتي وېرېدلو، زه په خپلو خویندو او وږونو کې ميا نځوی وم، زما کوچنی ورور زماله سينې سره داسې نښتی و، لکه د بيزو بچۍ چې د خپلي مور له نس سره نښتی وي هغه خپل داږه لاسونه زماله غاړې څخه تاوکړي وو، او پښې يې زما تر ملا راگرځولي وې، زما مشر ورور چې دکور له سوځيدلو لرگيو څخه يې يو لوی ډانگ په لاس کې و، د دې لپاره ټوله شپه ولاړ و، چې که داږه ماران راشي، نو دی به خپل ځان ورڅخه وژغورلای شي.

موږ ټوله ورځ مور ته په تمه تېرکړه، زه نه پوهيږم چې نن کومه ورځ ده داچې په کلي کې نه کوم ښوونځی پاته و، اونه هم کومه کليسا ځکه نو نه څرگنديده چې کله جمعه او کله شنبه ده.

د لمرلویدو مهال و، چي زموږ انا اونیکه راغلل، کوم چا خبرکړي وو، چي موږ کوچنيان په کورکي یوازي یو، موږ مو بیرته نه راغله، زه هرکله تر نیکه مخکي د انا یادونه کوم، دا ترتیب همداسي دی، انا مو چاغه شلنډه او دنگه ونه لري، هغه تراوسه ډېره زړه شوې نه ده خو نیکه مو بې اندازې کوچنی دی، څوک نه پوهیږي چي هغه د خپل لوی او ارت پتلون په کوم کونج کي دی، بې له دې چي وپوهیږي چي ته څه وایې، بې ځایه مسکي شي، ویستېان یې داسي ښکاري لکه د صابن له څکه چي ډک وي، انا موږ ټول ياني زه، زما کوچني ورور، مشر ورور او نیکه خپل کور ته بوتلو موږ زما د کوچني ورور پرته چي زما د انا پرشا ویده و، بیا هم وېرېدلو له ټولوسره دا وېره وه، چي هسي نه په لارکي له داږه مارانو سره مخ شو .

ډيري شپې مو د انا په کورکي د موږ په تمه تېري کړې، تقریبا یوه میاشت موږ وږي پاته وو، خو زموږ موږ بیا هم رانه غله، موږ په تمه و، چي هغه راشي او موږ له دې ځایه بوزي، له اناسره مو نور نه زموږ او نه هم دځان او نیکه د خورک لپاره څه پاته وو، یوې ښځې چي په تیوکي یې شیدې لرلې، خپلي لږي شیدې زما کوچني ورورته ورکړې، ځکه هغې هم په کورکي زموږ رنګه اوربښنه خوړل، انا موږ څو ځله له ځان سره د ځنگلي سبو په موندلو پسې بوتلو، خو داچي د کلي هر کس د همدې په لټه کي و ځکه نو د سبو یوه پاڼه هم هیڅ ځای پاته نه وه.

نیکه مو له نورو ځوانانوسره د مور په لټه پسې ووت، خو پیدایې نه کړه، انا مو د نورو شځو په گډون له نهیلی څخه ساندي پیل کړې، زه هم په ساندو کي ورگډه شوم، یوځلي ځینوخلگو لږي پلۍ او نورشان د خورک لپاره راوړي و، خو دوې ورځې وروسته بیرته هغه لوړه وه، نیکه مو پخوا درې پسونه، یوه غوا او د ترکاریو پټی درلود، د پسونو او غوا خو ډيري ورځې کیدې چي داږه مارانو ورڅخه وړي وو، ځکه هغه خو هسي هم د هغوی وو، او ځنگه چي د کر وخت راغلی نو له نیکه سره مو تخم نه و.

وروسته دوی دواړو وپتېبله بلکي انا مو وپتېبله چي نور باید له دې ځایه لاړشو، نیکه چي مو هرڅومره چیغي سوري ووهلي، او دلته هلته کښته پورته شو، خو انا موهیڅ پروا ونه کړه، موږ کوچنيان ډېر خوش وو ځکه موږ له داسي ځایه تللو چي هلته مو نه موږ وه اونه هم ډوډۍ، زموږ زړه وو چي داسي ځای ته لاړشو، چي ډوډۍ وي او داږه ماران نه وي، موږ له دې تصویره لا من، من غوښه اخیسته چي چيري ليري داسي ځای هم شته.

انا مو د خپلو ځانگړو جامو چي کلیسا ته به یې اغوندلي، په بدل کي وچ جوار واخستل، هغه یې و ایشول او په یو زوړ ټوکر کي یې وتړل، کله چي موږ له هغه ځایه روانېدو نو هغه جوار له موږ سره وو، انا مو فکرکاوه چي په لارکي به د رود اوبه پیداشي، خو رود په مخه نه راغلی، او موږ دومره ټینگ تېري شوو، چي بیرته را گرځېدو ته اړ شوو، کله چي بیرته را وگرځیدو، نو بیرته د خپلي انا کورته نه لاړو، بلکي په یو بل کلي کي تم شوو، ځکه په هغه کلي کي د اوبو برمه وه.

انا مو هغه کڅوړه پرانیسته چې توکران او جوار یې پکې اچولي وو، بیا هغې خپل بوتونه خرڅ کړل، او په پیسو یې د اوبولپاره یوه لویه ډبه واخیسته، ما پوښتنه ورڅخه وکړه: "گوگو! ته به په لوڅو پښو کلیسا ته څنگه ځي؟"

هغې په ځواب کې یواځې دومره وویل: "سفرلوی دی، موږ ډېر شیان له ځان سره نشو وړلای"

په هغه کلي کې موږ له نورو خلکو سره هم ولیدل چې د بارېدو په حال کې وو، موږ هم له هغوی سره ملګري شوو، ځکه هغوی زموږ په پرتله له لارې سره ډېر بلد ښکاریدل، منزل ته د رسېدو لپاره موږ اړ وو چې له "ګروګر پارک" څخه تېر شو، د ګروګر پارک په اړه موږ له اوله خبر وو چې په هغه کې په بشپړ ډول دځناورو واکمني ده، هاتیان، زمریان، گیدرې، سمسارې، لنډه داچې هر رنگه ځناور پکې وو، په ځانګړې ډول بیا له جګړې وړاندې، د نکه مویاد دي ځکه موږ هغه مهال پیدا شوي نه وو، اوس خو داډه مارانو ټول هاتیان وژلي وو، او غاښونه یې پلورلي وو، زموږ جنگیا ليو او داډه مارانو هوسی هم ټولي خوړلي وې، زموږ په کلي کې یو سړی په دواړو پښو شل و، د هغه پښې د رود یوې سمسارې ورڅخه خوړلي وې، خو پردې ټولو خبرو سربېره زموږ ټاټوبی د انسانانو ټاټوبی و، نه ده ځناورو، موږ د کروګر پارک په اړه په ډېر څه خبروو، ولي چې زموږ د کلي ځیني خلک به د خواری لپاره دا رنگه ځایونوته دکا رونو لپاره راتلل چیرې چې به سپین پوستو د ځناور د سیل لپاره پړاو اچولی و.

موږ بیا تګ پیل کړ، زموږ په کاروان کې ځینې ښځې وې، او ځینې زما رنگه نجوني، کله چې به ښځې د دمي لپاره کښېنا ستې، نو کوچنیان به د هغوی ور په شا کېدل، یوه سړي موږ ټول د کروګر پارک په لور ور سم کړو "ایا پارک راورسېد؟ ایا پارک راورسید؟" ما په وار، وار له انا څخه پوښتنه کول، انامي ځواب نه راکاوه، بیا هغه سړي راته وویل، چې نه تر اوسه نه دی رارسېدلی، هغه دا هم وویل چې د دې لپاره چې موږ د پارک د اغزن سیم په څنگ کې تېر شوو، موږ اړ یو چې ډېره اوږده لار پرې کړو، هغه د اغزن سیم په اړه داهم وویل چې هغه ته مازي څوک لاس وروړي، نو وژني یې، بلکل همداسې کبابیږي لکه په ښارونو کې چې د برېښنا غځیدلو مزو ته څوک لاس ور وړي، ما په عامه روغتون کې د اوسپنې پر ډبه جوړشوی د ککړۍ هغه انځور لیدلی و، چې نه یې سترګې لرلې، نه څرمن او نه هم وېښتان، وروسته بیا هغه روغتون هم په ماین والوزول شو.

له ښه مزل وروسته، نه پوهېږم چې څومره وخت به تېر شوی و، چې ما بیا وپوښتل ایا پارک را ورسېد؟ پوه شوم چې هو پارک را رسېدلی دی، او موږ له یوه ساعت په کروګر پارک کې تګ کوو، لکن دا خو هم په لیدو هغه رنگه لوڅي ښکارېدې، لکه موږ چې ټوله ورځ تګ پکې کړی و، دلته زموږ هیڅ ځناور نه ترسترګو کېدی، بس یوازي هغه رنگه بیزوګاني او مرغۍ وې لکه زموږ دکور شاوخوا چې وې، موږ یو کشف ولید، چې ویې نه نشو کولای په منډه له موږ څخه ځان وباسي زما مشر ورور او نورو هلکانو کشف هغه سړي ته د دې لپاره ور وړ چې د وژلو وروسته یې پوڅ کړي او ویې خوري خو هغه سړي کشف بیرته ایله کړ ځکه هغه ویل موږ دلته اور نشو بلولای، تر څو چې موږ په کروګر پارک کې دننه یو، موږ نشو کولای چې اور بل کړو، هغه ځکه چې د لوګي څخه زموږ درک لګیده، پولیس او

پېره داران راتلل ، او موږ يې بېرته خپلو سيمو ته لېږلو، هغه سړي وويل موږ بايد د ځناور په سيمه کې د ځناورو رنگه لار شو، يانې له سړک او د سپين پوستو خلکو له کيږديو څخه ليرې، ليرې.

ما يو ږغ واورېد، زه باور لرم، چې تر ټولو لومړی ما هغه ږغ واورېد، داسې ښکارېدل لکه ځانگې چې ما تيرې او يا لکه کوم څوک چې را روان وي او په پښو باندې وچ واښه کوي، زما له خولې يوه چيغه ووته، ځکه ما فکر کاوه چې پوليس او پېره داران دي، موږ يې ليدلي يو، د دوی په اړه موږ ته هغه سړي ويلي و، چې بايد بيدار ورڅخه واوسو خو هغه يو هاتي و، د هغه پسې بل هاتي او د هغه پسې بيا نور ډېر هاتيان... لکه د شنه کوږم په منځ کې چې لوې، لوې توري ټپلي يوې خوا بلي خوا ته گرځي هغوئ په خپلو شونډکونو کې د "موپين" ونې سړي، سړې پاني ننويستلې، د هاتيو بچي له خپلو ميندو سره نښتي روان و، لږ لويو د هاتي بچيو په خپلو کې دا رنگه حملې وهلې، لکه زما مشر ورور چې له خپلو ملگرو سره وهلې توپير يوازي دومره چې دوی د لاسونو پر ځای په شونډکونو زور واهه، ماته يې دومره خوند راکاوه، چې وېره مې بيخي له ياده ووته، هغه سړي ويل تر څو چې هاتيان تېر شوي نه وي، موږ بايد چوپ پاته شوو، او سپن هم ونه وهو، هاتيان ورو، او په خوند، خوندتېرېدل، هغوئ دومره چاغ شلنډ وو، چې د چا له وېرې د منډې اړتيا ورته نه وه.

هوسيو زموږ له وېرې دلته هلته منډې وهلې، هغو په هوا کې دومره لوړ، لوړ ټوپونه وهل، چا چې ويل الوزي، ځنگلي سرکوزي زموږ د ښکالو په اورېدو پر ځای نېغ ودرېدل، او بيا داسې څپه، څپه په ځغاسته شوه، لکه زموږ په کلي کې چې يوه هلك هغه بايسکل چلاوه، چې پلار يې ورته اخيستو، موږ د ځناورو پسې د هغوئ د اوبو څښلو تر ځايه ورتلو، او د هغوئ له تلو وروسته به مو اوبه څښلې، موږ هيڅکله د اوبو له کمي سره مخ نشوو، خو ځناورو به هر مهال څه نا څه خوړل، چې ليدل به مو نو کله به يې واښه، کله به يې د ونو ريښې يا خورونه خوړل، خو له موږ سره د خورک لپاره هيڅ نه و، جوار هم تمام شوي وو، که مو د خورک لپاره څه لرل، نو هغه يوازي همدا کوچني، کوچني او له مگېږيو ډک انځر وو، چې د هغو ونو پر څانگو راځوړند وو، چې د رود پر غاړه ولاړي وې، لنډه داچې موږ له ځناورو سره سيالي نشوای کولای.

د ورځې چې به گرمي ډېره وه، نو زمريان ليدل کېدل چې ویده به وو، د هغوئ رنگ وښو ته ډېر ورته و، لمړی موږ ونه ليدل خو هغه سړي وليدل، او موږ يې له هغه ځايه ډېر ليرې چې خوا ته بيرته بوتلو، چيرې چې زمريان ویده وو، زما هم ډېر زړه کېدی چې د زمريانو غوندي ویده شم، زما مشر له يوې نه بلي ورځې ته ډنگرېدی، خو "بهارى" لا هغه رنگه و، کله چې به زما انا د هغه د را په شا کولو لپاره ماته وکتل، نو ما به هڅه کول چې د هغې خوا ته ونه گورم، زما مشر ورور له خبرو هم لوېدلی و، کله چې به موږ د دمې لپاره پړاو اچاوه او غځېدلو به نو د بيه موبېرته په ډېر زور را وينېاوه، لکه هغه چې هم زموږ دنیکه غوندي هيڅ نه اورېدل، يوځل ما وليدل چې د انا پر مخ مچان بوښيږي، او هغه يې نه الوزوي زه ډېره ووېرېدم، او د خورما د ونې په يوې ځانگې مې هغه والوزول.

موږ د شپې او ورځې تگ کا وه، اوس نو موږ د سپين پو ستو تر کيږدو رسېدلي وو، هلته اور بل و، او ډوډۍ پخېده، موږ ته د لوگي او غوښې بوی راتلی، موږ لیدل چې "کاره" د غوښې د بوی پسې منډې وهې، د هغو ملایو دا رنگه رابوکی وې، لکه هغوی چې په کومه خبره شرمېنده وي، کله چې به کوم کوږ شاته راکتل، نو د هغه سترگې به داسې ښکارېدې، لکه زموږ سترگې چې له شپې یو بل ته د کتو پر مهال ښکاري، باد له ځان سره د هغو خلکو ږغ راوړه چې زموږ په ژبه ږغېدل، او اغزن سیم ته څېرمه یې پړاو اچولی و، هلته د کیمپونو کارکونکي اوسېدل، د شپې یوې ښځې غوښتل چې د مرستې لپاره هغوی ته ورشي، هغې ویل دوی موږ ته له "چټل دان" څخه هم د خورک لپاره څه راکولی شي، کله چې هغې ساندې پیل کړې، نو انا مې اړه شوه، چې هغه راوگرځوي او خوله یې وربنده کړې، ولې چې هغه سړي مخکې لا راته ویلي و، چې په کروگر پارک کې موږ باید له خپلو کارکونکو څخه لیري واوسو، ځکه که هغوی زموږ مرسته کړي وای، نو خامخا به له خپلې دندې گوښه شوي وای، که چیرې هغوی موږ لیدلي وای، نو د هغوی لپاره همدا ډېره وه، چې هغوی داسې ښوولې وای چې موږ هلته نه یو او هغوی یوازې ځناور لیدلي .

کله نا کله چې به موږ په شپه کې د ویدېدو لپاره څه تم کېدو، نو له یو بل سره به جوخت ځملاستو، نه پوهېږم چې هغه کومه شپه وه، موږ ټوله شپه مزل گ وکړ، په هغه شپه موږ د زمريانو ږغ بیخي له نژدې واورېد، دا رنگه ږغ نه لکه زمريان چې له لیرې غوږمېږي، بلکې داسې لکه یو شی چې ساه باسي، بلکل همدا رنگه لکه موږ چې له منډې وروسته له خولې ساه باسو، خو دا د سا ایستلو ږغ بېل غونډي و، ولې چې هغوی په منډه نه وو بلکې همدلته نژدې د کوم چاپه تمه وو، موږ وخوځېدو، او یو بل ته لا پسې جوخت شو، څوک چې په ځنډه کې وو، هغوی به هڅه کول، چې منځ ته ځان ښاسي، زه له یوې ښځې سره نښتې ولاړه وم، د هغې له بدن څخه بدبوی پورته کېدې، هغه وېرېدلې خو زه له خوښۍ نه له هغې سگره جوخته شوم، ما له خدايه (ج) غوښتل چې زمری له هغو خلکو څخه چې په ځنډه کې ولاړ وو، یو پورته کړي او لاړشي ماسترگي پټې کړې، د دې لپاره چې هغه "ونه" ونه وینم له کومې څخه چې زمرې زموږ منځ ته راتوب کولای شوای، بلکل منځ ته چې زه ولاړه وم.

هغه سړی جگ پورته شو، او یوه وچه څانگه یې په زور، زور له ونې سره ووهله، موږ ته یې وویل چې "سپن" و نه باسو، خو خپله یې چیغې پیل کړې هغه پر زمريانو دا رنگه چیغې وهلې، لکه زموږ په کلي کې چې کوم چغال خوله په هوا نیولې وي، او چغې وهي، زمريان لاړل او موږ یې له لیرې غوږمې واورېد.

***

موږ سترې شوي وو، ډېر زیات سترې شوي وو، کله چې به په لار کې له کوم رود څخه پورې وتلو، نو زما مشر ورور او یو بل کس به زما نیکه پورته کاوه، او له یوې نه به یې بلي ډبرې ته لیږداوه، زما انا ډېره ځواکمنه وه، خو له پښو یې بیا هم ویني تلې، موږ دومره سترې شوي وو، چې نور د کوم پېټګي د وړلو توان را پکې نه و، د کوچني وروو پرته

نور د هرڅه وړل راته گران و، ځکه مو نو ټول شيان تر يوې "ترخې" لاندې پرېښودل، انا مو ويل "چې موږ خپله تر هغه ځايه ورسېږو، همدا ډېره ده."

موږ له ډيري لوړې ځينې داسې ځنگلي بوټي وخوړل چې زموږ د كلي په شاوخوا کې نه و، په نتيجه کې يې زموږ ټولو خيټي خرابي شوي دستونه راولوېدل، پدې مهال موږ له هغو وښو څخه تېرېدل چې د "هاتي" وښو په نامه يادېدل او د هاتي غوندي لوړ وو، زموږ خېټو درد پيل کړ، داچې نېکه مو د کوچني ورور غوندي د ټولو په مخکې حاجت نشوای پوره کولی نو د حاجت پوره کولو لپاره په وښو ننوت "روان اوسې، روان اوسې" هغه سړي پرلپسې همدا ويل، خو موږ هغه ته وويل چې نېکه ته مو تم شي، ټول خلک هغه ته په تمه شول، خو هغه نه راتلی او نه راغلی، غرمه مهال و، زموږ غوږونه د "مچيوو" بزهار نيولي وو، ځکه مو د وښو سرکې نشو اورېدگي، چې له هغه څخه مو درک لگولی وای چې نېکه مو بېرته را روان دی، د وښو د جگوالي له امله موږ هغه ليدلی هم نشوای، ځکه واښه ډېر جگ وو، او هغه ډېر ټيټ، خوبيا هم موږ باور درلود، چې هغه به په خپل ارت پتلون او څيري کميس کې همدلته چيري وي، انا د تار د نشتوالي له امله د هغه کميس گنډلی نشو، موږ پوهېدلو چې هغه به ډېر ليري نه وي تللی، ځکه هغه کاواکه و، او ورو تلی.

موږ د وړو، وړو ټوليو په بڼه د هغه په لټه ووتو، ځکه موږ ويل، هسي نه چې موږ هم د يو بل له سترگو پنا شو، واښه زموږ سترگو او پزو ته رابادېد، موږ هغه ته ورو، ورو چغې وړ وهلې خو داسې ښکارېدل چې د هغه په غوږنو کې د اورېدولپاره کوم ځای پاته و، هغه هم د مچيو بزهار ورډک کړی و، موږ د هغه په موندلو پسې ستړي ستومانه شوو، خو پيدا مو نه کړ، موږ ټوله شپه په همدې لويو وښوکې پاتې شوو، ما خوب ليدی چې نېکه مو يوځای د يو کيندلي ډب څنگ ته پروت دی، ډب هم ده پخپله کيندلی وي، لکه هوسۍ چې يې د خپلو بچيانو د پټولو لپاره کيندي، خو ما چې سترگې پرانيستې بيا هم د هغه هيڅ درک نه و، موږ بيا د هغه لټون پيل کړ، موږ په وښو کې په وار، وار تېر راتېگر شوو او لاري مو جوړې کړې، سړيه که يې موږ پيدا نه کړو نو هغه خو به موږ په اسانۍ سره پيدا کړي، موږ ټوله ورځ هغه ته وکتل، چې لمر به سر ته راغلی نو هر لور ته به چوپتيا خوړېده، که څه هم څوک به د ځناورو غوندي سيوري ته پراته وو، خوبيا هم د لمر وړانگې په سر ننوتلې، زه ستونې ستخ پرته وم او هغو کړمښکو لغړغاړو بدرنگو مرغيو ته مي کتل، چې زموږ شاوخوا الوټې، موږ مخکې هم هغه مهال دوئ ليدلي وې، چې دمردارو شوو ځناورو هډونه يې چيچل، په هغه هډونوکې زموږ دخورک لپاره هيڅ نه و پاتې، هغوئ لوړ په هوا کې گردي، گردي راگرځېدلې، خو کله به بيا لاندې او بېرته پورته لاړلې، ما هغوی ليدلې چې غاړه به يې کله يوه او کله بل لور ته اړولې، را اړولې او پرلپسې يې په هوا کې چکرونه وهل، ما خپلي انا ته وکتل، د هغې زما کوچنی ورور په غېږ کې و او د مرغيو سيل يې کاوه.

مانېگام مهال و، چې هغه سړی زما انا ته راغلی او ورته وې ويل چې پاته خلگ نور بايد لاړ شي، ځکه هغه ويل که د دوئ کوچنيانو ته د خورک لپاره څه ور ونه رسېږي، نو هغوئ به ډېر ژر ومري، انا هيڅ ونه ويل.

سړي وويل "زه به تر تلو وړاندي تاسو ته لږ اوبه راوړم"

انا زما خوا ته زما د مشر ورور او په غېږ کي ورسره کوچني خوا ته وکتل، موږ هغه نور خلك ليدل چي د تلولپاره پورته کېدل، زما هيڅ باور نه راتلی چي دا له خلکو ډک د وښو ميدان به تش پاته کيږي، او موږ به پدې ځای ياني کروگر پارک کي يوازي پا تيږو او وروسته به ځناورو يا پوليسو ته زموږ پته لگيږي، زماله سترگو اوښکي بهېدې او پرلپسې مي پر لاسونو څڅېدې، خو انا مي هيڅ پروا نه راکوله، بيا هغه ناڅاپه پورته شوه او خپلي پښې يې دا رنگه وغوړولې لکه څوک چي يې د لرگيو د پورته کولو په مهال غوړوي، هغې په يوه جټکه سره زما ورور په شا کړ او په يو ټوکر يې پر ځان وتاړه، د هغې جامې څيري شوي وې، او هغه لوی، لوی تيونه يې ترې راوتلي ووچي زما د کوچني ورور لپاره هيڅ پکي نه و، انا ويل "درځئ" موږ له لوږو، وښو څخه وړاندي تېر شوو، هغه ځای مو شاته پرېښود، او بيرته له هغه سړي او نورو خلکو سره يوځای روان شوو.

***

يوه لويه کيږدۍ پر مخکه ولاړه وه، تر يوې ښوونځۍ او کليسا هم لويه، موږ چي تر اوږده مزل وروسته دلته را ورسېدو، نو ما فکر نه کاوه چي دا دي هغه ځای وي، دا رنگه ځايونه ما هغه مهال هم ليدلي وو، چي کله موږ خپلي مور بازار ته بېولي وو، هغې اورېدلي وو، چي زموږ جنگيالي هلته راغلي دي، هغې غوښتل چي له جنگياليو څخه زما د پلار درک څرگندکړي، په هغه کيږدۍ کي خلکو دعاوي غوښتې او سندري يې ويلې، دا کيږدۍ هم هغه رنگه شنه او سپينه ده، خو په دې کي داسي څوک نشته چي دوعا وي وغواړي او سندري ووايي، موږ دلته له هغو کېدوالو سره اوسو، چي زموږ له ټاټوبي راغلي دي، د ډاکټر نرسه وايي موږ له کوچنيانو پرته ټول ټال دوه سوه کسان يو، ځيني نوي کوچنيان هم شته چي له کروگر پارک څخه د راتېرېدو په مهال ږيږېدلي وو، د ورځي سره له دې چي لمر ځليږي بيا هم په کيږدۍ کي تياره وي، او داسي ښکاري لکه ټول کلي چي همدلته مېشت شوي وي، دننه د کورونو پر ځای هري کورنۍ له خپل استوگنځي څخه بورۍ او بکسونه بلکي څه چي په لاس ورغلي، ترې راچاپېر کړي دي د دې لپاره چي وښيي، دا د هغوئ کور دی، او نور بايد ور نشي، حال داچي دلته نه وروڼه شته، نه کړکۍ او پوښښونه، او هر دنگ سړی کولی شي، چي تم شي، او د کور دننه سر ورښکاره کړي، ځينو خلکو ډبري کوټلي دي رنگ يې ترې جوړکړی دی او پر گونيو يې انځورونه کښلي.

په اصل کي پوښښت شته خو لوږ، ډېر لوږ دکيږدۍ "سايه وان" يادوم چي بيخي د اسمان غوندي ښکاري، لکه موږ چي په يو لوی غره کي اوسو، د کيږدۍ له سوږو څخه چي کوم گرد دننه راځي، هغه بيخي د لارو غوندي ښکاري، دغه لاري دومره پلني دي چي سړی فکرکوي چي هغه به پرې ختلی شي، که څه هم د کېږدۍ چت دباران اوبه گرځولي خو اوبه له کښته څخه په بهېدو سره دننه راځي، او د کېږدۍ په کوڅو کي ډم درېږي، دا کوڅې دومره

تنگي دي چي په يو وخت يوازي يو سپری پکي تېرېداسي، کله چي زما د کوچني ورور غوندي کوچنيان په خټو کي لوبي کوي، نو سپری اړ وي چي د هغوئ له سر څخه ټوپ کړي او تېرشي.

زما کوچنی ورور لوبي نه کوي، انا هغه هره دوشنبه چي ډاکټر راشي، ډاکټر ته ورېښکاره کوي، هغه وای، د ده په سر کي څه ستونزه شته، او لامل يې هم ښايي همدا وي چي له کوم ځايه چي موږ راغلي وو، هلته پوره خواږه نه ترلاسه کېدل، او يا ښايي لدې امله و چي هلته جگړه وه او زموږ پلار نه و او يا هم کېدای شي له دې وجي و چي له کروگر پارک څخه د راتېرېدو په مهال هغه وړی پاته شوی و، هغه ته يوازي همدا خوند ورکاوه چي ټوله ورځ يا د انا په غېږ کي ناست وای، اويا يې هغې ته څنگ وهلی وای، هغه موږ ته وچ، وچ گوري، څه ويل غواړي خو ږغېدلی نشی، کله چي يې زه تخنوم، نو هغه يوازی راته مسکي شي، ډاکټر هغه ته يو ډول پوړۍ ورکړي چي په اوبو کي له خشتولو وروسته د هغه لپاره خواږه ترې جوړېږي، ښايي يوه ورځ هغه جوړشي،

په لمړي سر کي چي موږ دلته راغلو نو زه او زما مشر ورور هم همدارنگه وو، زما سم ياد نه دي خو کېږدی. ته څېرمه اوسېدونکو کليوالو موږ ډاکټر ته بېولي وو، په کېږدی کي له اوسېدو مخکي په کار ده چي څوک هلته ورشي، او خپل نومونه وليکي چي د کروگر پارک له لاري له هغه ځايه راکډوال شوي دي، موږ پر وښوکنېناستو ټول شيان سگرچپه ښکارېدل، يوه نرسه د خپلو لنډو پرېکړو وېښتانو او جگو بوتونو له امله ډېره ښه ښکارېده، هغې موږ ته يو ډول ځانگړي پوړۍ راوړې او راته ويې ويل چي په اوبو کي يې واچوئ او ورو يې وڅښئ، ما کڅوړه په غاښونو پرې کړه او پوړۍ مې په خوله کړه، هغه مې پر خوله پوري ونښته، بيا مې پر شونډانو او گوتو نښتي پوږ وڅټل، ځينو نورو کوچنيانو چي له موږ سره راغلي وو، خواگرځی وکړ، ما هم په خپله خېټه کي حرکت حس کړ، او داسي راته ښکاره شول، چي پوږ د کوم مار غوندي بدن ته راننوخې، لږ وروسته مې سلگۍ پيل شوې او بدحال مې شو، يوې بلي نرسي موږ ته وويل چي د ډاکټر په دالېزکي په قطار ودرېږو خو په موږ کي د درېدو توان نه و، او دلته هلته پر يو بل لوېدلي ناست وو، نرسانو يو، يو پورته کاوه او په لاسونو کي يې پېچکاری کاوه، په نورو پېچکاریو کي يې زموږ وينه واخسته او په کوچنيو، کوچنو ښښو کي يې واچول، دا هر څه د ناروغيو د مخنيوي لپاره کېدل خو زه په هيڅ نه پوهېدم، هر وار چي به مې سترگي سره ورتلې نو داسي به راته ښکارېده چي اوس هم په لوړو وښو کي روانه يم، هاتيان به مې هم تر سترگو کېدل، زه به نه پوهېدم چي موږ خپل منزل ته رارسېدلې يو.

انا اوس هم غښتلې وه، ولاړېدلې شوه، هغې ليک لوست کولای شو، ځکه يې نو زموږ پر ځای هم لاسليکونه وکړل، انا دکېږۍ دېوال ته څېرمه ځای ونيو، همدا د کېږدی تر ټولو غوره ځای هم و، هسي خو د باران اوبه دلته هم راځي، خو کله چي هوا ښه وي، نو موږ د کېږدی پرده پورته کولی شو، لمر راته مخامخ وي، د "لنده بل" بوی ژر ورکېږي، انا له يوې ښځې سره پېژندل، هغې وروښوول چي د ويدېدو لپاره د پوزيو جوړولو ښه وانه له کومه تر لاسه کېږي، بيا انا موږ ته پوزي راجوړ کړل.

په مياشت کي يو وار د خوراكي شيانو ډکي لارۍ کيمپ ته راځي، اناله خپل لاسليک کړي کارټ سره ورځي او د کارټ د ټاپه کولو وروسته د جوارو يوه بورۍ راوړي، بورۍ ترکيږدۍ پوري د راوړلو لپاره يوه اريزي لاسي گاډۍ شته، زما مشر ورور د جوارو بورۍ په همدې گاډۍ کي راوړي اوکله چي تشي گاډۍ بېرته بيایي نو هغه او نور هلکان له يو بل سره د ځغاسټي سيالۍ پرې کوي، کله، کله به له ښه مرغه هغه ته داسي څوک ورپيدا کيدی، چي له کلي څخه به يې د "بیر" بوتلونه راوړل، هغه چي به بوتلونه راوړسول نوڅه پيسې به لاس ته ورتلې، کنه هسې خو د دې اجازه نه وه، گاډۍ بايدسيده نرسانو ته رسول شوې وای، زما وروربه په دې پيسو شربت اخيستل او کله چي به ما ورته وويل نو لږ به يې ماته هم راکول.

په مياشت کي يوه بله ورځ و کيمپ ته له کليسا څخه جامې هم راځي له انا سره يو بل کارټ هم شته، چي د هغه له ټاپه کولو وروسته موږ له هغه ځايه د خپلي خوشي جامې اخستلاشو، له ماسره دوې جوړې جامې، دوه پتلونه او يوجاکټ شته، ځکه نو اوس ښوونځي ته هم تللې شم.

کليوالو موږ ته په ښوونځي کي د درس ويلو اجازه راکړې ده، زه په دې ډېره هېښه شوم چي هغوی هم همدا زموږ ژبه وايي، انا وايي چي ښايي همدا وجه ده، چي هغوی موږ پخپله سيمه کي اوسېدو ته پرېښودو، پخوا ياني زموږ د پلرونو او نيکونو په زمانه کي داسي اغزن سيمونه، نه وو چي د لاس له وروړلو څخه دي يې څوک مړ شوی وای او نه هم زموږ او د دوی ترمنځ کوم کروگر پارک و، موږ ټول يو وو، له دې ځايه زموږ تر کلي پوري يوازي يو باچا و.

***

اوس نو زموږ په کيږدۍ کي د اوسېدو ډيري ورځي شوي دي، زه يوولس کلنه شوې يم، او کوچنی ورورمي د دريو کالو په شاوخوا کي دی، خوبيا هم هغه ډېر کوچنی دی او يوازي سر يې ډېر غټ دی، هغه تر اوسه سم نه دی جوړشوی، ځينو خلکو دکيږدۍ شاوخوا شاړه مخکه اړولې ده، جوار او گوبی يې پکي کرلی دی زړو خلکو لښتي يو ځای کړي دي او تر خپلو گلانو يې راتاو کړي دي، هيڅوک اجازه نه لري، چي ښار ته لاړشي او خواري وکاږي خو ځينو ښځو په همدې کلي کي کار پيدا کړی دی او څه سودا کولاشي، انا مو اوس هم ځواکمنه ده، هغې هم داسي ځای کار پيدا کړی دی چيري چي خلک کورونه جوړوي، دلته په کلي کي خلک له خښتو او سمېتو څخه ډېر ښکلي کورونه جوړوي، زموږ رنگه له خټو او ډبرو يې نه جوړوي، انا خلکو ته له خښتو او ډبرو ډکي ټوکړۍ پر سر باندي وروړي، اوس له هغې سره دومره پيسې وي چي چای، بوره شيدې اوصابن پرې واخلي، په مغازه کي يې هغې ته يوه کليزه هم ورکړې ده، انا هغه زموږ سر ته د کيږدۍ پر دېوال ټکوهلې ده.

زه په درسونو کي ډېره ښه يم، انا د غورځول شوو علانو پاني راټولي کړي دي او زموږ کتابونه يې پرې را پوښلي دي، هغه هره غرمه تر دې وړاندي چي تياره شي، ما او زما مشر ورور کښېنوي او د ښوونځي کورنۍ کار راباندي کوي،

خُکه په کېږدی. کي یوازي دومره خای شته چې په مټي زموږ د څنگ پر څنگ ویدېدو بس شي، لکه له کروگر پارک څخه د تېرېدو په مهال چې ویدېدلو، شمعي هم ډیري گراني دي.

انا مو تر اوسه پدې نه ده توانېدلې چې بوټونه رانیسي په پنبو یې کړي او کلیسا ته لاړه شي خو هغې ما او زما مشر ورورته د ښوونځي لپاره تور بوټونه او رنگ را رانیولدی، هر سهار د را وینېدو په مهال د کوچنیانو چیغې او بغاري وي او پر هغه نلکه چې له کېږدی څخه دباندې ده، د خلکو ټگېلې تمبې وي، ځینو کوچنیانو بیا د ماښام پاته شوی سوړسک په خوند، خوند خوري، زه او زما مشر ورورچې بوټونه رنگ کړو، نو انا مو پر کټ کښېنوي، پنبې مو راسمي کړي او زموږ بوټونو ته په غور وگوري چې سم مو رنگ کړي دي که خراب، په کېږدی کي بل هیڅ کوچنی د ښوونځي کریمېچ بوټونه نه لري، موږچي خپلو بوټونو ته گورو نو داسي راته ښکاري لکه موږچي پخپل کورکي یو چې نه جگړه شته او نه هم کوم بل چیري تللي یو.

ځني سپین پوستي خلک راغلي وو چې په کېږدی کي د اوسېدونکو کډوالو عکسونه واخلي، هغوی ویل موږ فلم جوړوو، که څه هم ما هیڅکله فلم نه دی لیدلی، خو بیا هم په دې اړه معلومات لرم، یوه سپین پو سټې ښځه زموږ خای ته را ننوته او له انا څخه مو یې پوښتني وکړې، یوسړچې په هغه ژبه پوهیدی د هغې پوښتني زموږ په ژبه تکرارولې.

"تاسو له کله دلته دا رنگه اوسئ؟"

"څه شي؟" دلته "انا وویل: "په دې کېږدی کي؟ له دوو کلونو او یوې میاشتي راهیسي"

"د راتلونکي په اړه څه نظر لرئ؟"

"هیڅ نه، بس موږ همدلته یو"

"خو ستا اولادونه؟"

"زه غواړم چې دوی زده کړه وکړي او ښه دنده او پیسې پیدا کړي"

"ایا امېد واره یې چې بېرته به خپل ټاټوبي ته لاړ شی؟"

"نه زه بېرته نه ځم"

"لاکن چې جگړه ختمه شي نو تاسو به د دې اجازه ونه لرئ چې دلته پاته شئ نو ایا ته به بیا هم ونه غواړې چې بېرته خپل کور ته لاړه شې؟"

داسي راته څرگنده شوه، چي انامي نور نه غواړي چي څه ووايي، ان تر دې چي د سپين پوستي ښځي پوښتني يې لابلې ځوابه پرېښودې، سپين پوستې ښځه مسکۍ شوه او زموږ لور ته يې مخ راواړوه، انا چي له هغې مخ وگرځاوه نو يې وويل "نور مو هيڅ کور، مور نشته هورې"

انا دا ولي وويل؟ آخير ولي؟ زه خو بيرته ځم، زه به له همدې کروگر پارک څخه تېره شم او بيرته به لاړه شم، د جگړې وروسته چي داړه ماران وړک شي نو ښايي مور مو هلته زموږ په تمه وي، کيدای شي نيکه مو هم بېرته لار پيدا کړي وي، هغه چي موږ شاته پرېښوولی و، ښايي هغه له کروگر پارک څخه ورو، ورو تېر شوی وي او بېرته خپل کور ته رسېدلی وي، هغوی ټول به په کور کي وي او زه به يې په ياد لرم.

ډېوه

هر بجن سنگ ساگر/پاکستان

خدايزده هغه دکومي زمانې بودی. وه، داسي ښکارېده چي دايې لمړی ځل و چي ښار ته راغلې وه ښار ته د راتلو په وخت هغې له ځان سره د ورځني اړتيا پر شيانو سربېره ځينې نور شيان هم راوړي وو

لکه دځان د تکيه کولو لپاره لکړه، د لمر او باران لپاره سایه وان، د خيرو اوزرو جامو دگندولو لپاره ستن اوتار، او په تياره کي د رڼا لپاره يوه ډېوه او څراغ، دسايه وان، ستن او تار په اړتيا هر څوک پوهيږي خو په ښار کي ډېوې يا څراغ ته څه اړتيا شته؟ هره شپه چارچاپېره د برېښنا سپلاډ غوړېدلی وي.

بودی چي د ښارسترگي برېښونکې رڼا وليده نوخپله ډېوه او څراغ يې بېخي هېر کړل او هغه د کوټې په يو کونج کي يادگار پاته شول، څراغ خو گردسره د غني په ځاله کي پټ شو.

خو يوه ورځ چي ناڅاپه د ټول ښار برېښنا لاړه او داسي محسوسه شوه لکه ټول ښار چي د يوه تور څادر په منځ کي لوېدلی وي نو بودی وارخطا نشوه ځکه هغه له تيارو سره بلده وه، د هغې ټول عمر په تياره کي تېر شوی و، دا چي برېښنا لاړه او تياره شوه نو څه پروا؟ هغې خپله د تيارې چاره لرله، هغه ژر پورته شوه خاورينه ډېوه يې بله کړه او کوټه يې په رڼا کړه.

د ډېوې رڼا د غني پر ځاله ولوېده، په ځاله کي د پټ څراغ ښيښه داسي ښکاره شوه لکه پر هغه گروپ چي يې خنډل چي پر چټ راځوړند و، بودی ولاړه شوه څراغ يې راواخيست د هغه ښيښه يې پاکه کړه، بل يې کړ او په کوڅه کي يې کښېښود چي لارويان له ستونزي سره مخ نشي او هغوئ په دې توره تياره کوڅه کي درېدو غوندي لار ورکه نه کړي، بودی چي څراغ دباندې په کوڅه کي کښېښود نو لکه يو لوی فرض چي يې پوره کړ، په بې غمه زړه کوټې ته لاړه.

له کوڅې څخه د تيارې وېره ورکه شوه، لږ ورسته يو لاروی په کوڅه کي تېرېدی هغه چي په کوڅه کي بل څراغ وليد نو هېښ پاته شو.

اهو... دا څراغ! لکه چي له کوم چا څخه هېر شوی دی لکن په دې تياره کي څراغ څنگه د چا هېرېدای شي؟ د هر چا ډېوې ته اړتيا ده.

څه هر څه چي دي، دغه ډېوه بايد زه اوس له ځان سره درڼا لپاره يوسم...

لاروي بېخاره څراغ پورته کړ او هغه په رڼا کي د يوه وېره ونکي تور سوري غوندي وړک شو او لار يو ځل بيا په توره تياره کي ډوبه شوه.

تورگل

ډيمن رڼيان

يوازي د نوم يووالی د نفرت کوم معقول دليل نه دی ځکه نو دا خيال يوه احمقانه انگېرنه وه چې زما ياني "جمي کولنر" له خپل حميده جمی کولنز څخه يوازي پدې کرکه وه، چې هغه زما حميده و.

پخوا په خپل کنډک کي ماته يوازي کولنر ويل کېده، خو کله چې يو بل کولنر هم له کومه راپيدا شو نو لکه ټولو ته چې ناڅاپه ورياد شول چې زه تور پوستی یم او زما رنگ تور دی، هغه بل کولنر سپين پوستی و، د هغه له راتلو سره سم زه ټولو د يوازي کولنر پر ځای "تور کولنر" ونومولم، زما پوست به تور و، خو زړه ته می چا نه کتل.

بيا ورو، ورو هغه جمی کولنز ته "اتل کولنر" وويل شول، ځکه يو خو هغه سپين پوستی و او بل هغه د فلمي ستوري غوندي شاپار هم و، د هغه سترگي رڼې او خماري وې او پوست يې صاف و، هغه يو نازک اندامه سړی و او عسکري ژوند ډېر سخت وي، د عسکرو لهجې اوڅېرې ژوندي وي، زما په خيال په دې سخت او تند چاپېريال کي نازک اندامه او ښکلی څوک نه شي اوسېدلای، خو اتل کولنر اوسېدی، هغه له موږ ټولو څخه بېل و، د کومي شتمني کورنۍ سر او سترگي به و، د هغه د له تلو راتلو او ناستي پاستي څخه د خانۍ څرک لگېدی، نابنده عسکر چې به هغه وليد، نو ناحقه به ورته تيارسی شو.

د هغه په اړه بېلا بېلي کيسې هم کېدې، چا ويل هغه يوازي د ضد له امله په فوځ کي تشکيل شوی دی، که نه هغه د يوه شتمن سوداگر زوی دی، د هغه مور غوښتل چې دی د ملياردونو ډالرو کاروبار ته راجلب کړي، خو د اتل کولنر له تجارت مجارت سره مينه نه درلوده، هغه غوښتل چې د ژوند تجربه تر لاسه کړي، ځکه خو يې هغه لوی پورته کښته کاروبار پرېښود او د فوځ د تشکيل فورمه يې لاسليک کړه.

زموږ لوی آمر صاحب به اتل کولنر ته دومره په مينه او زړه سوي کتل، لکه کوم شفيق پلار چې خپل شوخ زوی ته گوري، هغه آمران چې پر کوچنۍ خبره به قهرېدل، هغوی به هم له اتل کولنر سره په نرمي مخامخ کېدل، دا هم ويل کېدل چې ځينو آمرانو د دې لپاره چې هغه د عسکري ژوند له ستړياوو څخه وژغوري، هغه ته ويلي و، چې که چيري هغه غواړي چې فوځ پرېږدي نو هغوی يې مرستي ته چمتو دي، خو اتل کولنز دا کله کولای شوی، هغه غوښتل چې د ځانمرگي او نه ستړي کيدونکي زيار په بټۍ کي پوخ او کنده شي.

د دې خرافاتو په اورېدو، اورېدو زما غوږونه پاخه شول، د هغه پر بدن د غير عادي ډاډ په ليدو به زما د فشار ستن پورته شوه، اتل کولنز، کولنز، اتل کولنز هر لور ته به د هغه لنډ فکره خو ښکلي او شاپار ځوان يا دونه کېده، حال داچې د هغه لنډ فکره تر اوسه د توپک چلول نه و زده، زما د هغه له رنگ او سپين و سور بدن څخه کرکه کېده.

اتل کولنز هم لږ او ډېر په دې پوهېدی، چې زما له هغه څخه ښه نه راځي... او بيا يوه ورځ داسي هم راغله چې د هغه دا اندازه رښتيا وخته، هغه داسي چې يوه ورځ هغه په خبرو، خبرو کي پر ما وار وکړ، ما د هغه دغه وار ونشو زغملای، پر هغه مي ورټوپ کړ، او په نتيجه کي نژدې پنځلس سانپې پر مخکېه پراته وو، رېږدېدلو، زما خطرنا کو تورو گوتو د هغه مری نیولې وه.

خلکو منځگړيتوب وکړ، او کيسه پا ی ته ورسېده، خو ما هغه ته ډېر بد درب ورکړ، د دې لپاره چې که کوم بل وخت داسي حماقت وکړي، نو پرېږدم يې نه، ترڅو، څو مياشتي ماته زامه ونه گرځي، په داسي حال کي چې د هغه ښه له ويري سپينه اوښتې وه، د روغي لپاره يې لاس را اوږد کړ، "کولنز! هغه راته وويل "زه بخښنه غواړم!"

ما هغه ته لاس ور نه کړ، مخکي ته مي وکتل او تو مي کړل، لدې پيښي وروسته بيا هغه له ما سره خبره ونه کړه، خو سره له دې هم زما په کرکه کي هيڅ کمی رانه غلی.

سپين پو ستي صاحب منصبان د رنگ او نسل د بې مانا تعصب له امله له ما څخه خوښ نه وو، سخت کارونه به يې ټول په ما کول، ما تر ټولو ډېره خواري ايسته خو هغه ؟ هغه شهزاده و، په خوند، خوند به يوې او بلي خوا ته گرځېد، ما به اکثره غاښونه چيچل او له ځان سره به مي ويل، چې يوه ورځ نه يوه ورځ به لدې بدمخي څخه ځان خلاصوم، سملاسي له زغم او چوپتيا پرته بله چاره گ نه وه.

بيا يوه ورځ داسي هم راغله چې موږ ته د جگړي لمړۍ کرښي ته د تللو امر وشو، جگړه پيل شوې وه، زموږ کنډک ته په کار و، چې په لمړۍ کرښه کي خامخا پر مختگ وکړي.

موږچي لمړۍ کرښي ته ورسيدو، نو زموږ نورو ملگرو وار له مخه پر دشمن د گوليو باران جوړکړی و، په هوا کي د باروتو بوی و، هر لور ته خوږسکي پورته کېدې او چاودني کيدې، ما داسي حس کړه، چې د ويني رفتار مي په تېزېدو شو، دا هغه ځای و، چې د سرتېرو د مېړاني او همت امتحان اخيستل کېږي.

ما چې کله له مورچگې نه ډزي کولې نو ښي لور ته مي وکتل، او سملاسي مي د اتل کولنز څېره تر سترگو شوه، خو نن هغه څېره نه وه، چې هر وخت به ډاډ اتني پرې کاوه، او موسکا به پر خوره وه، نن د اتل کولنز پر څېره د مرگ وېره غوړېدلې وه، د هغه لاسونه رېږدل، زه ناڅاپه پوه شوم چې "اوه! دا خو ډارن دی، پر ما د خوښۍ څپه راغله، دا زما لپاره يوه په زړه پوري تجربه وه چې اتل کولنز مي په وېره او ډار کي ليدی، هغه په سخت عذاب اخته و، او زه پوهېدم چې دا عذاب څومره دردناکه وي، پخواهم ما ځينې ډارن عسکر ليدلي وو، چې د جگړې په لمړۍ کرښه کي به رېږدېدل.

له ما پرته نور هېچا هغه نه دی لیدلی، چې دومره ډارېږي، ملگري په ډزو بوخت وو، خو اتل کولنز ته څرگنده شوه، چې زه د هغه له دې حالت بلکې د هغه له دې ژرغوني حالت څخه پوهیدلی یم، هغه چې یو دوه ځلي زما لور ته مخ راواړوه او راته وبه یې کتل، نو څر غوندي به یې وموسل او مخ به یې واړاوه.

برید ژر پای ته ورسېد، ځکه له دښمن سره دوسلې او جنگیالیو کمی و، دې کوچني برید اتل کولنز له ژونده ایستلی و، خلکو فکر کاوه، چې هغه د سخت لمر له امله لمبې وهلې دی، خو زه له اصلي کیسې نه خبر وم او اتل کولنز هم په دې پوهېدی، له څو کلونه ورسته ما خپل ځان خوښ او مطمئن احساس کړ.

اتل کولنز له ما سره په دې اړه هیڅکله څه ونه ویل، خو د هغه سترگي ماته مړې وې، ما هغه ته ما ته ورکړې وه، او هغه خپله ماته منلې وه.

جگړه روانه وه، جگړې عموماً روانې وي، تر هغه وخته چې د وشتلو لپاره گولۍ او د مرگ لپاره سړي وي، نو د جگړې د بندولو څه اړتیا وي.

یوه ورځ موږ بیا اړ و، چې پرمختګ وکړو، زموږ او دښمن تر منځ یولوی ډاگ پروت و، خو جگړه یوازي د توپونو او ډزو وه، یانې داچي د گولۍ په چلولو کي د زغم جگړه وه.

گولۍ زموږ له سرونو سره تېرېدې، موږ په مورچو ننوتلي وو، او یوازي مو سرونه راویستلي وو، زموږ قومندان په چیغه تورن ته وویل: "نیلسنه! خپل یو سړی چې لورته ولېږه، چې ډگروال "هیري" ته ووايي چې هغه دي خپل جنگیالي سملاسي راوپاندي کړي" دا د مرگ غیږي ته د لوېدو امر و، د دې مانا داوه چې د گوليو په باران کي دي سړی پورته شي، او په منډه دي دوه سوه گزه لار پرې کړي، تورن نېلسن په بېړه مخ را واړاوه، پر خپلو سرتېرو یانې موږ باندي یې نظر وچاوه، او په چیغه یې وویل "کولنزه! ورشه" دا امر هغه اتل کولنز ته وکړ، د هغه د رنګ بڼه له وړاندي لا الوتې وه، د تورن د دې امر په اورپکگگگگگدو یې بیخي د مړیني سوری پر څېره وغوړېد، د یوې شیبې لپاره داسي ښکاره شوه، چې هغه به بې هوښه شي، او لاندي به ولوېږي، تورن هغه ته رډ، رډ وکتل، دا درې سانې نه وې، درې پېړۍ وې ما شا وخوا وکتل، اوبیا خدایزده څه راوشو، زه د گوليو په باران کي ناڅاپه پورته شوم، او د برېښنا غوندي مي چې لور ته منډه کړه، نورو دا فکر وکړ چې تورن نېلسن ماته دا امر راکړی، خو د تورن ښکاري سترگو هرڅه لیدلي و.

د شلو، پنځویشو سانو لار وه، ما دچیغو نارو او چاودنو په منځ کي په پټو سترگو منډې وهلې، ښايي په هغه ورځ ژوند وفا راسره کړې وه، ځکه زما یو وینښته هم ما ت نشو، زه د گوليو په باران کي د "ډگروال هیري" پوستې ته ورسېدم، او په همدې مهال لمړۍ گولۍ زما له ځنگلي سره تېره شوه.

په هغه شپه چې کله زه په استوگنځي کې د ویدېدو په حال کې وم، نو ناڅاپه مې د تورن نیلسن ږغ واورېد، هغه په پس، پسې ډگروال هیري ته ویل "قومندان صاحب پرېکړه کړې ده چې تورکولنز ته مډال ورکړي، نن پر تیلیفون باندي هغه خپله غوښتنه مرکز ته ولېږله.

"دا ټول د هغه کم عقله له لاسه" ډگروال وویل.

"هو" تورن نیلسن ورو، وویل: "ما اتل کولنز ته د پورته کېدو او منډي امر وکړ، دا د هغه د پرمختګ ښه چانس و، خو زه نن پوه شوم چې هغه د موږک غونډي بې زړه دي" هغه اتل کولنز ته کښنځل وکړل او ما سترګې پټې کړې، ویده شوم.

نور نو حالاتو تغیر وکړ، خلکو ماته تر پخوا په درنه سترګه کتل، زما دې زېږورتیا زه خلکو ته محبوب کړی وم. خو ورځي وروسته جگړه پای ته ورسېده، او موږ خپلو بارکونو ته بیرته راغلو.

یوه ورځ ماته په یوه رسمي غونډه کې مډال راکړل شو، له مډال سره یو اوږد ستا ینلیک هم ملګری و، په ستا ینلیک کې زما یاني "تورکولنز" زېږورتیا او مېړانه بې کچه ستا ینل شوې وه، او د هیواد لپاره د نورو غورو خدمتونو تر څنګ په جگړه کې د غیر عادي مېړاني پر ښودلو، د یوبل مډال د راکړې ژمنه هم لیکلې وه، د دې سند مانا د معاش لوړېدل او ترفع وه، په عام ډول خلک داسې سندونه د ویاړ لپاره کورونو ته لېږي، د هغوی سپین ږيري پلرونه او میندي دا سندونه په طلايي چوکاټونو کې نیسي او خلکو ته یې ورښکاره کوي، خو داچي زما نه کور و، او نه کورنۍ نو مې سند قټ کړ په جیب کې مې واچاوه.

یو سهار نا بېره خبر شوم چې اتل کولنز ورک دی، هغه تښتېدلی و، د نظامي قانون له مخې لس ورځي هغه ته تمه وشوه، او بیا تښتېدلی اعلان شو، خلک حیران وو، د هغه لټه پیل شوه، خو ورځي د هغه د تېښتې بانډار تود و، له څارونکو څخه پټېدل اسانه، نه وي، آخر یوه ورځ هغه ونیول شو، هغه یې څو میله لیري په یوه شراب خانه کې په نشه کې ډوب موندلی و.

هغه نظامي محاکمه شو، اتلس میاشتي بند ورته اعلان شو، دا د دې جرم تر ټولو کوچنۍ سزا وه، زه خبرشوم چې ځینو لوړ پوړو فوځي چارواکو غوښتنه کړې وه، چې هغه ته لږ تر لږه سزا ورکړل شي.

دا هم یو تصادف و چې په هغو ورځو کې د بندیانو پېره زما پر غاړه وه، هسي خو ما په خپله دنده کې هیڅکله هم لټي نه کوله، خو پر اتل کولنز باندي د پیرې پر وخت ما ځانګړی نظر درلود، هغه څو کسانو ته زما د دې امتیازي سلوک شکایت هم کړی و، او ویلي یې و چې زه هر وخت هغه ته رډ، رډ گورم، ښکاره خبره ده، چې د داسې شکایتونو پسې څوک سر نه ګرځوي، ځکه بندیان دا ډول بې مانا شکایتونه هر وخت کوي.

يوه ورځ ما پر بنديانو پېره کوله، حالت هم عادی و، خو يو دم خدايزده څه وشو، چي اتل کولنز په داسي ډول د تېښتي هڅه وکړه چي هيڅ تمه يې نه کېده، د يوې شيبې لپاره زه په هيڅ پوه نشوم، تر نن ورځي يو مات عسکر د داسي بې تمې تېگېښتي هڅه نه وه کړې، ښايي هغه بيخي يو مخ لېونی شوی و، هغه په پتو سترگو منډه کړه، ما ناره ورباندي وکړه، خلکو يوې بلي خوا ته وکتل، ما بيا ورباندي ناره کړه او بيا مي د دريم ځل لپاره د هغه د درېدو هڅه وکړه، چي هغه ونه درېد نو مي توپک ورته په نښه کړ، هغه په پوره زور سره منډې وهلې او له مرکز څخه وار په وار ليري کيدی، ما د هغه د پښو نښه واخيسته او ډزي مي پرې وکړې، هغه توپ کړل پر ځمکه ولوېد او په لغتو شو.

پر ټول مرکز لکه د قيامت ورځ چي شوه، پر ما او هغه د خلکو گڼه گوڼه شوه.

نور مي ياد نه دي، چي بيا څه وشول، البته تر ماښامه ماته د تبديلي امرونه راغلل، زه يې بل کنډک ته لېږلم، د اوسني کنډک عسکرو له ما سترگي چپولې، هغوی له ما سره له خبرو هم ډډه کول، د يو چا له خولې مي واورېدل چي اتل کولنز مړ شوی دی.

هغه شپه ما هلته تېره کړه، خو هيچا هم خبره راسره ونه کړه، د خلکو له کړو څخه داسي راته څرگندېدل چي د هغو زړونه راڅخه مات شوي دي، او خواشيني دي، هيچا ماته هيڅ نه ويل، خو ځينې وختونه هيڅ نه ويل د ډېرڅه ويلو مانا ورکوي.

سهار تورن نيلسن د مخه ښه لپاره له ما سره وکتل او راته ويې ويل:

"کولنز! تا خپل فرض پوره کړی دی، زه پر تا هيڅ تور نه لگوم، خو دا ښه وي، چي ته نور له دې ځايه کوم بل کنډک ته لاړ شې، ته بايد غرمۍ گ اورگاډي ته ځان چمتو کړې ځکه له وژل شوي کولنز سره د دې ځای خلک ډېره خواخوږي لري، خو زه پدې حقيقت پوهېږم، چي هغه څه شی و، زه په دې هم پوهېږم چي ته يو زړور عسکر يې، ته به ډېر پرمختگ وکړې، او زما نيکي هيلي له تا سره دي.

د غونډ په سلگونو عسکرو کي يوازي د تورن نيلسن په سترگو کي زما لپاره مينه وه، هغه يو ښه سپری و، ريښتونی سرتېری يې پيژندی، او د هغه درناوی يې کاوه، که چيري دا پېښه نه وای را منځ ته شوې، نو ښايي هغه هيڅکله زه له خپلي ډلي څخه نه وای ايستلی.

کله چي تورن نيلسن زه دا اورگاډي تم ځای ته رسولم، نو موټر ته د پورته کيدو پر مهال هغه زه پر اوږه وتپولم، او راته ويې گ ويل "ته به فکر کوې چي زه تا دومره په بېره او تلوارسره لدې ځايه ولي باسم، کيسه داسي ده، چي نن غرمه په اورگاډي کي د اتل کولنز مور او پلار راځي چي د هغه مړی يوسي، زه نه غواړم چي په دې نازک حالت کي ته دلې وې، ښه ځه، خدای دي بريالی لره" هغه موټروان ته اشاره وکړه، او موټر روان شو.

کله چې تم ځای ته ورسېدم، نو خبرشوم چې د غرمې اورگاډۍ ماښام ته رارسېږي، ځکه چې څلوېښت پنځوس میله لیرې کومه پېښه رامنځ ته شوې وه.

ما په تم ځای کې یوه او بل لور ته قدم وواهه، سگرېټونه مې وڅکول، ما ښام پر پنځه بجې یوه رستوران ته ورغلم ډوډۍ مې وخوړه.

شپږ بجې شوې، بیا اوه بجې شوې، نورنو په گرځېدو راگرځېدو هم سترې شوی وم، د لرگي پر یوه څوکی پرېوتم، نوی سگریټ مې ولگاوه او په چټکي مې سترگې ښځې کړې، په همدې مهال د جنوب له لوري یو اورگاډی راغی او په تم ځای کې ودرېدی، په مسافرو یو زوږ گډ شو.

زه را پورته شوم، کنېښناستم.

لیرې زما د کنډک ملگرو یو تابوت را اخیستی و په یوه ډبه کې یې ایښاوه، له تابوت سره یو زوږسپری او یوه ښځه هم مل و، په پوره باور سره ویلای شم چې هغه به د اتل کولنز مور او پلار وو، د سپین سري ښځې سترگې سرې وې، د اتل کولنز پلار یو ډول قیمتي جامې اغوستي وې، او سگرېټ یې څکاوه، تابوت چې یې دننه کنېښنود، نو د اتل کولنز مور او پلار هم ډېې ته ور پورته شول، د هغوی پسې عسکر هم دننه ورغلل.

زه پورته شوم، او په شوم، او په شوم، او په چم، چم د ډېې خوا ته ورغلم، د مسافرو گڼه گڼه وه، ځکه نو گرانه، نه وه چې پرته له دې چې څوک مې وويني هلته نژدې ورشم، زه وړاندې ور روان وم، تر دې چې د هغوی ږغونه مې واورېدل، د اتل کولنز پلار ویل: "زه به په دې خبره هرکله ویاړم، چې زما زوی د مېرو غوندي مړ شو، زه پخوا هم پوهېدم، چې هغه بې زړه ځوان نه دی، هغه نر و او د نرانو غوندي یې ځان ور کړی دی"

"هو، صاحب!" زما د یو ملگري ږغ راغلی "د هغه مېړانه وگوره، هغه بندي په هیڅ ډول پرېښود چې وتښتي، او داسې زبردسته مبارزه یې وکړه، چې یوازې یوه ریښتوني عسکر کولای شوه، دا نو بیا زموږ بد مرغي وه، چې له بندي سره توپنچه وه، که نه لږ وروسته کولنز هغه رانیولی و، زما په ټوله لوبه سر خلاص شو، چې د اتل کولنز مور او پلارته دا باور ورکول شو، چې د هغوی زوی د تېښتي پر مهال نه بلکې د یو بل بندي د راگرځولو پر مهال مړ شوی دی، مانا دا چې د فرض پر ځای کولو پر مهال مړ شوی دی، زما په وینه کې د نفرت اور بل شو، فکر راولوېد چې اخیر دوی څه اړتیا لري، چې دروغ ووايې؟ له هغه موږک غوندي بې زړه کولنز څخه د اتل جوړولو اړتیا څه ده؟

هغوی د اتل کولنز پلار ته لاس ورکړ، د خواشینۍ مراسم یې پر ځای کړل او رهي شول.

په همدې مهال له لوډسپیکر څخه اعلان وشو، چې اورگاډی څو دقیقې وروسته روانېږي، زه څو شیبې وچ ودرېدم، بیا مې لنډ یوه پرېکړه وکړه او له ځان سره مې وویل "جمي کولنز! ته باید دننه ورشې، او د مړي مور او پلار له ریښتوني گ کیسې څخه خبرکړې او هغوی باید له دې راز خبرکړې چې د هغوی زوی ولي مړشو؟ څنگه مړشو؟

دغه فکر چي را ولوبد نو سملاسي مي د اورگاډي د ډېې ور پرانيست او دننه ورغلم، د اتل کولنز پلار تابوت کتي او د مور بڼه يې ژرغونی و، د پر هغې گونځي، گونځي څېره باندي او ښکي رواني وې، که څه هم پلار يې نه ژرل، خو د هغه پرڅېره هم ژور غم غوړېدلی و، داسي غم چي پر ډېرو لږو څېرو معلوميږي، زما له ښکالو سره هغوی مخ راواړاوه او را وې کتل، سپين ږيري سگريټ خپلي خولې ته يو وړ، او سپين سري له بارځوگانو اوښکي پا کي کړې، ما تابوت ته اشاره وکړه او ومي ويل "زه له ده سره په کنډک کي ملگري وم" هغوی دواړو ماته داسي وکتل لکه په هغه ورځ چي د گوليو په باران کي اتل کولنز ما ته کتلي و.

"دی زموږ هرڅه و، زموږ يوازينی شتمني وه" د هغه مور په ژرغوني بڼه وويل: "دی زما ډېر نازولی زوی و، بيخي نازولی زوی" د هغه پلار هيڅ ونه ويل، چوپ چاپ يې ماته کتل، نه پوهيږم چي په ما څه وشوه، ما غوښتل چي ډېر څه ووايم، غوښتل مي چي هغوی له اصلي کيسې خبر کړم، خو لکه چا چي مي پر خوله مهر را وهلی و، نه پوهيږم چي توري چيري لارل، او هغه کرکه چي په وينه کي مي گرځېده خدايزده څنگه سره شوه.

څو شيبې وروسته سپين سري خوله خلاصه کړه "زما زوی يو ښه سرتېری و، هغه يو زړور ځوان و" د سپين سري ليمه لاندې شول.

ما غوښتل چي په چيغه، چيغه ووايم چي نه هغه زړور نه و، هغه بې زړه و، بې زړه، ډارن و، موږک غوندي، هغه خپله دنده نه پېژنده، تېښتندوکي و، او د خپلو کړو سزا يې پرې کړه، څو کاله وروسته به يې هغه په سپکاوي سره ايستلای... خو په ما کي د څه ويلو توان نه و، بس يوازي مي په "هو، هو" سر ورته ښوراوه چي په دې کي له دباندې څخه زنگ انگازه شو.

"ايا ته د ده کوم داسي ملگري پېژنې؟" د هغه مور په لږزېدلي بڼه وپوښتل: "چي له هغه سره د ده شيان وي، داسي شيان چي د هغه د ياد په توگه يې موږ وساتو؟ دغه تابوت خو به په خاورو کي ښخ شي" د هغې پر بارځوگانو يو ځل بيا اوښکي وبهېدې.

"هو موري!" ما لکه په خوب کيچي وويل "زه د همدې لپاره راغلی يم، چي تا سو ته همداسي يو شی در وسپارم، ما په جېب لاس دننه کړ، او خپل د مېړاني او زړورتيا سند مي راوکېښ د کولنز د مور په غيږ کي مي کښېښود "ښه، اجازه راکړئ" اوله اورگاډي تا شوم.

د ناوي بنگري

گريگوري زينو پولو

دا يو ډول شنه بنگري وو، بڼه يې مار ته ډېره ورته وه خو ډېر بد رنگه او بې مانا ښکارېدل .

کله چې ما په لمړي ځل د خپلي کوژدنې په لاسونو کې وليدل نو په زړه کې مې وويل: هغې څومره خراب او بې ارزښته بنگري اچولي دي، خير زه به ورته يو ډول ښه نامي بنگري راوړم .

په شمار څو ورځې وروسته مې هغې ته د سمندري ډبري يو ډول ډېر ښکلي بنگري راوړل، هغه د دې بنگريو په ليدو ډېره خوشاله شوه، کله چې هغې د بنگريو پر قطۍ خپلي سترگې ښځي کړي وې نو د هغې په شنو سترگو کې د خوښۍ ځلا برېښېده او د هغې پر انگو يوه داسې سرڅي را ټوکېدلې وه لکه په هغه بنگريو کې چې ما ورته راوړي وو.

هغې قطۍ زما له لاسه واخيسته، لاسونه يې زما په غاړه کې را واچول او په داسې حال کې چې سترگې يې په سترگو کې را اچولي وې پر مخ يې ښکل کړم، نور نو زما پوره باور و چې سبا به هغه خپل بنگري باسي او زما دا به په لاسوي. خو په دويمه ورځ د دې په ليدو حيران شوم چې د هغې بيا هم هغه زاړه د ښيښې بنگري په لاس وو، هغه مهال ما ښه ونه گڼله چې په دې اړه څه ووايم خو زما په زړه کې په خپل سر د دې بنگريو په اړه ډول، ډول اندېښنې پر راولاړېدو شوې.

ماته فکر را ولوېد چې په دې بنگريو کې خامخا يو راز پټ دی، دوې ورځې لا ما له زغم څخه کار واخيست خو اخير د زغم لمن راڅخه ايله شوه او هغې ته مې وويل :

"ما تاته بنگري راوړي وو، ته هغه ولي نه اچوې؟"

هغې ماته هېښ، هېښ وکتل، لکه زما په خبره چې هيڅ پوه شوې نه وي، بيا ما ورته وويل:

"ته له دې بد رنگو او خرابو بنگريو سره دومره مينه ولي لرې؟"

هغې په ځواب کې پر هغو بنگريو باندي يو ژور نظر واچوه، څو شيبې چوپه وه او بيا يې پر ما يو ډېر جدي قارجن نظر واچوه، په دې وخت کې د هغې د سترگو رنگ زه ولړزولم، زه نه شم ويلای چې هغه کوم رنگ و، خو يوازي دومره ويلای شم چې هغه شين نه و "

ما هغې ته ورو وويل :

"هغه بنگري چې ما درته راوړي وو، ستا خوښ نه دي؟ ته هغه د دې وړ نه بولي چې په لاس يې کړې؟"

هغې وويل:

سبا زه هغه خامخا په لاسوم، زما زړه و چې ټول ژوند همدا خپل بنگرې په لاس كړم، خو داچي ستا خوښ نه دي . .
نوره هغه چوپ شوه .

يو ځل بيا هغې پر خپلو پنگړو يو نه زړه كېدونكى نظر واچوه او ويې ويل:

"ښه سمه ده، له سبا څخه زه هغه بنگرې په لاسوم چي تا راته راوړي دي" ځنډه له هغې وپوښتل:

په دې وخت كي د هغې لهجه ډېره غمجنه وه، هغه يو ډول چورتي ښكارېده، ماته داسي څرگنده شوه چي د هغې
دا پرېكړه زما د مينې پر چوكاټ يوه قرباني وه، ځكه نو ما د هغې وېښتان چي پر ټنډه پراته وو ښكل كړل .

په دريمه ورځ بيا هم هغې هغه بنگرې نه وو په لاس كړي، نن ما بې له

"نن دي بيا زما بنگرې ولي نه دي په لاس كړي؟"

هغې وويل :

"اوه، رښتيا زما له ياده ووتل... خير، اوس يې په پيدا كولو پسې ډېر وخت تيرېږي، سبا زه هغه خامخا په لاسوم"

ما د هغې خبره ومنله او هيڅ مي ونه ويل، خو په دا سبا بيا هم هغې هغه بنگرې نه وو اچولي، ما چي څومره د هغو
بنگړو لور ته كتل هغومره مي قار او غوسه لوړېده، خو دا غوسه د مينې غوسه وه چي پر كوچنۍ، كوچنۍ خبره پورته
كېدلای شي، البته د دې لپاره چي ما د خپل زړه بې تابي پټه كړېواى او يا په دې اړه چوپ پاته شوى واى بايد ما له
ډېر زغم څخه كار اخيستی واى .

څو ورځي تېري شوې خو د هغې په خيال كي لا نه و چي زما بنگرې په لاس كړي، ځكه نو ما هم دا پرېكړه وكړه چي
نور به د دې بنگړيو په اړه هيڅ نه وايم، له هغې ورځي وروسته زموږ زړونه د څه وخت لپاره پاك شول او د خوابدۍ
ټول گردونه مو ليري شول .

يوه ورځ ماته يو سفر را پېښ شو ما يوه اونۍ دباندې تېرول، د تلو په مهال چي ما هغه په غېږ كي نيولې وه او مينه
مي ورسره كوله نو هغې ته مي وويل:

غواړم چي بيرته راشم نو تا زما بنگرې اچولي وي!"

هغې وويل:

"بيخي سمه ده"

ما وويل :

"ژمنه ده؟"

هغې وويل:

"هو"

"ستا يې زما په مينه قسم؟" ما ورته وويل.

"هو زما يې ستا په مينه قسم!" هغې ځواب راكړ.

هغې دا قسم په داسي ډول واخيست چې ما پخپل زړه كي دا پرېكړه وكړه چې كه چيري هغې زما بنگرې نه و په لاس كړي نو زه به له هغې سره اړيكي شلوم.

په هغه ورځ چې زه بيرته راستنېدم نو ما لاسي هغې ته د پوست له لاري خبر ورکړ چې زه درځم او په دويمه ورځ خپله را ورسېدم، هغې خپل مرمري لاسونه ماته د غيږي لپاره پرانستل، اه! په هغه ورځ هغې زما بنگرې اچولي وو خو پخواني يې هم په هغه بل لاس وو.

ما هغې ته نور څه ونه ويلای شو، هغې ماته دا رنگه كتل لكه راته ويل چې يې "دادی ما خپله ژمنه پوره كړه، نور نو راشه ښكل مي كړه، نا شكري مه كوه."

ما هغه په غېږ كي ونيوه او څو ځله مي ښكل كړه.

"هو رښتيا! لاکن دا پرېكړه خو نه وه شوي..." ما هغه دوه ځلي ژر، ژر ښكل كړه، هغې وويل:

"څنگه؟"

ما ځواب ور كړ:

"ما تاته د دې بنگرېو د اچولو او د هغه نورو د ايستلو ويلي و، دا مي نه و ويلي چې دواړه په لاس كړه"

هغې وويل:

"نه، نه په خداي چې تا ماته يوازي د خپلو بنگرېو د اچولو ويلي وو، دا دي نه و راته ويلي چې هغه نور نه اچوم"

ما ځواب ور كړ:

هو، هو دا به سمه وي، خو كه زه اوس درته ووايم نو؟گ"

"که اوس... که اوس راته ووايې... د هغې ږغ ټيټ شو .

"ايا ته غواړې چې له ټولي کيسې څخه دي خبر کړم؟" هغې چې دا وويل نو ماته نژدې راغله او په غوږ کي يې ورو راته وويل:

"زه به هيڅکله ونه غواړم چې ستا دا غوښتنه دي پوره شي"

زه ووپرېدم او يو دم بغل ته شوم... لکه د ښيښې هغه مار چې چيچلی وم چې د هغې په لاسونو کي و، ما ورته وويل:

"که زه غواړم چې تا له يو دا رنگه بنگړو اچولو څخه منع کړم چې زما نه دي خوښ نو دا بده خبره ده؟"

هغې وويل:

"ته راشه، پرېږده دا خبري، دا چې ستا دا دومره بد ايسي نو نور به زه دا نه اچوم او سر له سبا څخه به يوازي ستا بنگړي اچوم"

په دې وخت کي له ما څخه يوه لويه تېروتنه دا وشوه چې کله ما هغه د هغې د قربانۍ په بدل کي د مني په احساساتو لمانځله نو ما له هغې څخه وپوښتل:

"دا بنگړي تاته چا درکړي دي؟ گگ"

زما له دې پوښتني څخه د هغې انگي نه سره شول او نه ژر، البته د هغې ژبه بنده، بنده شوه او ويې ويل:

"نه پوهېږم... پوره مي ياد نه دي... هو رښتيا ډېر مخکي مي پلار د سوغات په دود راکړي وو"

په دې کي له ما څخه بله تېروتنه هم وشوه، دا تېروتنه تر لمړۍ هغې ډېره خطرناکه وه، هغه دا چې يوه ورځ زه د هغې د پلار ليدو ته ورغلم او هغه ته مي وويل چې "د ميري (زما د ښځي نوم دی) هغه شنه بنگړي ډېر ښکلي دي هغه تا چې ورکړي وو"

د هغې پلار خپلي عينکي سترگو ته سمې کړې او ما ته يې په داسي انداز وکتل لکه هغه چې د دې بنگړيو يادونه له دې مخکي هيڅ اورېدلې نه وه، بيا يې ماته وويل:

"نه ما خو هغې ته کوم بنگړي نه دي ورکړي"

د هغې د پلار دې خبري پر اور د تيلو کار وکړ، زما په زړه کي د کرکي او حسد لمبې پورته شوې، ماته داسي ښکاره شوه لکه په هر رگ کي چي مي د بنگړيو د مار زهر ننوتل.

نور نو ما پرېکړه وکړه چې هغو لارو چارو ته به د عمل جامه وراغوندم چې ما سوچ پرې کړی و، ما ویل یا به ميري د دې بنگرېو اچول پرېږدي او یا به زه خپلې اړیکې ورسره شلوم، زه مرگ منم، ځانونه منم خو دا نه شم منلای چې ميري دا بنگرې و اچوي، زه د قار او غوسې تر يوې داسې جذبې لاندې راغلی وم چې له زغم څخه وتلې وه.

له دې ځلي ما د دريمې خطرناکې غلطۍ جرم وکړ، هغه دا چې ما ميري ته وويل:

"ته به نور له دې بنگرېو سره مخه ښه کوې، زه په دې اړه له ټولو خبرو څخه خبر شوی يم نور زه بايد ستا په لاسونو کې هيڅکله دا بنگرې ونه وينم، نن ما تاته خبردارۍ درکړ نور نو که ستا دغه ضد کومه بده پایله ولرله زه يې ذمه وار نه يم"

زه په تمه وم چې هغه به له ما وپوښتي چې ته د دې بنگرېو په اړه له کومو خبرو خبر شوی يې خو هغه بلکل غلې وه، يوازي يې په حيرانۍ زما لور ته کتل او په خوله يې هيڅ نه ويل، په دې وخت کې چې د هغې سترگو کوم پسرلنی اسماني شينوالی را نغښتی و، هغه زما غوسه را سپړه کړه.

په دې ډول يوولس ورځې تيرې شوې، زما لپاره د هرې ورځې تېرول يو گران کار و، د هرې ورځې هره شيبه زما لپاره تر يو لوی عذاب په کمه نه وه.

يوولس ورځې خو هغې زه په دې ژمنو تېر ايستلم چې نن دا بنگرېو باسما سبا يې باسما، هغې به يوه ورځ يو څه ويل سبا بل څه، ډول، ډول پلمې او بانې به يې کولې، کله به خوابدې کېده، کله به غلې پاته کېده او کله به يې بيا زما غوښتني په خندا او ټوکو ردولې خو هغه بدبخته بنگرېو د هغې له مرمړينو ليڅو څخه جلا نه شول، کله، کله چې به هغې خپلې سپينې ليڅي سره يو ځای کولې او دواړه مارونه به سره يو ځای کېدل نو ماته به دا سي ښکارېدل لکه په هغو کې چې ساه راغلې وي او په خپل منځي رقابت کې به په يو گړي کې سره توري ايرې کړي، ما به په زړه کې ويل چې له دوی څخه به يو خامخا له منځه ځي.

يوه ورځ چې زه ډېر نفس تنگی شوم نو هغې ته مي وويل:

"گوره! سبا به ته يوازي يو ډول بنگرېو په لاسوې، که دي سبا هم دا بنگرېو نه و ايستلي نو زه به تا له خپلې ورستۍ پرېکړې څخه خبره کړم"

له دې ځلي هغې زما خبرې ډيرې جدي واورېدې او دننه لاړه، چې بيرته راووته نو يوازي يو ډول بنگرېو يې په لاس وو او هغه زما هغې نه وو، ماته درد راغی او له غوسې څخه مي خوله له ځکه ډکه شوه، نور مي ياد نه دي چې ما هغې ته څه وويل.

هغې زما له غوسې ډکې خبرې په پټه خوله واورېدې خو چې زه چوپ شوم نو هغه مجبوره شوه په خورا ډاډ او سپړه سينه لکه کوم نارينه چې خبرې کوي وويل:

"گوره، ته له ما څخه داسي غوښتنه کوې چې زه هغه هيڅکله پوره کولای نه شم، زه به دا بنگړي هيڅکله له ځانه جلا نه کړم، زه به تر مرگه دا اچوم، د دې په اړه ډيري پوښتني مه کوه ځکه زه په دې اړه يوې وړې خبرې کولو ته لا هم چمتو نه یم، تاته بايد دومره ووايم چې که چيري ته نور هم خپلي سر ټمپگۍ ته ادامه ورکړې نو زه به تاته ستا دکوژدني گوتۍ بيرته در وسپارم او دا به يو لوی زيان وي ځکه زما له تا سره عشق دی، نه مينه، زه غواړم ستا د ژوند ملگرې واوسم، يوازي ژوند به هم غوره وبولم خو دا بنگړي به ونه باسم، ما د دې بنگړيو په اړه له خپلي ورستۍ پرېکړې څخه خبر کړې نور چې دي څه زړه غواړي هغه وکړه"

زه دا اړتيا نه وينم چې ووايم چې ما له هغې سره بې کچه مينه لرله، که نه نو ما به دومره خبرې هيڅ کله نه وای زغملي او دې ته به مي هيڅ کله دومره لېوالتيا نه وای لرلې چې زه دغه راز معلوم کړم، اخير ما قسم واخيست چې نور به د دې راز د معلومولو هڅه نه کوم خو په کوم دليل زه پر خپل قسم پاته کېدای شوای ځکه زما له هغې سره مينه وه.

د واده په ورځ او له هغه ورسته ډېره موده زموږ په دې اړه هيڅ خبره ونه شوه، ما پرېکړه کړې وه چې نور به په دې باره کي چوپ پاته کېږم او له دې پرته هم زه نور د دې بد مرغو بنگړيو له ليدو سره تر ډېره برېده عادي شوی وم خو حقيقت دا و چې زما مينه زما د رقابت د جذبې د سيالۍ وړ نه وه، زما په زړه کي اوس هم يوه هيله پاته وه، هغه هيله چې د يو رښتيني مين په زړه کي همېشه ژوندۍ وي .

زما يقين و چې يوه ورځ نه يوه ورځ به لا د خپلي ميني په زور د ميری له لاسونو څخه دغه بنگړي باسم او هغه به د دې بنگړيو له رازونو ډکه کيسه راته کوي، بيا به هغه خپل بنگړي باسي او زما بنگړي به په لاسوي.

په دې کي شک نشته چې د ميری ځينو خبرو پر ما ډېر اثر کاوه، هغه چې به کله وېرېدل او د بنگړيو ډک لاس به يې پورته کاوه نو داسي به ښکارېده لکه هغه چې په دې ډول له کوم خطر ځان ژغوري، په داسي وخت کي به ما هغه په بېلا بېلو حرکتونو ځوروله او هغې به په مترحم نظر ماته داسي کتل لکه راته ويل چې يې: ايا خپلي ژمني دي هيري کړې ؟ خپل قسم دي ياد نه دی؟

موږ چې څنگه خپل له خوشيو ډک ژوند پيل کړ نو د هغه به لا يو کال نه و تېر شوی چې ما داسي محسوسه کړه لکه ما چې خپل زغم او مينه د مرگ کندي ته ور تېل وهي، زما هيلي بدلي شوې او د ميری تر مرموز زړه پوري زما زړه او دماغ و نه رسېدلای شو، کله نا کله چې به ما د هغه بنگړيو په اړه په اشارو باندي څه ويل نو هغې به داسي ښکاره کول لکه په هيڅ چې خبره نه وي او کله چې به ما کومه خبره بيخي سپينه ورته کوله نو هم به هغې کوم ډاډمن ځواب نه راکاوه.

اکثره وخت چي به هغې زما خبره واورېده نو په لوړ اواز به يې وځندل او زما خبره به يې په ټوکو او خندا کي پټه کړه، زه به له غوسې څخه سره لمبه شوم، همدا رنگه ورو، ورو زه بيرته خپل پخواني حالت ته وروگرځېدم لکه له واده څخه چي مخکي وم.

کله چي ميري زما له دې حالت څخه پوه شوه نو هغې د زارۍ په ډول ماته وويل:

ما يوازي پرېږده، زه به ستا ډېره ممنونه يم، ما نوره مه کړوه، تا يو ځل بيا هغه خبري پيل دي چي ما ته ور څخه منع کړې وې، حال داچي تا له ما سره ژمنه کړې وه چي زه به تا نه ځوروم، زه غواړم چي تا پوه کړم چي ستا د دې حرکتونو نتيجه به څه وي، زما له زړه څخه به ستا د مينې انځور پاک شي، زما به له تا څخه کرکه وشي او بيا به نو دا پوښتنه هيڅ مطرح نه وي چي زه کوم بنگرې واچوم او کوم نه .

زه د هغې له دې خبرو څخه ووېرېدم او هغې ته مي وويل:

"والله چي! زما مطلب يوازي دادی چي ته ماته ددې بنگرېو له رازونو ډکه کيسه وکړې، ما هم په دې راز کي در شريک کړې او ما پوه کړې چي دا بنگرې تاته چا در کړي دي؟ ايا ستا همصنفي چي په دې اړه څه ويل هغه رښتيا دي؟

هغې په لوړ ږغ وويل:

"چوپ شه! د خدای لپاره چوپ شه، ته غواړې چي زما مينه راووژنې، که دي نور يو توری هم له خولې را وايست نو زما به له تا څخه بې کچه کرکه وشي او زه به د ټول ژوند لپاره له تا څخه اړيکي پرې کړم"

د هغې د خبرو له اورېدو څخه سره راباندې وگرځېد، داسي مي محسوسه کړه لکه يو چا چي يو زورور ډانگ پر سر وهلی وم، هغې زه پرېښودم، کوټې ته ولاړه او د کوټې ټول ورونه يې وتړل .

دريمه تېروتنه مي دا وکړه چي له بده مرغه زه لارم له خپل يو نژدې ملگري سره مي وليدل، هغه ويل: ولي څه خبره ده، نن ډېر پرېشانه ښکاري؟" زما لويه بد بختي بيا دا وه چي ما هغه ته له سره تر پايه ټوله کيسه وکړه، په دې وخت کي زما ملگري هغه څه راته وويل چي په عام ډول ويل کيږي، هغه راته وويل :

"ته ډېر بې زړه سپړی يې ته بايد نر واوسې او دا هڅي مخي بايد پرېږدې چي ته يې د خپلي ښځې د تابع کولو لپاره کوې، لاړ شه! او په پوره زور سره هغه دې ته مجبوره کړه چي ستا خبره ومني، په څو ورځو کي به هر څه سم شي"

ما چي دا نصيحت واورېد او کور ته راغلم نو هغه پر کټ ويده وه، د ډېوې رڼا سترگکونه وهل او دلته هلته خورېده، د رڼا سور انځور د ويني د ټپلي غوندي ښکارېدی او همداسي يوه ټپله د ميري پر څېره هم لوېدلې، د هغې سپين لاسونه چي له برستني را وتلي وو، داسي ښکارېدل لکه د ژوند نښي چي ترې کوچېدلي وې، زما سترگي پر هغو بد

رنگو بنگړو ونښتې چې د ډېوې په رڼا کې خُلبدل، ميري په درانه خوب ویده وه، د هغې خېره له غم او پرېشاني څخه یو مخ تشه ښکارېده، هغه بد مرغه بنگړي هم د هغې د دې درانه خوب خنډ نه جوړېدل، زما په زړه کې راتېر شول چې کشکي زه وپوهېږم چې اوس هغه څه خوب ويني؟ دې صحنې زه له حاله وايستم، ماته يې سخت زور راكړ د غوسې ستن مي لوړه شوه، پر سترگو مي توره شپه شوه او زړه مي په درېي شو.

ناڅاپه مي په زړه کې د يو ناوړه جرم د کولو خيال را پيدا شو، دا خيال مي د برېښنا په سرعت سره ترتيب کړ او بيا مي په هيڅ ډول ونه کولای شواى چې له پامه يې وغوځوم.

ما فکر کاوه چې يوازي يو ځلي دا عمل تر سره کړم نو د ټول ژوند د پرېشانيو د پای ټکى به مي شي.

زه ورو د ميري کټ ته نژدې ورغلم او پر هغې ور تپت شوم، بيا په داسې حال کې چې زما په يوه لاس کې د مار لکۍ او په بل لاس کې د مار سر و خپلو لاسونو ته يو کوچنى حرکت ورکړ... اه! جرم څومره لنډ وخت غواړي. بنگړي مات شول.

د کوکيو وړې، وړې ټوټې پر کټ پاشلي وې... ميري خپلې شناوۍ سترگې روڼې کړې... او بيا يو دم راپورته شوه، دا هر څه په يوه شيبه کې تر سره شول، هغه په داسې حال کې چې د بنگړيو ټوټې يې په لاس کې وې لوڅي پښې زما مخ ته ولاړه وه، د هغې وېښتان پر اوږو پراته وو خو د هغې سترگې... ايا هغه به زه کله هېره کړاى شم؟... هغه تر اوسه هر مهال هغه رنگه زما سترگو، سترگو ته کيږي... د هغې د سترگو له کسو څخه داسې ښکارېدل چې په ډېر وېرونکي ډول يې ماته کتل، د هغې د سترگو شينوالى په تور اوښتى و او داسې ښکارېدل لکه له سترگو څخه چې يې بڅرکي بادېدل، د سترگو سپين يې د يوې وحشتناکې لمبې غونډي خوټېدل.

په کوم ږغ چې هغې زه مخاطب کړم، د هغه بيانول زما لپاره ناشونى دى. هغې په چيغه وويل:

"تا دا مات کړل؟!... تا دا مات کړل؟!... سمه ده! زموږ مينه نوره ختمه شوه تا د مينې پر غاړه چاړه تېره کړه... تا د مينې لړۍ کړۍ، کړۍ کړه... ته نفسپاله، لنډ فکره، جاسوس او چلبازه يې... اوس به ته په هر څه پوه شې چې دا بنگړي ماته چا را کړي وو؟... دا نه يو روماني داستان لري نه کوم راز دى بلکې يوازي يو شگون و چې ما په لاسول، تا شر او شور جوړ کړ او بې ځايه دي څو کلونه په غم اخته کړې وم... اه! زما له تا څخه کرکه کيږي ستا د دې کار له امله زما له تا څخه بد راغلل، ورک شه او له سترگو مي پناه شه... خداى دي نور هيڅ کله شکل مه راباندي وينه!" له هغې شپې ورسته زه له خپلې ښځې څخه بېل شوم ځکه د ژوندانه داسې کلونه مو تر شا پرېښي وو چې له زغمه وتلي وو.

هغه قسطنطنيې ته لاړه، هلته يې دويم واده وکړ، زما يو ملگرى څو ورځې وړاندي له هغه ځايه راغلى و، هغه راته وويل چې هغه يو ډول بنگړي په لاسوي چې له سمندري ډبري څخه جوړ دي.

دروند کور

نجمان ياسين/عراق

لاندې وه، ا د کور دروازه ډېره و پر هغې لوړ يو دالان و، چې دوه نا ست زمري پرې جوړ شوي وو، له دالان څخه رالويدونکو اوبو د هغوئ پر مخونو ژور تپونه جوړ کړي وو، او له هغوئ نه ديوه پربدن او څېره د وخت ستم بې شمېره نښې پرېښي وې، خو هغه بل لا تراوسه د وخت له پرېشاني څخه بچ پا ته شوی و.

د وره ښکلی قلفک داسي غلی و، لکه له کلونو راهيسي چې د انسان لاس نه و ور وړل شوی، د کور وېراني د هغه د اوسېدونکو د بېلتون کيسه کوله، پر ديوالونو د پاکېدو په تمه گردنو يو پنډ خور نيولی و، او د هغوئ اصلي بڼه يې پټه کړې وه، د خښتو ښکلی فرش چې له ډېري زماني څخه د قدمونو له لمس نه محرومه پاته شوی و، اوس د بهېدو په حال کې و، تر لوی وره تللی دالېز دومره تنگ و چې يو کس په گرانه ترې تېريداى شوای.

پورته کړکۍ له عمرونو راهيسي بندي وې، او د لارويانو سترگو د هغوئ له رنگينو هيندارو څخه هيڅکله د رڼا وړانگه نه وه ليدلې، کله نا کله داسي ښکارېده لکه دا کړکۍ چې د کليسا په مينار کې لگيدلي هغه کړکۍ وي، چې د خلاصېدو لپاره نه وي جوړې شوي.

هيڅوک نه پوهېدل، چې دا کور د چا دی، پدې کې څوک او کله اوسېدل بس ډول، ډول گنگوسو دا کور پخپل حصار کې اخيستی و، هيڅکله کوم چا دې کور ته د ننوتو هڅه ونه کړه، او نه هم کوم څوک وليدل شو، چې دې کور ته دي ننوتلی وي، لنډه دا چې د دې کور تاريخ په شک او شېهاتو کې ډوب و.

کله چې به دسيمې خلک دخپلو کورونو پر بامونو يا برنډوکي درېدل او دې کور ته به يې کتل نو د هغوئ نظر به د بام پر هغه لوی دودکش خامخا لوېدی چې سمندري هيليو ځالي په کې جوړې کړي وې، هغوئ به ټوله ورځ خپل ځواکمن پروانه ترپول او د سمندر لور ته به تللې، د هغوئ رغ به تر ډېره په کورنو کې اورېدل کېدی خو کله چې به ماښام شو او درنې چوپټيا به دغه کور په غېږ کې واخيست نو د هغو لارويانو قدمونو به بې واکه تېرېدل چې دې کور ته نژدې تېرېدل، هغوئ به د خپلو زړونو درې اورېد او چې کله به يې سترګې نا څا په دې تياره کور خواته واوښتې نو د وېري يوه سړه څپه به يې محسوسه کړه چې د ملا تير ته به يې ورننوتله او بې اختياره به خدای ورياد شو.

خلکو ډول، ډول خبري کولې، چا به ويل، د دې رنگينو کړکيو شاته يو څوک گرځي، د هغه د سلګيو او اھونو رغ اکثر اورېدل کېږي، چا به ويل، دا کور پېريانو لاندې کړی دی، د ځينو بيا دا نظر و، چې پدې کور کې پخوا يو سړی اوسېدی، هغه يې وژلی و او هغه تر اوسه پورې پرې شوې غاړه خلک مرستي ته وربولي خو هيچا هيڅ نه و ثابت کړي، د پېريانو، مادرزمانو او ښاپېريانو کيسو دا کور دومره وېره ونکی کړی و چې هيڅکله کوم چا د ورننوتو هڅه

نه وه کړې، زړو خلکو پر دې ویره ونکو کیسو ډېر باور درلود او چي کله به هغوی د پېریانو او مادرزمانو کیسې اورېدې نو د هغوی عقیده به نور هم ټینګېده، لنډه داچي له دې کیسو څخه دا باور پیدا شو چي که هرڅوک دې کور ته د ننوتو هڅه وکړي نو هغه وژل کېږي، له ارواه نه یې پېری جوړېږي او بیا به نو هر مهال په دې کور کي په چیغو وي، لنډه دا چي هیچا دغه کور ته د ننوتلو یا په دې اړه د سوچ کولو هڅه نه کوله.

یوه ورځ چي لمر ښه پوره ځلېدی او هیلې د خپلو ښکارونو پسې د سمندر لور ته تللي وې نو اته یا لس کلن هلك وسمان د خپل کور د بام له دېوال سره د لرګي پر صندوق ولاړ و او د هغه ځالۍ لور ته یې کتل چي د پېریانو د کور پر دودکش جوړه شوې وه، هغه له څو ورځو څخه دې ځالۍ او له هغې نه راوتلو، تارونو او د خاشو جال ته کتل، په ځالۍ کي پرته هگۍ یا د هیلو بچي د هغه د ارمانونو اصلي ټکی و، هغه به سوچ کاوه چي هیلو به په هغه کي خامخاکوچني، کوچني بچي یا هگۍ پرېښي وي، کومي چي ده را ایستلای شوې او کورته یې راوړلای شوې خو کله چي به ده وه هغه لورته دټوپ کولو په اړه سوچ کاوه نو د دغو دوو کورونو ترمنځ کوڅه د ده د لاري خنډ جوړېده ځکه له ده سره به دا وېره وه چي هسي نه څوک یې وو ینی، د پلار د دې وېري له امله هغه نشوای کولای چي دا کار وکړي.

هغه څو شیبې همداسي چورتي ودرېد او بیا یې پر بام پرته د لرګي تخته راپورته کړه، پر خپل دېوال یې کښېښوده، ورو، ورو یې پوري وهله او د هغه کور تر چت پوري یې ورسوله، اوس نو د هغه په وړاندې یو پل جوړ شوی و، داسي پل چي هغه پر هغه له تېرېدو سره خپل منزل ته لنډېدای شوای.

هغه پورته اسمان ته وکتل، په اسمان کي کورتي، مرغۍ او کارغان الوتي وو، هغه خپلي گوتي تر ژبي لاندې کښېښودې، مرغیو ته یې وکتل او شپېلک یې وواهه، د هغه په زړه کي د جوش او ډاډ یوه جذبه را وښه شوه، هغه تخته وښوروله او وېي کتل، دا یوه خطرناکه لوبه ورته ښکاره شوه خو هغه لور ته د ټوپ وهلو او له ځالۍ نه د هیلۍ د هگیو او بچیو د را ایستلو تلوسې یو ځل بیا هغه دې ته چمتو کړ.

هغه ورو پورته شو، خپل قدم یې د تختې پر پله کښېښود او بیا په یوه ټوپ تر کوڅې واوښت کله چي هغه بل لور ته واوښت نو تخته یې بیرته کش کړه، د دې لپاره چي د لارویانو سترګي پرې ونه لګي.

اوس نو هغه په یوه نوې نړۍ کي و، په داسي حال کي چي له هغه سره له یوه لوري له پلار نه د اورېدلو کیسو وېره او له بل لوري په زړه کي ور پیدا شوي تلوسې گډ احساسات مل وو، د کور له کتارې نه یې د کور غولي ته وکتل، هغه د لمر له تېزو وړانگو پرته نور هیڅ ونه لیدل، د هغه حوصله لوړه شوه او پرېکړه یې وکړه چي د کور د ننه به ورځي.

هغه د زینو د وره لور ته ورغی، ور بند و، هغه په زوره پوري واهه او ور له یوه وېروونکي څخه سره خلاص شو، وسمان ټکان وخوړ او یوه شېبه وچ ودرېد خو ژر یې ځان بیرته قابو کړ، پر زینو یې اندازې گرد لوېدلی و او هر ځای غڼو

ځالي جوړي کړي وې، د وره د لوړ ږغ او وسمان په لیدو، خسمانان دومره تېز خپلو غارو ته په منډه شول چې د څو شیبو گ لپاره یې وسمان لا ووېراوه.

بیا ناڅاپه د هغه په زړه کې ورتېر شول چې هغه دا رنگه چيغي کړي لکه یو څوک چې یې وهي او بیا یې همداسې وکړل، د هغه ږغ د کور په تشو کوټو کې انگازه شو او بېرته د هغه لور ته راغبرگ شو،

بیا هغه په زوره چيغه کړه:

"پېريه...!"

په ځواب کې هم تر ډېره د پېري د "ی" ږغ انگازه شو.

"پېريه... یه..."

او په ټول کور کې د پېريه ... یه ... یه.. ږغ له دېوالونو سره وجنگېدی، د هغه په زړه کې د خوښۍ یو نابلد احساس راڅرگند شو:

"پېريه ... یه ... یه"

او په ځواب کې د "یه، یه" ږغونه په نڅا له انگر څخه پورته شول، هغه څو شېبې هلته گ ودرېد او بیرته بام ته راغی، پر دودکښ یې سترگې ښځي کړې او چورت یوور چې ځالي ته به څنگه ورپورته شي؟ دودکښ ډېر لوړ و او په ښکاره د هغه تر ورپورته کېدو هیڅ لار نه وه، هغه دودکښ ته همداسې کتل او بیا یې پرېکړه وکړه چې د دودکښ په سوریو کې به پښې ږدي او هلته به ورپورته کیږي. خو له دودکښ نه ځالی ته د پورته کېدلو لار هم ډېره ستونزمنه وه، اخیر هغه یوه لکړه راپورته کړه، چې همدلته نژدې ورته پرته وه، هغه لکړي ته ښه په غور وکتل چې آیا د ده زور راوړلای شي که نه؟ بیا یې هغه په چپ لاس کې ونيوه، زینو ته یې وکتل او په زوره یې چيغه کړه "پېريه" "پېريه!"

او تر ډېره د هغه ږغ په ټول کور له دېوالونو سره وجنگېدی، هغه د ږغ له دې موسیقۍ نه خوند واخیست او د زینو لور ته وهي شو، هغه د دېوال کتاره ونيوه او په داسې حال کې چې د دودکښ په سوریو کې یې پښې ایښودلې، لوړ پورته شو چې لږ پورته شو نو نوره لار پرې بنده شوه، هغه په لاس کې ورسره لکړه د دودکښ په یوه سوري دننه کړه او ښه یې ورپوري وهله، بیا یې ورته وکتل چې آیا زور به یې راوړي؟

هغه پر هغه لکړه ودرېد، اوس نو د هغه دواړه لاسونه د دودکښ په پورتنۍ برخه کې وو او د هیلۍ ځاله د هغه پر وړاندې پرته وه خو د خاشو، تارونو او وړو – وړو لږگیو پرته نور هیڅ په کې نه وو، هغه د یوې شېبې لپاره نهیلې شو خو ځالي ته د رسېدو تللې د هغه په زړه کې ټوپونه وو، هغه د دودکښ ځنډي ونيولې او ځالي ته یې ورتپ

کړل، اوس نو د هغه تر پښو لاندې د هغه پر اسراره دودکښ خښتې وې چې خدای (ج) خبر له کومه راهیسي هغه د دې سیمې خلک په وېره کې اچولي وو.

وسمان په دې ډېر خوښ و چې لوړ دودکښ ته ورپورته شوی و، د هغه د سترگو په وړاندې تر لیرې د کورنو بامونه، برنډې، لاري او کوڅې د لمر په وړانگو کې لمبېدلې پرتې وې، هغه د یوه عجیبه ډاډ او سرکښۍ په نشه مست په خالۍ کې تاو راتاو شو، هغه ته فکر ورولوېد، چې دی باید له دې کلي لیرې لاړ شي، له هغه کلي چې د ده تر قدمونو لاندې پروت ډېر کوچنی معلومېدی، له هغه کلي چې د کوڅو او بامونو خلک یې د مېړیانو رنګه ښکارېدل، هغه د خپل کور بام ته وکتل، چې لمر ته پراته زاړه شیان یې ځلېدل، د هغه په زړه کې دا خواهش راپورته شو، چې کشکي هیلۍ راشي او دی له ځان سره لیري فضا ته والوزوي.

هغه خپل دواړه لاسونه په هوا کې وغوړول او دارنګه یې ووهل لکه هغه چې الوزي، بیا یې له یوې مستي جذبې سره وموسل.

هغه ته داسې محسوسه شوه لکه ارواه چې یې د الوتو په حال کې وي او د کوم وجد غوندي یې لاسونو او ګوتو حرکت وکړ.

"پېریه ... پېریه"

هغه چیغه کړه، په کټ، کټ په خندا شو او خپل لاسونه یې په هوا کې دا رنګه وترپول لکه هغه چې د هیلو غوندي د کورونو پر سر لوړ په فضا کې الوزي او بې شمېره ښکلیو مرغیو تر هغه یوه ښکلې دایره راګرځولې وي.

او بیا ناڅاپه... وسمان ته په دې دروند کور کې پر خپل دې لوړوالي او اهمیت باندې تعجب وشو او د عمرونو وېره یې په خوښي بدله شوه.

وېره

گلزار/هندوستان

له وېرې څخه د هغه د بدن وينه په وچېدو وه، په ناسته به يې زنگڼونه داسي ورپرېدېدل لکه د مېرگي حمله چې پر راروانه وه.

په ښار کې د شر او پسات د شروع کېدو څلورمه ورځ وه، ټول بنديز به د لږ وخت لپاره سهار ليري کېدی او د لږ وخت لپاره ماښام، چې ټول بنديز به ليري شو نو ځينو خلکو به ژر، ژر د ورځنيو اړتياوو شيان اخيستل او ځينو به ژر، ژر اړ دوړ کاوه، اور به يې لگاوه، خلک به يې په چاقوگانو وهل، څو کسان چې به يې ووژل نو تر دې وړاندې چې ټول بنديز ولگېږي په خپلو کورونو به ننوتل، په "بمبی" کې تاوده، تاوده خبرونه او تودې، تودې وينې پرلپسې بهېدې، خو راډيو او تلوېزون بيا هم پرلپسې همدا اعلانونه کول چې حالت په کنټرول کې دی او مخ په سمېدو دی،

د دې لپاره چې حالت نورمال وښيي له پرون راهيسي سيميزي اورگاډي هم تر ډېره چلېدلې، که څه هم اکثره ډېې به يې تشي وې خو دا چې پر پټلۍ باندي لوېدلې رڼا را ښکاره شوه نو په څلور ورځنۍ يکنواخته چوپټيا کې يو څه حرکت را پيدا شو، د اور گاډي پټلۍ ته نژدې کليو کې چې کومي چوپټيا پښې ټينگي کړي وې هغه چې د اورگاډي د تېرېدو له درېي څخه د څه مهال لپاره ولږېدې نو هغه ته يو ځل بيا د ژوند هيله ورپيدا شوه، ياسين په داسي حال کې چې هغه رغ ته يې غوږ نيولی و، پورته شو او وېې کتل چې ښايي اورگاډی را رسېدلی وي، نن يې پوره پنځمه ورځ وه چې هغه له خپله کوره ورک و، هغه له ځان سره فکر وکړ چې نور خو به يې نو زغم او تمه هم پای ته رسېدلې وي او د هغه لټون به يې پيل کړې وي، ورځ په تمامېدو چې د ياسين زغم پای ته ورسېد، د ماښام ټول بنديز چې څنګه ليري شو نو هغه سملاسي په تياره کې ځان د اور گاډي تمځای ته ورساوه، په تم ځای کې چوپه چوپټيا وه خو اشارو د اورگاډي د راتلو خبر ورکاوه.

اورگاډی ډېر ورو تم ځای ته را ننوت، په پخواني انداز باندي نه و، بلکې داسي و لکه محتاته چې و او لکه وېرېدلی چې و، دا چې په اورگاډي کې نور خلک هم وو نو هغه پرېکړه نه شواي کولای چې کومي ډېې ته ور پورته شي، ځکه اکثریت د هندوانو وو، دوه، دوه، څلور، څلور هر ځای ډله، ډله ولاړ وو، هغه لاندي ولاړ و خو چې اورگاډی روان شو نو يو دم په منډه ورپورته شو، هغه يوې داسي ډېې ته ور پورته شو چې نور څوک په کې نه وو، هغه په ځير شاوخوا وکتل هيڅوک نه وو، بيا د ډېې په پای کې پر يوه څوکۍ باندي کښېناست، دلته يې نو درسته ډبه تر سترگو لاندي وه، کله چې اور گاډی روان شو نو ايله هغه د ارامي ساه واخيسته.

بيا نابره د ډېې له هغه بل کونج څخه يو منډو را څرگند شو، د ياسين حواس والوتل، پر زنگنو يې يو ځل بيا مېرگي وځغېد، هغه ټيټ شو او تر څوکۍ دومره لاندې شو چې که هغه نفر راغلی هم وای نو د کولای شواي چي سملاسي تر هغه څوکۍ لاندې پټ شي او يا ورسره سينه په سينه شي، د ډېې ور ليري نه و خو دا چي اورگاډی ورو شو او بيا هم هغه سړی ... ناڅاپه هغه سړی پر خپل ځای باندي جگ ودرېد او شاوخوا يې وکتل، دا چي پر څېره باندي يې د ويري نښي نه شته نو هغه خامخا هندو دی، د ياسين لمړی غبرگون همدا و، هغه د پای وړه ته ورغلی او هلته ودرېد ، باد د هغه څادر د پرې شوي بيرغ غوندي رپاوه، هغه يو گړی د بهر ننداره کوله خو بيا داسي ښکارېدی لکه له يو شي سره چي زور ازمويي د ياسين له ځايه سم نه ښکارېدی چي هغه څه شی را جلا کوي، هغه يو شی ور پوري واهه او را کشاوه، نا څاپه له يو زنگزده ور څخه گغ پورته شو او له يو زورور گړي سره بند شو، ښه و د ياسين له خولې څخه چيغه ونه وته، که نه له دې ډغ څخه هغه نفر خپله هم ټکان وخوړ، هغه شاوخوا وکتل او دې لور ته يې تر ډېره کتل چي ياسين پټ و، ياسين ته شک ورولوېد چي هغه خو به ليدلی نه وي؟ او يا ستمی خو به يې نه وي اورېدلی؟ د هغه سړي زور ازمويلو هغه ته بل وحشت په زړه کي ورواچوه، هغه دا چي که چيري سره لاس او گړېوان شي نو دی به د هغه مقابله وکړای شي؟

هغه سړی تېر شو د هغه بل لور په وړه کي ودرېد، اورگاډی د "گيشوري" يو وېران تمځای ته ورننوت، چي اورگاډی تم شوی وای نو ښايي هغه تا شوی وای خو دا چي دا د ټول بنديز سيمه نو اورگاډی ونه درېد، همدا د ټول بنديز سيمه تر ټولو محفوظه وه ځکه که نور هيڅ نه و نو پوليس خو يې درلودل، او اوس خو يې پوځيان هم ورته راغونښتي وو، د ښار په پسات ځپلو سيمو کي د برگ درشيو پوځيانو چي د توپکونو خولې يې د بازار لور ته نيولي وې، ډکي لاری هر لور ته تر سترگو کېدلې، د پوليسو خوند تللی و، نور له هغوئ څخه څوک نه وېرېد، خلکو په لوی زړه پر پوليسو د سوډا د اوبو بوتلونه، د تېزابو بوتلونه او ډبري اورولې، پوليسو که به اوښکي بهيوني گاز هم پر پاشه نو هغوئ به په لاندې دسمال را پورته کاوه او هغه به يې بيرته پر پولسو ورغورځاوه، په "ناکا ساکي" کي چي کله هغې بېکری ته اور ورولوېد چي ده کار په کي کاوه نو پوليسو څه وکړل؟ بس ليري ولاړ وو ننداره يې کول او هغوئ له تنگو کوڅو څخه په منډه د هغو گېرجونو لور ته وتښتېدل چي د يو او نيم سوځېدلو موټرونو اسکلېټونه په کي پراته وو، په هغه ورځ دوي اته، نهه کسان وو چي د پټېدلو لپاره يې منډي وهلې، د "بهاو" يې کور ودان، هغه يې تر بغل ونيو او د چايو په پېټۍ کي يې پټ کړ، بهاو پوهېدی چي زه مسلمان يم، هغه خو هندو و، هغه ولي ځغستل؟ هغه ويل: "چي کله د خلکو سرته دو ینو تويولو جنون راشي نو بيا هغوئ دومره وخت نه لري چي له چا څخه وپوښتي چي نوم دي څه دی؟ د هغوئ تنده يوازي په وينه او اور باندي ماتېږي، اور واچوه، وې واهه، لوټ تالان گډ کړه، د هغوئ اور هغه وخت سړيږي چي په مخکي يې هيڅ نه شي پاته.

د دويم وړه درېي هغه ته ټکان ور کړ، د ډېې دواړه شاتني وروڼه هغه سړي تړلي وو، هغه سړي تر ډېره هغه لور ته کتل چيري چي ياسين پټ و، وېري يو ځل بيا هغه پخپل واک کي واخيست چي دا سړی وروڼه ولي تړي؟ ايا دی

وژني، په وینو لژند مړی یې په همدې ډبه کې پرېږدي او خپله پر هغه بل تمځای تا کیږي؟ اورگاډی ورو، ورو په درېدو و، هغه سړی تر اول ډېر ډاډمن ښکارېدی، هغه ورو، ورو د ده لور ته راروان وو د یاسین ساه بنده، بنده شوه، پر تندي یې سړه خوله را ماته شوه او ناره یې په ستوني کې وچه شوه، هغه وېرېږدی چې هسې نه ټوخی یا ترچې ورشي کنه نو تر همدې څوکۍ لاندې به یې...

د یو تمځای په رارسېدو اورگاډی تم شو، هغه سړی بې غمه راغی په هغه وره کې ودرېد چې د فلېټ فارم لور ته و، د هغه یو لاس په جېب کې و، په جېب کې به یې کوم چاقو ماقو وي، یاسین فکر وکړ چې منډه کړي او د هغه بل لوري له وره څخه ټوپ کړي خو هسې نه چې له هغه ځایه تر راوتو وړاندې یې هغه سړی خېټه ورڅیري کړي، بلکې خېټه ولې؟ مړۍ به یې ور پرې کړي چې ناره یې هم و نوځي، یاسین غلی هغه ته وکتل، هغه سړي د دباندې ننداره کوله، په تمځای کې چوپه چوپایي وه، ان د چا د قدمونو رغ لا هم نه و، د یاسین زړه و چې یو څوک راشي، خو څه معلومه وه چې څوک راشي؟ هندو که مسلمان؟ یو بل هندو هم سم دی، کېدای شي هغه هم د "بهاو" غوندي زړه سواند وي، هغه څنگه خپله د سپنسیو مذهبي غاړګۍ را په غاړه کړه او د چایو له پېټۍ څخه یې خپل کور ته بوتلم او څلور ورځي یې پخپل کور کې وساتلم، هغه به ویل: "یاسینه زه مرهټه یم خو هره ورځ غوښه نه خورم، که ته غواړې نو درته راوړم یې، نه پوهېږم چې څنگه به وي په حلال او مردار یې زما سر نه خلاصیږي، دباندې د ترکاریو داسې حال دی چې ټولو له یوه سره بوی کړی دی خو د خرڅولو څوک یې نشته، چې ور ووزې څومره چې دي زړه وي هغومره وړلای شي..."

او راډیو پرلپسې همدا ویل چې اوضاع ورو، ورو مخ په ښه کېدو ده، په ځینو سیمو کې یې د ملي بسونو تګ راتګ هم پیل کړی و، دا څلور ورځي د هغه په کور ډېر چورت خراب و، کور به هم ټول د ده پسې اندېښمن وي، له هغه سره وېره وه چې هسې نه فاطمه د ده په لټه بېکړۍ ته پسې ورغلې وي، په کوم کور کې چې هغه پټ و له هغه څخه د اورگاډي پټلۍ معلومه، موټرونه هم معلومېږي، خو بهاو هغه نه پرېښود.

اورگاډی یو دم روان شو او یاسین له هغه ځایه د ډبې په منځ کې ولوېد، هغه بل کس چې لویه اوسپنه یې په لاس کې وه ډېر ډاډمن ولاړ و، د هغه راسته لاس تر اوسه لا په جېب کې و، اور گاډی تر یو ځایه ورو، ورو روان و، اورگاډی ولې نه چټکيږي؟ اشاره هم نشي کېدای ځکه ترافک کله و؟ تر اوسه یو اورگاډی هم له بل لوري نه راغی، اورگاډی لا تر ډېره ورو، ورو روان و، درېدو ته چې کوم ځای ته راورسېد هغه د "بهسندر" پل و، لاندې د سمندر هغه خلیج و چې اکثره به یې د مړو د رايستلو خبر په ورځپاڼو کې چاپېدی.

د یاسین ساه بنده، بنده کېده، له دې ویرې ساه اخیستل ورته گران چې هغه سړی له جېبه لاس ولې نه را باسي؟ له سترگو یې معلومیږي چې د حملې کولو په حال کې دی، که حمله را باندې وکړي څه به کوم؟ راته وبه وایي چې

دباندي راووزه؟ که به مي د سر له وېښتانو ونيسي را کش به مي کړي او له جېبه به چاقو را باندي را وکارې او پر مری به يې را کيرېدي؟ څه به کوم؟ دا داسي وچ ولي ولاړ دی؟

په همدې کي هغه سړي له جېبه لاس راوکښ او بيا د وره په تړلو بوخت شو، هغه دريم ور هم بنډاوه، لاندي سمندر و که ور غورځي نو له شکه وتلی مرگ و، د ياسين وېره وروستي بريد په رسېدو وه.

يو دم ياسين را ټوپ کړل، هغه بل کس ټکان وخوړ، ده ته يې وکتل او په جېب يې لاس دننه کړ، په ياسين کي خداي(ج) له کومه دومره توان پيدا شو چي د "ياعلي" له نارې سره يې هغه کس له پښو ونيو، پورته يې کړ او دباندې يې وغورځاوه، سمندر ته د لوېدو پر وخت د هغه له خولې څخه چيغه پورته شوه "الله" ياسين وچ پاته شو، اورگاډی روان شو، هغه حيران شو چي ايا هغه هم مسلمان و؟ خو هغه د وېري له شکنجې څخه خلاص شوی و لکه د مرگ له خولې څخه چي پاته شوی و.

مانېام هغه فاطمې ته ويل: "...که داسي نه وای شوي نو مابه هم هغه ته سملاسي د مسلمانۍ ثبوت څنگه ورکولای؟.

يوه شپه دباندي

ټالاخوامورتې مولل/تانزانیا

میکا تر ډېره پوري همداسې وچ او چوپ ناست و، چې کله وښورېد نو په رگونو کې یې د شرابو مستي په پوره سر و تال سره د شهوت سندرې پورته کړه، هغه ځان نارامه محسوسوه، تر څو چې غاړه یې تازه کړه او په مشکل سره یې وویل:

"ستا نوم څه دی؟"

"ماما تومیني... (د تومیني مور)"

هغې بې له دې چې میکا ته وگوري پر مخکې تېر هوار کړ او خپل زوی یې پر پرېستی، کوچنی بې ارادې په ټوخی شو، ټوخی پسې زورور شو، او کوچنی یې مرگي حاله کړ.

میکا ورغی کوچنی یې وکوت، د هغه سترگې تکی سپینې راختلې وې او تندی یې له تبي سره سکروته و.

"ایا ته دی نه تداوي کوي؟"

میکا د دې لپاره چې ځان یې د وجدان له ملامتۍ څخه خلاص کړي وي له هغې څخه وپوښتل.

"زموږ په کلینک کې هیڅ نشته، د ډسپرين یوه گولۍ لا نشته"

هغې ځواب ورکړ.

د مور د غېږي د گر مۍ له امله کوچنی سیده وغځېد، د هغه له سینې څخه د سا ایستلو د تېزوالي شدد څرگندېدی، ماما تومیني کوچنی په پرستنه کې پټ کړ او بیا یې د میاشو د وژلو پلټنه بله کړه د هغه سرته یې کښېښوده، له پلټنې څخه ورو، ورو لوگی پورته کېدی او پر کوچني را تاوېدی کوچنی وښورېد نارامه غوندي شو، مور یې په مینه وټپاوه.

"خدای دي را جوړ کړه" ماما تومیني ساده غوندي وویل "زما تنکی سپاهي خدای دي هیڅکله څه نه درباندي کوي"

سپاهي ولي؟... "میکا وپوښتل

"هو سپاهي... سپاهي هیڅکله وړی نه پاتېږي او نه هم ناروغه کیږي" ماما تومیني داسې گډه وه لکه یو کوچنی چې له مشرانو اورېدلي خبري تکراروي.

"هغه له لوړې نه مري، وژل کېږي"

میکا ښايي طنز او ويل:

"هو تر دې خو مرگ ښه دی چې زموږ غوندي په مشکلاتو اخته وي" ماما توميني وويل: "تر دا زموږ رنگه په وار، وار ورو، ورو مرگ خو هغه د يوې گولۍ مرگ ښه دی"

میکا پسپايي محسوسه کړه، لږ وروسته يې بيا وويل:

سپاهي هم کيدای شي له لوړې مړ شي، کله چې د خورک لپاره څه نه وي نو بې له دې چې په څو، څو واړه ورو، ورو مړ شي بله لار نه وي، هم ستاسو لپاره هم د سپاهي لپاره"

ماما توميني ښايي د ميکا هيڅ خبره نه وي اورېدلې او يا يې هم ښايي سر نه وي په گرځولی، هغه همداسي په خبرو سر وه لکه په کوټه کې چې يوازي وي، هغه خپلو چورتونو دومره په مخه کړېو چې د ميکا يوه خبره يې هم نه اورېده، بس گډه وه لکه خپل ځان ته چې څه وايي.

"د توميني پلار هم يو سپاهي و..."

"و... څه مانا؟... اوس نشته؟" ميکا وپوښتل.

"هغه د زمري غوندي زړور و، په دې سيمه کې د هغه بل سيال نه و، په هغه شپو کې زموږ ژوند ډېر اسوده و" هغه نه يوازي زما سرې و بلکې د يو پلار غوندي مهربانه هم و... پر ما باندې... زما پر مور باندې... او موږ ټولو باندې... اوس مو ژوند ټول يوه پوښتنه گرځېدلې دی، د هر کوچني شي د تر لاسه کولو لپاره اړ يو چې پوره منډې ترې ووهو، د هر شي لپاره اړ چې خپله وينه خرڅه کړو... بدن خرڅ کړو... ارمان چې د توميني پلار ژوندی وای.

د ماما توميني له سترگو څخه اوبښکي را توی شوې خو بيرته يې ژر ځان په واک کې کړ.

"ولي... هغه مړ شوی دی؟" ... د ميکا پوښتنه له تلوسې څخه ډکه وه، په لهجه کې يې خواخوږي وه، خو هغه د يوې غملې غم نشوای جبرانولای.

"زه نور نه غواړم د هغه په اړه خبرې وکړم... د خدای لپاره ره نور د هغه په اړه کومه پوښتنه مه کوه" د هغې له سترگو څخه اوبښکي پرلپسې روانې وې "هغه (يوگانډا) ته تللی و، خدايزده په کورنۍ جگړه کې ووژل شو؟... که، تراوسه ژوندی دی؟... درک يې نشته... هيڅ درک يې نشته"

میکا هيڅ ونه ويل، کوچنی هغه رنگه پروت و، مور يې خپل لاس باندې تپاوه... هغه ډوبه وه... چورتونو په مخه کړې وه... تر څو شيبو همداسي بې حسي ناستي وروسته هغه پورته شوه، د اوسپنې کوچنۍ ډېبه يې مړه کړه او کوټه يې ژورې تيارې او چوپټيا په غېږ کې واخيسته، ماما توميني خپل په تياره کې نغښتی بدن په چوپه، ذمه واري

او کاروباري دیانت سره میکا ته وړاندي کړ، میکا د بري په احساساتو کې نغښتی هغې ته نژدې ورغی، خو په زړه کې هغه هم د ماما تومیني غوندي نارامه او نا کراره و، کله چې هغه د خپلو جذباتو په گرداب کې ډوب و، نو هغه وخت هم ده ته د هغه کوچني د ساه ایستلو ږغ راتلی چې د ده خوا ته پر تېر پروت و.

هغه ته معلومه نه وه چې کله د هغه سیلاب تم شو او کله ویده شو، خو چې کله راوینس شو نو هغه ډېر گنس و، لکه هغه چې په دې هم نه پوهېدی چې هغه چیرې دی او په څه حال کې دی، تر څو چې بې د ماما تومیني له لوڅ بدن سره لاس نه و لگېدلی هغه په همدې تذبذب کې و.

هغه له خپله ځایه پورته شو، کالي یې واغوستل، سگرېټ یې ولگاوه او د میاشو ږغ ته غوږ شو چې د پلټنې له سوځېدو ورسته په کوټه کې آزادي گرځېدې، هغه په دې توره تیاره کې یوه عجیبه نا کراري محسوسوله، یوه خبره په دې کوټه کې خامخا وه چې د هغه په زړه کې یې اضطراب پیدا کړی و خو ناڅاپه هغه په دې رمز باندي پوه شو چې د هغه په زړه کې پیدا شوې نا کراري اصلاً په کوټه له دې خوږې چوپټیا نه سر چینه اخلي چې بر ابي ماښام هغه وخت نه وه کله چې هغه کوټې ته راننوتلی و.

د هغه ستونی وچ و او سر یې درد کاوه، هغه خپل سگرېټ مړ کړ او چوپ د کوچني د پرستني خوا ته ورغی او په داسې حال کې چې یوه نابله وېره یې احساسوله خپل تود لاس د کوچني پر تندي کښېښود، هغه ته داسې څرگنده شوه چې کوچنی مړ پر پروت دی او د ساه ایستلو موسیقي یې له وخته خاموشه شوې ده، د هغه زړه و چې کوچنی وگوري خو هغه د لیتر د لگولو ننگه ونکړه، ښايي هغه نه غوښتل چې له هغه څه سره مخامخ شي چې د حقیقت څېره یې خپله کړې وه، هغه خپل لږزېدلي لاسونه د کوچني بدن ته ورنژدې کړل، د هغه څېره، بدن او سترگې ټول ساړه پاړه وو.

ماما تومیني پر بل لټ واوښته، له ځان سره وبوښېده او بیرته په خوب کې ډوبه شوه، میکا څو شیبې وچ ناست و خو کله چې ماماتومیني په خواږه خوب ویده شوه نو هغه بیرته پر خپل ځای کښېناست، له جېب څخه یې سگرېټ را وایست هغه یې ولگاوه او په ژورو چورتونو کې ډوب شو، څو شیبې هغه همداسې بې حسه ناست و، سگرېټ یې څکاوه، بیا یې خپلې پاته جامې راپورته کړې او چې چمتو شو نو د کوچني د بستر خوا ته یې وکتل چې د هغه د سگرېټ په رڼا کې ډېر تې ښکارېدی.

بیا هغه نا څاپه پرېکړه وکړه چې هغه باید ژر تر ژره له دې کور څخه ووځي او هغه باید د کوچني په تدفین کې شریک نه شي، د هغه شته والی ښايي د دې کور په گټه نه وي، نور د هغه په وړاندي کوم داسې ذهني خنډ نه و چې هغه نور خنډ وکړي او دلته پاته شي، د هغه په ذهن کې پوښتنه پیدا شوه چې د هغه دغه پرېشاني له څه شي څخه ده؟ په کوچني یې د هغه څه؟ یا د هغه له مور سره د ده څه رشته شته، هغه دا ډول پوښتنې له ذهن څخه وځنډلې او په اتومات ډول یې لاس جېب ته لاړ، له شمېرولو پرته یې څو نوټونه پر مېز کښېښول او پر هغه یې ډېره

کښېښول، د هغه غوږونه پرلپسې د ماما توميني خوا ته متوجه وو، په همدې شېبه کې د ماما تو ميني ږغ را پورته شو.

"ته خو تلو ته تيار شوی یې..."

"هو..."

"دومره وختي؟..."

"هو، ته خو پوهېږي چې په دې شپو کې د ترانسپورټ لوی مشکل شته او زه بايد خامخا ځان ورسوم"

هر څه چې وو، هغه نن خامخا روانيدی او په هر ډول بايد تر ماښام وړاندي "دارالسلام" ته رسېدلی وای، له تېرو دوو ورځو څخه هغه په دې کلي کې بند پاته و، د پټرولو د نشتوالي له امله د ترانسپورټ ستونزه پيدا شوې وه، او ډېر سېلانيان او نور خلگ مجبوره شوي وو چې په دې کلي کې

پناه واخلي، تېره ورځ هغه د کوم موټر په لټه پسې په ټول کلي وگرځېد خو چې څه نشول ور پيدا نو هغه په همدې کلي کې د شپې د تېرولو پرېکړه وکړه او دا پرېکړه يې هم ورسره وکړه چې دا شپه په يوه رنگينه شپه بدله کړي، هغه په يو هوټل کې کوټه ونيول، سامان يې هلته کښېښود او د "وسکي" په لټه شو، همدا يو شی و چې د هغه شپې ته يې رنگ او خوند ورکولای شو، "بیر" د هغه د زړه شی و، هغه ټول کلی پسې چاڼ کړ خو پيدا يې نه کړ، که څه هم دوکاندار هغه ته ويلي وو چې "بیر" په يوه لارۍ موټر کې راروان دي، هغه پر يو پله ولاړه ده او ماښام ته رارسېږي خو ميکا پوهېدی چې هغه درواغ وايي.

دا کلی له دوږو، بادونو، تنگو کوڅو او چټليو پرته نور څه نه وو، هغه په دې ټولو کوڅو وگرځېد خو بخت ياري ورسره ونه کړه ځکه نو اړ شو چې په همدې کليوالو شرابو خپل نس ډک کړي چې ورسته يې د هغه په رگونو کې روانه وينه ور گرمه کړه، د دې شپې د لا رنگينولو لپاره هغه د شرابخانې يو داسې مېز د ناستي لپاره غوره کړ چې د هغه ډېر کسان سيميز خلک وو، هغوی د شپې له پخېدو سره ورو، ورو خپلو کورونو ته مخه کړه او هغه هم د يوه سيميز کس په مرسته د ماما توميني تر کور پورې ورسېد.

هغه د ماما توميني کور ته کله ورسېد؟ او بيا سره له دې چې هغه په هوټل کې کوټه نيولې وه، د ماما

توميني په کور کې ولې پاته شو؟ ايا هغه نه غوښتل چې يوازي شپه تېره کړي؟ او يا داچې ايا هغه يوازي د پيسو تاوان کړی و؟ کله چې هغه په دروازه کې ولاړ و نو دا رنگه ډېرې پوښتني د هغه په ذهن کې گرځېدې.

ماما توميني هغه ته ويل:

"سمه ده، ته بايد ژر ولاړ شې، خو ايا دومره هم نه شې کتلاي چې زه يوه پياله چای درته دم کړم؟..."

په دې مهال يوه پيالې چای د هغه تر ټولو لويه غوښتنه وه، هغه چوپ و، ماما توميني پورته شوه او چې کله تر ټولو مخکې خپل زوی ته وروړاندي شوه نو ميکا يو دم وويل:

نه... نه... ماما توميني په هوټل کې هرڅه شته، زه هورې چای څښم، ته فکر مه کوه، زه بايد ولاړ شم "
 "چې څنگه ستا خوښه وي "

ماما توميني وويل او مخ يې راواړوه هغه ته نژدې راغله او هغه ته يې مخه ښه وويل.

هغه له ماماتوميني څخه مننه وکړه او د يو نابنده جرم له احساس سره مل يې هغې ته وويل چې پيسې يې پر مېز پرته دي، ماما توميني هغه ته هيڅ ونه ويل، پيسې يې هم ونه شمېرلې چې پوره دي که نه، ميکا دروازه خلاصه کړه او ژر دباندې ووت، د هغه قدمونه کمزوري او بې واکه وو، پر اسمان رڼا خوره شوې وه، او د ځينو کورنو له دودکشونو څخه لوگي هم پورته کېدل، چې د دې خبرې دلالت يې کاوه چې د دې کورنو خلک وختي پورته کېږي او له کورنو څخه د ډوډۍ د پخولو بوی د دې خبرې اعلان کاوه چې نوې ورځ پيل شوې، يوه داسې ورځ چې د ماما توميني پر کور او د ميکا پر زړه يې يو رنگه غم خپور کړی و.

خلاص کړه!

سعادت حسن منټو/پاکستان

(سپېشل) اورگاډی له امرتسر څخه د ماپېنین پر دوو بجو روان شو او اته ساعته وروسته مغل پورې ته ورسېد، په لار کې څو کسه ووژل شول، یو شمېر ټپیان شول او نور دلته هلته تیت وپړک شول.

د سهار پر لسو بجو چې کله سراج الدین د کمپ پرسره ځمکه سترګې روڼې کړې او چارچاپېره یې د سړیو، ښځو او کوچنیانو یو ځپاند سمندر ولید، نو د هغه د فکر او پوهې ځواک لا پسي کمزوری شو، هغه تر ډېره په خوږ اسمان کې سترګې ښځي کړي وې، سره له دې چې په کمپ کې هر لور ته زوړ جوړ و، خو سراج الدین بیا هم هیڅ نه اورېدل.

د هغه غوږونه لکه کانه چې وو، کوم چا چې به هغه ته کتل نو داسې فکر به یې کاوه، چې هغه په ژور فکر کې ډوب دی، لکن داسې نه وه، په اصل کې د هغه هوښ او حواس شل شوي وو، هغه بېخي لکه په خلا کې چې ځګړوند و، له دې امله چې سراج الدین په وار_وار خوږ اسمان ته کتل، د هغه سترګې له لمر سره ونښتې، د لمر تېزي وړانګې د هغه د بدن په رگ_رگ ننوتې.

هغه را وینښ شو او پرله پسې څو تصویرونه یې پر دماغ را ښکاره شول، اور، لوټ، تالان . . . ، منډي، ترړي . . . د اورگاډي تمځای . . . مرمی . . . شپه او سکینه . . . سراج الدین یو دم پورته شو او د لېونیانو غونډي یې د چارچاپېرو انسانانو چاڼ پیل کړ.

پوره درې ساعته هغه د "سکینې_سکینې" نارې ووهلې او د پنډغالي "کمپ" گوټ_گوټ یې ولټاوه. خو هغه ته د خپلې یوازنۍ ځواني لور هیڅ درک ونه لگېد، چارچاپېره یو گډوډی جوړ و، چا خپل زوی لټاوه، چا مور، چا ښځه او چا لور، سراج الدین چې کله سترې ستومانه شو، نو یو څنگ ته کښېناست او پر خپلې حافظې یې زور واچاوه، فکر یې شروع کړ، چې سکینه له ده څخه کله او چیرې جلا شوه، خو چې هر څومره سوچ به یې وکړ، دماغ به یې بېرته د سکینې د مور پر مړي تم شو.

هغه چې کولمې یې ټولي د باندي راوتلي وې، تر دې آخوا هغه نور هیڅ سوچ نشوای کولای.

د سکینې مور مړه شوې وه، هغې د سراج الدین د سترگو پر وړاندي سا ورکړې وه، خو سکینه چیرې وه، هغه چې په اړه یې مور د زکندن په وخت کې ویلي و:

"ما پرېږده، خو سکینه له دې ځایه بوزه او ژر له دې ځایه وتښتئ!"

سکینه له ده سره وه، دواړو لوڅي پښې منډي وهلې، د سکینې پورنۍ ولوبېد، ده غوښتل چې هغه راپورته کړي، خو سکینې چیغه ورباندې کړې وه:

"پلار جانۀ! . . . پرېږده یې"

هغه بیا هم پورنۍ راپورته کړې و . . . له دې فکر سره د هغه خپل پرسېدلي جېب ته پام شو او په هغه یې لاس ننه ایست، یو ټوکر یې راو ایست . . . دا هغه د سکینې پورنۍ و . . . لکن سکینه چیرې وه؟ سراج الدین پر خپل ستومانه دماغ زور راوړ، خو کومې نتیجې ته ونه رسېد، آیا سکینه له هغه سره تر تمځای پورې ورسره وه؟ . . . آیا هغه له ده سره په اورگاډي کې سپره شوې وه؟ . . . کله چې په لار کې اورگاډی ودرول شو او بلوایان راننوتل، نو آیا هغه بې سده شوې وه، چې هغوی دې سکینه تښتولې وي؟

د سراج الدین په دماغ کې بې شمېره پوښتني وې، خو ځواب یې هیڅ نه و، هغه خواخوږۍ ته اړتیا لرله، خو له بده مرغه چې چارچاپېره چې څومره انسانان وو، هغوی ټولو خواخوږۍ ته اړتیا لرله.

د سراج الدین زړه و چې وژاړي، خو سترگو یې ملگري نه ورسره کوله. خدای خبر اوشکې چیرې غیبې شوي وې. شپږ ورځې وروسته چې د سراج الدین هوښ او حواس څه پر ځای شول، نو هغه له هغو خلکو سره ولیدل، چې د هغه مرستې ته تیار وو، هغوی اته کسه ځوانان وو، لارۍ یې لرله او ټوپکونه ورسره وو، سراج الدین هغوی ته په لکونو دعاوي وکړې او د سکینې بڼه یې ور وښوده چې:

"په رنگ سپینه ده او ډېره ښکلې ده . . . تور ویښتان او پر ښی بارڅو یو خال لري . . . زما یوازنی لور ده، را پیدا یې کړئ، خدای به خیر درکړي"

دا وطلبو ځوانانو په خورا خواخوږۍ سره سپین ږيري سراج الدین ته باور ورکړ، چې که چیرې د هغه لور ژوندۍ وه، نو یوازې څو ورځې وروسته به له هغه سره وي.

اتو سرو ځوانانو هڅه وکړه، د سرونو په لوبه یې ځانونه "امرتسر" ته ورسول، څو ښځې، څو سړي او څو کوچنیان یې را وایستل او خوندي ځایونو ته یې ورسول، لس ورځې تېرې شوې، خو هغوی سکینه پیدا نه کړه.

یوه ورځ هغوی د همدې خدمت لپاره په لارۍ کې امرتسر ته روان وو، چې پر سړک باندې هغوی یوه نجلی ولیده، د لارۍ د څغ په اورېدو هغې ټکان وخوړ او منډي یې کړې، داوطلبانو موټر ودراره او ټولو په هغې پسي منډي کړې، په یوه کرونده کې هغوی ونیوه، چې ویې لیده، نو ډېره ښکلې وه، پر ښی بارڅو یې یو خال هم و، یوه هلك هغې ته وویل:

"وېرېره مه . . . آیا ستا نوم سکینه دی؟"

د نجلۍ رنگ نور هم ژر شو، هغې هيڅ ونه ويل، خو چې كله ټولو هلكانو هغې ته ډاډگېر نه وركړه، نو د هغې وېره هم ليري شوه او دا يې ومنله چې هغه د سراج الدين لور سكينه ده .

اتو داوطلبو ځوانانو له هر لوري سكينه خوښه وساتله، هغې ته يې ډوډۍ وركړه، شيدې يې ورباندي وڅښلې او په لارۍ كې يې سپره كړه، يوه خپل كوټ وكيښ هغې ته يې وركړ، ځكه چې د پورني د نشتوالي له امله هغې ډېره بې كراري محسوسوله او په وار_وار يې په لاسونو د خپلي سينې د پټولو ناكامه هڅه كوله.

څو ورځې تېرې شوې . . . خو سراج الدين د سكينې له هيڅ حاله خبر نه شو، هغه كړۍ ورځ په بېلابېلو كمپونو او دفترونو وتی ننوتی. خو له هيڅ ځايه يې هم د خپلي لور درك معلوم نه كړ، د شپې هغه تر ډېره د هغو داوطلبو ځوانانو د برياليتوب لپاره دعاوي كولې، چا چې هغه ته دا باور وركړی و چې كه سكينه ژوندۍ وه، نو يوازي د څو ورځو په دننه كې به هغوی هغه مخامخا پيدا كوي.

يوه ورځ سراج الدين په كمپ كې هغه داوطلبه ځوانان وليدل، هغوی په لارۍ كې ناست وو، سراج الدين په تراتپ هغوی ته ځان ور ورساوه، لارۍ د روانېدو په حال كې وه، چې هغه ورڅخه وپوښتل:

"زويه! زما د سكينې درك ونه لگېد؟"

ټولو په يوه خوله ورته وويل:

"وبه لگېرې_وبه لگېرې" او لارۍ يې روانه كړه.

سراج الدين يو ځل بيا د هغو ځوانانو د برياليتوب لپاره دعا وكړه او زړه يې يو څه سپك شو، ماښام مهال سراج الدين په كمپ كې ناست و، چې يو پس پسې يې تر غوړ شو. څلورو خلكو يو شی را اخيستی و او د ده لور ته را روان وو؛ ده چې پوښتنه وكړه، نو ور معلومه شوه چې د اورگاډي له پټلۍ سره يوه نجلۍ بې سده پرته وه، خلكو هغه را پورته كړې ده، سراج الدين د هغوی له شا پسې ورغلی، خلكو نجلۍ د روغتون مسوولينو ته وسپارله او لاړل.

څو شېبې هغه همداسي له روغتون څخه د باندي له يوې خادې سره ولاړ و، بيا ورو_ورو د ننه ورغی، په كوټه كې هيڅوك نه و، يوازي يوه دستگيره پرته او پر هغې يو مړی .

سراج الدين ورو_ورو گامونه پورته كړل او هغې خواته ورغی، په كوټه كې ناڅاپه رڼا شوه، سراج الدين د مړي پر ژړ مخ ځلېدونکی خال وليد او چيغه يې كړه:

"سكينه!"

هغه ډاكټر چې كوټه يې رڼا كړې وه، له سراج الدين څخه وپوښتل:

"څه كيسه ده؟"

د سراج الدين له ستوني يوازي همدومره راووتل:

"صاحب زه . . . صاحب زه . . . د دې پلار يم!"

ډاکټر پر دستگيرې پراته کس ته وکتل، د هغه نبض يې وکوت او سراج الدين ته يې وويل:

"کلکين خلاص کړه!"

د سکينې په مړ بدن کې حرکت پيدا شو، په ناتوانو لاسو يې پرتوگانې خلاص کړ او پرتوگ يې وښويوه، سپين ږيري سراج الدين له خوښۍ څخه چيغي کړې، ژوندۍ ده . . . زما لور ژوندۍ ده . . . ډاکټر سر تر نوکه په خولو کې ډوب شو.

د هیلو ونه

رچرډ پنډېل

هغه د جامو بسته یوې خوا ته کښېښووه او پر خپله کتابچه یې لیک لیکل پیل کړل.

ګراني مور!

کله چې دا لیک ستا لاس ته درشي، نو ښايي ته ډېگړه پرېشانه شې، پلار جان به په کور کې لالهانده ګرځي، تاسو به په دې بدګمانه شوي یاست، چې ما درسته شپه له خپلو ملګرو سره په ايله دنگۍ تېره کړې ده او پلار جان به فکرکوي، چې زه د کومي نجلۍ ملۍ په چکر کې یم، ځکه نو درسته شپه کور ته نه درغلم، خو خبره بېخي ساده او سپینه ده، ګراني مور!

زه له کوره روان یم، نن سبا زمارنگه اتلس کلن هلکان اکثر له کوره تښتي، لکن په ما او هغوبکي یو توپیر شته، هغه دا چې زه نه له کومي وېري تښتم او نه هم د کوم شي د پور ته کولو لپاره تښتم، بلکې په خپله خوښه کور پرېږدم.

هسي هم زه یوه ورځ خامخا له کوره تلم، کله ناکله خو دا ماته د یو فرض غوندي ښکارېدل، چې سترګې پرې پټول او له لاپامه اچول یې زما لپاره نا شونی و، کله ناکله دا یوه اړتیا وي چې سپری باید له کوره لاړ شي، د دې لپاره چې څوک وپوهېږي چې د باندې نړۍ څرنگه ده؟ او له کوره بهر ژوند تېرول څنګه خوندکوي؟ بل دا چې په د باندې ژوند تېرولوکي څومره خوند او څومره غم دی.

تا او پلار جان غوښتل چې دا هر څه ماته د زدکړې له لاري راوښووي او غوښتل مو چې دغه ټولي تجربې د اسنادو او ازموینو له لاري راباندې وکړئ، خو ګراني مور!

زما په فکر سپری ژوند داسي نشي زده کولای.

زه په دې پوهېږم چې زه دا ګام په تیاره کې پورته کوم، نه پوهېږم چې دا ګام یا له دې وروسته ګام به ما کوم لور ته بوځي؟ خو یو وخت نه یو وخت به زه خامخا وغواړم، چې کور ته درشم، خو په دې شرط چې پلار جان اجازه راکړي (او زه پوهېږم چې پلار جان به هیڅکله اجازه رانه کړي). د پلار جان په خوی زه ښه پوهېږم، ځکه نو هر ډول خوشبینۍ ته زړه ښه کول بې مانا دي، زما یاد دي، چې یو ځلي هغه راته ویلي و:

"که کوم وخت دي له کوره د تښتېدلو هڅه وکړه، نو د بهرته راتلو خیال له زړه څخه وباسه!"

زه افسوس کوم، چې ته به ونه کولای شې، چې له ما سره د لیک له لاري تماس ټینګ کړې، ولي چې زه خپله نه پوهېږم، چې زه به چیرته یم؟

البته شپږ مياشتي وروسته زه د خپل کور له مخي تېرېږم، که چيري پلار جان په يو ډول زما بېرته منلو او دوباره ښه راغلاست ويلو ته چمتو شو، نو ورته ووايه چې د منې پر هغه ونه يو سپين ټوکر وتړي، پر هغه ونه چې د انگر په وروستۍ برخه کې د اورگاډي له پټلۍ سره نژدې ولاړه ده، زه په اورگاډي کې راځم، که چيري ما د منې پر ونه کوم سپين ټوکر ونه ليدی، نو زه به چوپ د کومي خواشينۍ پرته وړاندي تېرشم، د هغه ځای او هغه لور په خوا چې بخت مي بيايي.

د خپلي گراني مور جاني زوی!

"ډيويد"

هغه چې پاکټ بند کړ، نو تر سړک واوښت او ليک يې په پوستي صندوق کې واچاوه، دا هغه سړک و، چې له ښاره د باندي وتلی و، موټرونه پرله پسې تېریدل، هغه هڅه کوله چې کوم موټر تم کړي، خو شپږو موټرونو د هغه اشاره له پامه وغورځوله اووم چې يو کارموټر يو څو گامه وړاندي ودرېد، ډيويد د موټر خوا ته ورغی:

"په کومه روان يې؟"

موټرچلونکي چې يو زوړ سړی و، په موسکا ورڅخه وپوښتل:

"ته. . . ته کوم لورته روان يې؟"

ډيويد خپله بسته راپورته کړه:

"بالتې مور!"

ډيويد په ډاډ ور پرانيست او په موټر کې کښېناست.

"زه هم بالتې مورته روان يم!"

موټر رهي شو، ډيويد ورتاو شو، خپله بسته يې د شا په څوکی کې کښېښوه.

او بيا مخامخ د سړک په ننداره شو، سړک تر ليري د کوم لږزېدلي مار غوندي ښکارېدی.

"زمانوم جېم دی!"

موټرچلونکي د انډيوالۍ په دود ورته وويل:

"په ميري ليند کې مي د وارداتو او صادراتو کاروبار دی!"

زمانوم ډيويد!"

په ځوانۍ کې چې به کله زه له یوه ښاره بل ښار ته تلم، نو ما به هم همداسې موټرونه درول، چېم په داسې حال کې چې په سړک کې یې سترګې ښځې کړې وې، په موسکا وویل:

"زه پوهېږم چې ځوانې څه وای؟"

د یوې شېبې لپاره ډیوید داسې وانګېرله چې دا نابنده سړی د هغه له رازې خبر دی او په دې پوهېږي چې هغه له کوره تښتې، خو چېم له هغه څخه وپوښتل:

وکور ته روان یې؟

"هو!"

ډیوید موسکې شو.

"کور ته د تللو خیال هم څومره خوندور وي!"

چېم خپه غوندې وویل:

"شل دېرش کاله مخکې زه هم له کوره وتلی وم او داسې وتلی وم، لکه بې پروا او لېوني هلکان چې وځي، یوازي د دې لپاره چې نوي تجربې ترلاسه کړي، د دې لپاره چې په نړۍ اونړیوالو پوهېږي".

هغه رغېدې، رغېدې، بیا یو دم چوپ شو.

"نوبیا؟" یوه شېبه وروسته ډیوید وپوښتل.

"بیا زه هیڅکله ونه توانېدم چې بېرته خپل کور ته لاړشم." چېم وویل "زما هیڅ کور پاته نشو، ځکه زما مور او پلار په یوه پېښه کې مړه شول، نور نو زه اړ وم، چې د دې پر ځای چې کور ته بېرته لاړشم، خپل سفر ته دوام ورکړم.

"وړاندي نور وړاندي، نور وړاندي . . .". دواړه چوپ شول.

"ته بېغمه ویده شه" ښه وروسته چېم په مینه هغه ته وویل:

"سفر اوږد دی". ډیوید د لمر سترګې ته وکتل چې لیري د لوېدو په حال کې وه، بیا یې سر له څوکۍ سره ولگاوه او سترګې یې پټې کړې.

***

څېرې، په سلګونو او په زرګونو څېرې، ډیوید په یوازې څو میاشتو کې ډول، ډول څیرې ولیدې، له رنګ-رنګ پېښو سګره مخ شو، پېښې یو په بل پسې څرګندېدې او ورکېدې، له چا سګره چې به لږ و ډېر بلدېدې، هغوی به هم د

وخت له تېرېدو سره ورکېدل، بدخويه موټرچلوونکي، غورماله او چالاکه پلورونکي، خواخوږي پوليس، د بدمستو شرابي ښځو ټولۍ، کوچنيان او سپين ږيري د خبرو يو هجوم و، چي ډيويد په تېلو تمبو وهلو سره لار پکي موندله او وړاندي تلې، نړۍ د يوه غوړېدلي تېر غوندي د هغه په وړاندي وه، نور نو هغه د نړۍ له چلبازيو سره تر ډېره پوهېدلی و، هغه د هر خوی خلک يي ليدلي وو او ډول-ډول خواړۍ يې کښلي وې، شپې او ورځې پرله پسې تېرېدلې. يوه شپه چي هغه د لرگي پر "پوزي" پروت و، نو په خيال کي يې د جېم خبري په غوږونو کي انگازه شوې، د شپې په ژوره چوپتيا کي هغه دا خبري خپل زړه ته له نژدې حس کړې:

"پوه شوې ډيويد!"

جېم له پيکه موسکا سره وويل:

"بيا زه هيڅکله ونه توانېدم، چي بېرته خپل کور ته لاړشم، زما

هيڅ کور پاته نشو، نور نو زه اړ وم، چي د دې پر ځای چي کور ته بېرته بېرته لاړ شم، خپل سفر ته دوام ورکړم، وړاندي، نور وړاندي..."

***

د اورگاډي له ښيښو څخه مالومېدونکي منظرې يو په بل پسې شاته په منډه وې.

پنځه مياشتي! ډيويد په داسي حال کي چي د باندني يې کتل، له ځان سره سوچ وکړ، بلکي پنځه نيمې مياشتي! نه پوهېږم چي مور جانې به څنگه وي؟ او پلار جان به څومره بوخت وي؟ لږ وروسته هغه له همدې کړکۍ څخه د خپل کور د ليدلو په حال کي و، دوه انځورونه په وار-وار د هغه په خيال کي ورتلل، لومړی انځور د منې د هغي وني و، چي سپين ټوکر پرې تړلی او په دويم انځور کي هغه ونه وه، چي هيڅ پرې نه و، نه سپين ټوکر نه کوم بل رنگ، هغه په وار-وار دا هڅه وکړه چي دا خيال له زړه څخه وباسي، خو بريالی نشو.

هغه ته داسي څرگنده شوه، چي څنگه يې کور رانژدي کيږي، ستونی يې هم سم ورسره وچيږي، که پر ونه هيڅ نه و، نو بيا؟ اوکه ښه راغلی ورته ونه وايي، نو دی به له خپل هوډ او ژمني سره سم چوپ وړاندي تېريږي او اړ دی چي بېرته د زرگونو او لکونو انسانانو په نړۍ کي ورک شي.

اورگاډی همداسي په سگرعت روان و، د ډيويد دوکور وار په وار، را نژدې کيدی، د اوسپنې پر پټلۍ څرخېدونکو آرابو د برېښنا په سرعت سره مزی پرې کاوه او د پرېکړي گړی په رارسېدو و.

له کور څخه د نژدې نيم ميل په واټن کي ډيويد پوه شو، چي نور په هغه کي د دې توان پاته نه دی، چي بهر وگوري، يوه وېره دکوم سيوري غوندي هر لور ته وغوړېده، ډول-ډول اندېښنو پر هغه خپل حصار راتنگاوه، څه به کيږي؟

که د باندې هیڅ نه وي، نو څه به کیږي؟ د هغه همت پای ته رسېدلی و او په دې باوري شوی و، چې هغه په خپلو سترگو د دې منظرې د لیدلو زغم نه لري، هغه وېره لرله، چې د منې پر هغه بلده ونه به سپین ټوکر نه وي، بلکې د هغې ونې پر ځای به کومه نابله او بې خونده ونه ولاړه وي، لکه د ښارونو د سړکو نو پر غاړو چې ولاړي وي، په هغوی کې د منې بوی نه وي، د هغوی په سیوري کې بلنه نه وي، "نه" د هغه زړه و، چې په چیغه ووايي:

"زه بهر نشم کتلای!"

هغه په نهیلۍ ایخوا دېخوا وکتل او بیا یې مخ ته ناست یوه مساپر ته وویل:

"آیا زما یو کوچنی کار به را ونه کړې؟ لږ وروسته د اورگاډي پټلۍ ته څېرمه د منې یوه ونه رانښکارېږي، هغې ته به په غور وگورې او راته وبه وایې چې پر هغې کوم سپین ټوکر تړلی دی، که نه؟"

ډیویډ چوپ ناست و او وړاندې یې کتل، د هغه زړه په کوم وېروونکي ټال سره درزېدی او خوله یې له ټول بدن څخه د اوبو غوندي روانه وه، چې په دې کې اورگاډی له ونې څخه تېر شو. "څنگه . . . څه و؟" ډیویډ په لږزېدلي ږغ له مساپر څخه وپوښتل "اوه، زما خدايه!" مساپر په داسې حال کې چې بهر یې کتل، په حیرانتیا وویل:

"د هغې ونې خو پر هر ښاخ یو-یو ټوکر تړلی و، درسته ونه په ټوکرانو سپینه-سپینه وه!"

دام

ازابيل آيندي/چيلي

(ازابيل آيندي)

هغه يو شار پار او ښکلی ځوان و، د هغه هم په څېره کې دوې سترگې او په سينه کې يو زړه خو له بده مرغه هغه اړ و چې له ښځمنو څخه ليري واوسي، د نړۍ تر ټولو لوی او خوږ نعمت پر هغه حرام و، لکه د پتنگ لپاره چې شمع او د بورا لپاره چې گل منع وي، ښايي دا د هغه ازلي محرومي وه ځکه په کومه ورځ چې هغه زېږېدلی و نو د کلي يوې فالبيني دا وړاندوينه کړې وه چې د دې کوچني مرگ به د يوې ښځې له لاسه واقع کېږي.

د هغه نوم "نکولس ودال" و.

ودال چې څنگه په ښه او بد پوه شو نو دا وړاندوينه يې واورېده، هغه ډېر ووېرېد او په سختو ناروغيو اخته شو.

له کلي څخه ليري په يوه باندې کې د هيواد تر ټولو نامتو فالبينه اوسېده، ودال د خپل برخليک معلومولو لپاره دا اوږد سفر پرې کړ او ځان يې تر هغې پورې ور ورساوه، فالبيني د ودال لاس په ډېر غور وکوت او په څرگند ډول يې د دې خبرې تاييد وکړ چې ستا مرگ به د يوې ښځې له لاسه واقع کېږي.

له دې ورسته ودال خپل ځان د تقدير په وړاندي بې وسه وښود، هغه تر خپلو ټولو هيلو او ارمانونو تېر شو او د ښځې له ذات څخه يې د ابد لپاره ځان گوښه کړ، هغه په دې اړه خورا ډېر محتاط پاته شو، په پيل کې د هغه لپاره دا کار خامخا ستونزمن و خو ورسته ورو، ورو د هغه زړه د کاني غوندي کلک شو، هغه ته د مينې او قربت اړتيا پاته نشوه. دې خبرې هغه د عادي ژوند تېرولو له وړتيا څخه وايست، هغه بل مخ خپل کړ، ډاکو جوړ شو او غلاوي يې پيل کړې.

په هغه باندې کې "هډانگو" نومی يو قاضي هم اوسېدی، هغه ته يې پر قضايي واک سربېره د باندې امنيتي مسوليت هم ور سپارلی و.

که څه هم هډانگو واده د ځوانۍ تر پسرلي ورسته کړی و خو مېرمن هغه ته ښه وړ په برخه شوه، د هغې نوم "کاسلا" و، هغه يوه ښکلې، مينه ناکه او ځيرکه ښځه وه.

د قاضي هډانگو د انصاف او سخت دريځۍ هيبت يوازي پر باندې نه بلکې پر ټوله سيمه پروت و، هغه د چرگي غوندي کوچنۍ غلا هم د قتل غوندي لوی جرم باله، هغه د خپلو تورو جامو له امله خلکو ته د مرگ پرېشته ښکارېده، ټولو له هغه څخه وېره لرله.

د قاضي د گډ ژوند په دريو کلونو کي د هغه ښځه کاسلا درې ځله اميدواره شوې وه، سره له دې چي هغه يوه نرمه او نازکه ښځه وه خو د زېږدون له مرگوني گذار څخه بچ پاته شوې وه.

د قاضي او کاسلا تر مينځ يوه حيرانونکې هماهنگي موجوده وه، دې خبري د قاضي هډانگو پر خوی ډېر مثبت اغېز کړی و، د هغه غوسه په خدا اوښتې وه او په خلکو کي دا خبره مشهوره شوې وه چي هډانگو پخوا پولاد و خو اوس موم شوی دی، او د هغه دا اوښتون د هغه د ښځي کاسلا له امله شوی دی، خلکو د هغه په اړه دا هم ويل چي قاضي هډانگو د ځينو قضيو د پرېکړو په اړه لا هم له خپلي ښځي څخه مشورې اخلي.

خو د قاضي هډانگو دا ښکاره نرمښت په هيڅ ډول د ودال لپاره د خوښۍ لامل کېدای نشوای ځکه قاضي هډانگو اوس هم د هغه په اړه د پخوا غوندي کلک دريځ لاره، د دې غله لپاره د هغه په زړه کي د نرمۍ هيڅ ځای نه و ځکه د قاضي لپاره دا د ډېر شرم ځای و چي د هغه د کلي سړی دي په سيمه کي غلاوي کوي خو د قانون منگولو ته دي نه ورځي، ودال د قاضي د بدنۍ سوب گرځېدلی و.

ودال درېش کاله وړاندي د "جواناترستي" نومي ښځي په کور کي زېږېدلی و، د هغه پلار نا معلومه و، مور هم هغه ته هيڅکله ويلي نه و چي هغه د چا زوی دی خو يو وار په نا پامي کي هغې لږ تر لږه دومره ورته ويلي و چي د هغه په زېږېدو کي د هغې هيڅ خوښه او دلچسپي نه وه بلکي د حمل په وخت کي لا هغې وغوښتل چي اولاد يې ونشي، هغې د اسقاط لپاره ډيري دواوي وخوړلې، ډېري لاري يې عملي کړې خو د ودال د راتلو مخه يې ډب نه کړه، له زېږېدو ورسته هم هغه ډېر سخت زړی ختلی و، هر ډول کړاونه يې په بې پروايۍ زغملي وو، د يو داسي هلك بې لاري کېدل خو د حيرانۍ خبره نه ده چي د ميني له سوري څخه بې برخي وي.

هغه کور نه درلود او پر دې سربېره هغه بدمرغه د ښځي له ميني څخه هم بې برخي و او د دې محرومۍ پړه هم پخپله د هغه په غاړه و ځکه هغه په خپل ذهن کي د فالبيني منحوسي وړاندويني ته ځای ورکړی و، پر دې سربېره هغه څنگه کولای شو چي ښځي ياني خپل مرگ ته نژدې شوی وای، په لس کلنۍ کي ودال تر ځان لوی، لوی هلکان وهلي وو، د هر روزه شخړو او جگړو له امله د هغه پر څېره د چاقوگانو ښي جوړي شوي وې، په شل کلنۍ کي هغه پټ او فراري ژوند پيل کړ او د هغه رنگه نهيلو ځوانانو يوه منظمه ډله يې جوړه کړه، بس بيا نو څه و؟ هر ځای بيلابيلي غلاوي پيل شوې .

چي د هغه بدنۍ بيخي ډېره شوه نو د باندې د هر جرم پړه پر هغه اچول کېده، پر هغه، هغه پيښي هم وتړل شوې چي هغه نه وې کړي، هر لور ته د هغه د نامه هيبت خپور شو، د سيمي شتمنو خلکو د دې لپاره چي هغه له خپلو کورنو څخه ليري لري هغه ته باجونه ور شروع کړل .

قاضي هډانگو هم سم په هغه پسې سترگه وړه، د هغه د نيولو هره لار يې په کار واچول، د باندې ټول مامورين يې په دې کار پسې وگومارل خو ودال هم دومره ساده نه و، قاضي ته له نهيلۍ او قهر پرته هيڅ په لاس ورنه غله، قاضي

له ستومانه کېدو ورسته له مرکزي حکومت څخه د ودال او د هغه د ملگرو د نیولو لپاره د فوځ د رالېږلو غوښتنه وکړه، فوځیان راغلل، ډېر ځایونه یې حملې وکړې، دوامداره کلابندۍ یې وکړې خو ناکامه شول.

کله چې قاضي ډېر په عذاب شو نو د ودال د نیولو لپاره یې یو بل دام کښېښود، هغه د ودال سپین سرې مور "جوانا" ونيوه او په یو لوی قفس کې یې بندي کړه، قفس یې د خپل دفتر مخ ته پر لویه لار کښېښود، هغه فکر کاوه چې ودال به د خپلي مور پر تکلیف او بې عزتۍ باندي بې تابه خپله په اومرې تار بند راشي، د قاضي په امر په قفس کې بندي سپین سرې وږې تږې وساتل شوه، هغې ته یې د خوړلو او څښلو لپاره هیڅ ور نه کړل، قاضي پوهېدی چې په دې کار سره هغه د انصاف په نامه خپله یو ډېر لوی جرم کوي خو د هغه په پوهه د ودال د نیولو بله لار هم نه وه پاته.

که څه هم د ودال له خپلي مور څخه د جلا کېدو ډېر وخت شوی و او هغه له خپلي مور سره داسې خاصه مینه هم نه درلوده خو اوس تر مینې ډېر د ناموس خبره وه، د هغه ملگرو فکر کاوه چې د هغوی مشر به د قاضي د دې بد چلند زغم ونه لري، هغوی د احتمالي چگړې لپاره د وسلو په چمتو کولو پیل وکړ خو ودال د قهر پر ځای له زغم څخه کار واخیست او د دې اعلان په کولو سره یې هغوی ټول حیران کړل چې موږ به هیڅ ځوابي حمله نه کوو.

د وخت په تېرېدو سره د ودال په ډله کې بې تايي ډېرېدلې خو ودال هره شپه په بې غمه زړه خپل خوب کاوه، د هغه ملگرو فکر کاوه چې هغه د یوې ښې لار په لټه کې دی، د هغوی ذهن ته دا هم ورتلل چې امکان لري ودال وېرېدلی وي خو دا امکان هغوی پخپله بېرته رداوه ځکه ودال په وار، وار حیرانونکې زړورتیا ښودلې وه.

په یوه مناسب وخت کې د هغه ملگرو په وېره له هغه څخه وپوښتل:

"سالاره! څه امر دي دی؟"

ودال په ډېر ډاډ ځواب ورکړ:

"هیڅ نه"

"هغوی ستا مور بندي کړې ده!"

"بندي کړې دې دي گورو به چې څوک ډېر زغم لري، زه که قاضي؟"

له درو ورځو بند ورسته په جوانا کې دومره سېک پاته نشو چې په ژړا، ژړا ډوډۍ او اوبه وغواړي، د هغې ستونی وچ شوی و، شونډانو یې پتري نیولي وو او ژبه یې د څرمن غوندي کلکه شوې وه، پر قفس باندي څلور کسه وسله وال د دې لپاره گومارل شوي وو چې د باندې له خلکو څخه څوک جوانا ته اوبه یا ډوډۍ ور نه کړي.

په باندې کي بې کراري ډېره شوه او د قاضي پر خلاف مظاهري پيل شوې، حکومتي مامورينو هم د دې ظلم پر خلاف اعتصاب وکړ خو قاضي بيا هم سر نه گرځاوه، د باندې تر ټولو لوی پادري هغه ته د حضرت عیسی(ع) واسطه ور کړه خو پر قاضي يې بيا هم هيڅ اثر ونه کړ، هغه باور درلود چې د ودال زغم به اخير پای ته ورسېږي او ژر به د خپلي مور ژغورولو ته راشي او و به نيول شي .

د باندې خلک چې له قاضي څخه ناامیده شول نو د هغه ښځي کاسلا ته ور غلل، قاضي له درو شپو څخه کور ته نه و راغلی ځکه هغه په دفتر کي خپله دنده سرته رسولې او د ودال په تمه و، که څه هم کاسلا له دې دریو ورځو څخه له کوره نه وه وتلې خو بيا هم هغه له هر څه څخه خبره وه .

کاسلا چې د مظاهرينو غوښتني واورېدې نو خپل کوچنيان يې پاک کړل او له هغوی سره يو ځای د بندي پر خوا ور رهي شول، د هغې په يوه لاس کي د گلانو ټوکرۍ او په بل لاس کي د اوبو جیک و، پيره دارانو چې هغه وليده نو پوه شوه چې هغه څه غواړي خو قاضي هغوی ته په کلکه ويلي و چې قفس ته څوک نژدې پرېږدي، هغوی چې د کاسلا مخنيوی وکړ نو کاسلا ټينگار وکړ او کوچنيانو يې هم په ژړا د هغې څنگ ونيو.

قاضي د مدام غوندي په دفتر کي ناست و، که له هغه سره د ودال د آسونو د ترپي تمه نه وای نو هغه به خپل غوږونه له مومو ډک کړي وای ځکه هغه له دریو ورځو څخه پرلپسې د جوانا ساندي او د مظاهرينو چيغي او ښېراوي واورېدې خو سر يې نه خلاصوه آخر هغه و چې د خپلو کوچنيانو ژړاوي يې واورېدې او زغم يې ځواب ور کړ، هغه له دفتر څخه دباندې راووت، پيره يې لويه شوې وه، هغه د خپلي ښځي سترگو ته ځير شو، د هغې چوپتيا هغه ته ډېر څه ويل، کاسلا هغه ته هيڅ کله دومره په قهر نه و کتلي او بيا د ټولي باندې په مخ کي! قاضي د مات شوي غوندي له خپلي ښځي څخه د گلانو ټوکرۍ او د اوبو جیک واخيست، د قفس ور يې پرانيست او هغه ټول شيان يې پخپله جوانا ته وروړل چې پر هغې بند وو او هغه يې خوشي کړل.

ودال ته چې دا خبر ورسېد نو هغه په نڅا شو او خپلو ملگرو ته يې وويل:

"وموليدل، ما تاسو ته ويلي و چې قاضي به ماته خوري، په هغه کي دومره زغم نشته لکه په ما کي چې شته"

خو په دا دويمه ورځ دستي د هغه خوښي په اوبو لاهو شوه ځکه هغه خبر شو چې د هغه سپين سري مور په خپل کور کي ځان پر بادپکه راځړولی او ځانونه يې کړې ده ځکه د هغه مور نو دا بې عزتي او بې پروايي نشوای زغملای چې خپل يوازيني زوی هغه په قفس کي بنده پرېښوده خو د باندې نورو ټولو خلکو د هغې د خلاصون لپاره چيغي وهلې، ودال د مور د ځانونه د خبر په اورېدو له قهره تګ سور شو او په هيبتناکه لهجه يې وويل: "د قاضي شپې لنډې شوي دي"

هغه له قاضي څخه د بدل اخیستلو لپاره تیاری پیل کړ، هغه سوچ وکړ چې قاضي به نیسي او په هغه قفس کې به یې اچوي چې د ده مور یې په کې اچولې وه.

یوه ورځ هغه ته ناڅاپه خبر راغی چې قاضي د سیل لپاره له خپلو کوچنیانو سره د سمندر غاړې ته روان شوی دی. قاضي هدانگو د سمندر په لور روان و چې په یو ځای کې خپلو مخبرینو خبر ورکړ چې ودال له هغه څخه د بدل اخیستلو لپاره راوتلی دی، په هغه ځای کې له قاضي سره دومره جنگیالي نه وو چې له ودال سره جنگېدلی وای خو د هغه موټر ډېر تېز و، هغه کولای شول چې د ودال له راتلو وړاندې تر هغه بلي باندې ځان ورسوي او ښايي داسې شوي هم وای خو په خواشینۍ سره چې د قاضي ورځې پوره شوي وې، قاضي د خپلې دندې له امله شپه او ورځ په وینښه تېروله، د مظاهرينو د چیغو او نارو، د مامورینو اعتصاب او د جونا د ځان وژني له امله د هغه اعصابو ځواب ور کړی و، د موټروانۍ په وخت د هغه پر زړه یوه سخته حمله راغله او هغه په هغه لار کې مړ شو.

موټر وړاندې ولاړ له سړک څخه واوښت او په یو ډب کې ولوېد، د قاضي ښځې کاسلا حواس له لاسه ورکړل، اول خو بیخي په هڅ پوه نشوه خو ډېر ژر بیرته حالت ورته څرگند شو، داچې سړی یې له هغې څخه ډېر زړور و نو هغې به هر وخت دا اندېښنه لرله چې هسي نه ډېر ژر کونډه شي خو د هغې دا گومان لا نه و چې دا پېښه به داسې ناڅاپه رامنځ ته شي.

داچې له یوه لوري ودال په پسې و او له بل لوري یې موټر له کاره لوېدلی و نو هغه ډېره په فکر کې وه، هغې خپل کوچنیان باید د ودال له قهره او غضب څخه ژغورلي وای، که څه هم قاضي له هغه ځایه له روانېدو مخکې د مرستې لپاره خبر استولی و خو نور مرستې ته د تمې وخت پاته نه و، کاسلا هوډ وکړ چې هر څنگه شوني وي هغه باید خپل کوچنیان وژغوري.

هغه له موټر څخه را تا شوه او بیا په داسې حال کې چې دوه کوچنیان یې په غېږ کې او یوه منډې پسې وهلې د نژدې غره په لور پورته شوه هغې کوچنیان د غره په یو غار کې پټ کړل او شاوخوا یې وکتل چې نژدې کوم ځناور نه وي ښايي دا د سپو غار و خو اوس هلته سپي نه وو، کاسلا کوچنیان مچ کړل، له هغې سره تر سپیانو ډېره د ودال د راتلو وېره وه، کاسلا کوچنیانو ته وویل: "اوس زموږ عسکر راځي تر هغو چې هرڅه وشي له غاره مه راوځئ، که زما چیغي واورئ لا هم مه راوځئ، پوه شوی؟"

کاسلا له غره را تا شوه، د موټر د شا په څوکی کې کښېناسته او د ودال یا مرستې په تمه شوه.

ډېر وخت نه و تېر شوی چې لیرې دوږي را ښکاره شوې چې لوړې پورته کېدې او د اسونو د پښو تړپې هم ور سره انگازه کېدی او بیا هغه وشول چې وېره یې وه.

د ودال وسله وال سپاره له موټر څخه راتاو شول، کاسلا د خبرې له تپونو څخه ودال وپېژاند.

ودال چي مگوټر ته رانژدې شو نو خپلو ملگرو ته يې له ځای څخه د تلو وويل، سپاره ولاړل او ودال له کاسلا سره يوازي پاته شو، کاسلا پوهېده چي کېدای شي اوس تر مرگ هم له ډېر تاوان سره مخامخ شي .

ودال چي قاضي هډانگو وليد نو پوه شو چي هغه له بدل اخيستو څخه محرومه شوی دی او يوازي د دښمن ښځه د هغه په مخکي ده، داچي قاضي هډانگو يې ژوندی په لاس ورنه غی نو د هغه قهر يو په دوه شو، هغه د موټر ور پرانست او د کاسلا له کمزورۍ څخه يې و انگېرله چي هغه ته د توفنچې اړتيا نشته، هغه توفنچه د آس په توبره کي واچوله او څو شيبې ورسته د کاسلا سندريز ږغ هغه ته ټکان ورکړ: "وداله! ستا دښمن مړ شوی دی او زه د هغه کونډه يم" بيا هغې نسبتا ورو وويل:

"ايا ته پوهېږې چي ما ستا د مور د ژغورلو هڅه ولي وکړه؟"

ودال له هغې څخه وپوښتل:

"نه ولي دي وکړه؟"

"ځکه چي زه له تاسره مينه کوم" کاسلا ډېر عادي د ودال په سترگو کي سترگي وربځي کړې، ودال چي د خپل دښمن د ښځې له خولې دا توري واورېدل نو د هغه د زړه نړۍ ډرې وږي شوه، په ژوند کي په لمړي ځل نن يوې ښځې له هغه سره د ميني يادونه کړې وه خو په همدې کي ودال ته د فالبيني وړاندوينه ور ياده شوه، هغه زړه نا زړه شو .

کاسلا چي د ودال په سترگو کي د شک سوری وليد نو هغې پرېکړه وکړه چي د خپلو کوچنيانو د ژغورلو او د ودال د نيولو لپاره به نن هغه تر ټولو بريدونو پوري وځي، بيا يو گام وړاندي ولاړه او ودال يې تر گرېوان ونيو: "وداله! زه له تا سره مينه کوم، وگوره هغه دی زما مېړه مړ پرو، زه د هغه په مخکي تاته د ميني اقرار کوم، وداله! پر ما باور وکړه" هغه د ښاپېرۍ غوندي ښکلې او نازکه ښځه وه.

اخيرو دال تر احساساتو لاندي راغی، هغه يې له سينې سره جوخته کړه چي په دې کي کاسلا د آسونو د پښو ترپي واورېد، مرسته رارسېدلې وه، کاسلا د لنډ وخت لپاره خپل مړ شوی مېړه له ودال سره پرتله کړ، هغې ته داسي محسوسه شوه چي په زړه کي يې د ودال لپاره يوه د رحم خپه راپورته شوه، هغې په بېړه وويل: "وداله! وداله! څه ولاړ شه، هغه خلک راغلل"

خو نور د تلو وخت نه و پاته.

ودال سر راپورته کړ د هغه پر شونډانو مسکا خپره وه او په سترگو کي اوښکي... هغه وويل: "اف کاسلا! هغه ښځه ته يې چي زما د مرگ سوب..."

پنځه دقيقې ورسته پوليسو د ودال مړی پورته کاوه او کاسلا اوس هم ليدل چي د ودال په سترگو کي اوبښکي ولاړي دي.

د موچي لور

احمدنديم قاسمي/پاکستان

دادا لا غږکه شاربېله چې هغه بيا په داسي حال کي چې خاورينه پيالہ يې په لاس کي وه، راغله د دې په ليدو چې تر اوسه يې کوچ نه دي ايستلي نو مستې به له کومه شي، زړه نا زړه چې بيرته لاړه شي که تم شي.

"عالا کښېنه" دادا ورته وويل:

"اوس يې در کوم... څنگه يې؟گ

"ښه يم"

هغه چې ولاړه وه هملته کښېنسته.

لږ ورسته دادا وويل:

"زه اوس کوچ ځيني را باسم بد يې مه گڼه، که نيت بد نه وي هم نظر لگيږي، دا څوگ ورځي مخکي نورا د کوچ را ايستلو پر مهال ليدلې وم په دا سبا د چرگي د هگۍ غوندي کوچ ځيني ووتل، په دا بل سبا د مرغۍ د هگۍ غوندي، بيا چې مي چرگي ته څو ورځي مرچ دود کړل نو نظر يې ولوېد.

عالا سره کوچنۍ شوه.

"ترور جاني! کله نا کله زما هم نظر لگيږي، مخکي مي ستا يو چيني گلاس هم مات کړی و!"

"هو ريښتيا! دادا ته ورياد شول:

"تا ويل، اوف! ترورجاني څومره پاک خواپاکي دی، نظر پر ښويږي، او له دې سره همداسي ځای پر ځای شرنګ مات شو، زه حيرانه پاته شوم"

بيا يې بالا وگواښله خو په دې گواښ کي خښم نه و.

"ښه اوس هلته وگوره!"

له دې سره هغه مسکۍ هغه لور ته تاو شوه او مخامخ يې وکتل، مخامخ زه ناست وه، زما په ليدو سملاسي هغې د پورني پلو پر سر را کش کړ او چې تر تندي يې را ورساوه نو يې وويل:

"دنده خو کوچنی خان نه دی ناست؟"

"وی! نو بل څوک دی؟" دادا وویل:

"برایې ماښام راغلی دی!"

علا پورته شوه تر دروازې راغله او ویې ویل:

"لیري دي وي له بلاوو، گوښه دي وي له بلاوو"

ما ورڅخه وپوښتل:

"علا څنگه یې؟"

"ښه یم!" هغې وویل او پر څېره یې شوخي وځلېده.

"مخکي مي ونه پیژندلې، ما چي ويل یو کوچنی ناست دی برېتونه یې ایښي دي"

دادا ته پر دې خندا ورغله...

"توبه مي ده!" هغې وویل:

"بلا داسي خبري کوي چي څه... توبه مي ده!"

علا په دالېز کې دا رنگه کښېناسته چې یوه پښه یې په کوټه کې او هغه بله یې له کوټې دباندې په انگر وه، د ناستي دې انداز د هغې شنه پایڅه د لینگې تر نیمایي راورسوله، د هغې د خیرنو پښو په نسبت د هغې د لینگو رنگ ډېر بهل و، دا لینگې ډېر موزون وو، یونانیانو چې د "وینس" د مجسمې کوم لینگې تورلي وو، تا به ویل هغه یې د علا د لینگو تر لیدو ورسته تورلي وو.

"عارف خانه! په مساپری کې څه کوې؟"

هغې له ما څخه دا رنگه وپوښتل لکه د کلي په یوه ډېره کې چې گپي ولي.

هغې خپله خاورینه پیاله په یوه گوته پرلپسې تاووله، ما وویل:

"مزدوري کوم پیسې گټم! گ"

"ترورجاني ته څومره رالېږې؟"

هغې له شوخي څخه په ډکه مسکا وپوښتل.

"انجلۍ!" دادا هغه ورټله.

"له همزولو هلکانو سره څوک داسي خبري نه کوي، ته تر ابده کوچنۍ نه يې، ايا تاته تر اوسه کوم چا دا نه دي درېښودلي چي ته لويه شوې يې؟"

هغه په هغه دالېز کي ناسته د دادا لور ته ور تاو شوه، اوس نو د هغې دواړي پښې په انگړ کي وې او د وېښتانو يوه غنچه يوازي په په کوټه کي وه.

هغې وويل:

"څوک يې راوښې، ترورجاني؟ گ" چي مور او پلار مي ژوندي وای نو رانېولي به يې وای، د هغوی خو خدای پاک (ج) ته د ورتلو دومره تلوار و چي زما له سره يې لاسونه پورته کول نو دومره يې هم ونه کتل چي يو څوک د دې نجلۍ پر سر لاس کېښېږدي نو لاړ شي"

د عالا ږغ اوښکو لاندې کړ، ما وويل:

"عالا! ستا مور خو پخوا مړه شوې وه، ايا ستا پلار هم ولاړ؟"

دا ځل چي هغه را تاو شوه نو دواړي پښې يې په کوټه کي کېښېښودې او ويې ويل:

"هو هغه هم ولاړ، چي زه هلك وای نو ښايي موجيتوب يې را ښودلی وای، خو هغه په ما يوازي ډوډۍ پخوله او اوبه يې را باندي را وړلې، اوس سره له دې چي زه د موچي لور يم، خپل بوټونه په بل گنډم"

دادا وويل:

"نو څه دي؟ ستا يوازي د بوټونو گنډل نه دي زده، نور خو دي هر څه زده دي، پخپله خواري يې گټې او خورې، ټول کلی ستا صفت کوي... واخله مستې واخله!"

عالا چي دادا ته د خبرو په مهال ورگرځېدلې وه، ولاړه شوه او پياله يې دادا ته نژدې کېښېښوده، هغې د مستو پياله واخيسته او روانه شوه، يو څو گامه چي يې واخيستل نو يو دم بېرته ودرېده او له راگرځېدو سره يې وويل:

"ترورجاني! نن هم مېچنو ته راشم؟"

"راشه، راشه!" دادا وويل: هسي خو اوږه ډېر شته، لاکن د عارف د پلار تلين هم ليري نه دی، د څو بوريو اړتيا پيدا کيږي، راشه!"

"ښه سمه ده! هغې وويل او بيا يې په تلو، تلو کي له ما څخه وپوښتل:

"عارف خانه! ته څو شپې همدلته يې؟"

"د پلار تر تلين پوري همدلته يم!"

"بيا خو ډيري ورځي دي!" هغې وويل.

* * *

زه چي په كلي كي دوري هوري وگرځېدم او بېرته راغلم نو هغه په يوه کوټه كي ناسته وه مېچني يې کولې، پورنى يې له سر څخه بنويډلى و، ايله وېښتانو يې د مېچنو له هر څرخ سره د هغې څېره پټوله او لوڅوله، هغې يوه پښه پوره غزولې وه او شنه پاڅه يې تر زنگانه پوري پورته شوې وه، که دا رنگه لينگي پرې شي، په بښښه كي واچول شي او کوټه په سينگار شي، څنگه به وي؟!

ما اېخوا دېخوا وکتل چي دادا مي نشوه تر سترگو نو د گوتو پر سرو د کوټې تر وره پوري ورغلم، دا چي له وره څخه ورتلونکې رڼا يو دم لږ شوه نو هغې ژر شاته وکتل، مېچني يې ودرولې، وېښتانو ته يې ځنډ ورکړ، هغه يې سره را ټول کړل او پورنى يې پر سر را کش کړ، خو غځولې پښه يې هغسي غځولې پرېښوده، بيا يې ورو، ورو د مېچنو په گرځولو شروع وکړه او ماته همداسي کتلې پاته شوه.

په دې وخت كي زما لمړى غبرگون دا و چي د يو موچي د لور سترگي دومره غټي بايد نه واى، ځکه د غريبانو لپاره کوچنۍ، کوچنۍ سترگي بسنه کوي.

دا چي د هغې پر څېره شوخي ښکارېده نو له دې وېرې چي وار راباندي ونه کړي، ما له هغې څخه وپښتل:

"دادا چيري ده؟"

هغې وويل:

"ته په ترورجاني پسې دلته راغلى وې؟"

"نو څه ستا ليدو ته راغلى وم؟ گ" ماته د وار اخيستلو چانس په لاس راغى.

هغې يوازي دومره وکړه چي غځولې پښه يې راټوله کړه او بېرته يې وغځوله، بيا چي يې څنگه خبري ته ځان جوړاوه ما ورڅخه وپوښتل:

"دادا چيري ده؟"

"همدلته په کور كي ده"

هغې وويل:

"ستا د اکا لور ناجوره وه، د هغې پوښتني ته تللې ده!"

ما وويل:

"ته چي دا مېچني کوي د دې څومره مزدوري اخلي؟"

"د دوو ورځو اوږه راکوي!"

د هغې په لهجه کي يو ډول لنډون و، نه پو هېرم چي ټوکي يې کولې که يې همدا لهجه وه.

"آښه چي دوې ورځي تېري شي نو بيا څه کوي؟"

"بيا راځم، د اوږ مېچنولو لپاره، د اوبو راوړلو لپاره او يا د چتونو د سپينولو لپاره"

"د چتونو د سپينولو لپاره؟" ايا ستا د چتونو سپينول هم زده دي؟"

ما له هغې څخه رښتيا په حيرانتيا وپوښتل او هغې وويل:

"عارف خانه! زما څه نه دي زده؟ يوازي د بوټونو گنډل مي نه دي زده، نور مي هرڅه زده دي"

"د مثال په ډول نور دي څه، څه زده دي؟"

ما په شوخي ورڅخه وپوښتل:

"نور...؟ نور...؟"

هغه نژدې وه چي يو څه راته ووايي خو چورتي غوندي شول او بيا يې وويل:

"هرڅه مي زده دي ته به حيران پاته شې!"

هغه ښه شېبه په مېچنو گرځولو اخته شوه، لکه زه چي يې هېر شوم، بيا يې مېچني ودرولې، ولاړه شوه او د وره لور

ته راغله، زه چي يوې خوا ته شوم نو هغه دباندې ووتل او ويې ويل:

"تېرې يم، د ترورجاني کتوري به ناپاکه شي، ماته په بدنۍ کي اوبه راکړه!"

"په همدې کتوري کي يې وڅښه!" ما ورته وويل او بيا مي جدي ورته وويل:

"درواخله کتوري، اوبه په کي وڅښه!"

د هغې مسکا څومره گلابي وه، په ژوند کي په لمړي ځل پوه شوم چي مسکا هم رنگ لري، هغې چي اوبه وڅښلې نو

د کتوري د منځلو لپاره يې په هغه کي لږي اوبه واچولې، ما ورته وويل:

"کتوری ډک کره!"

د هغې په زړه کې دا ور وگرځېدل چې زه غواړم چې کتوری ښه پرېولم خو چې کتوری ډک شو نو هغې زما لور ته وکتل، ما کتوری ورڅخه واخیست او خولې ته مې یووړ.

"عارف خانه!"

هغې په حیرانۍ او وېره وویل او وارخطا یې ماته وکتل، کله چې ما تش کتوری بېرته ورکاوه نو د هغې په سترگو کې اوبښکي ځلېدې او پورنې یې تر ځان داسې راتاو کړې و لکه لمانځه ته چې تللې وه.

* * *

په کلي کې د پېغلي نجلۍ یو، یو گام شمېرل کېږي، د هر کاته حساب یې نیول کېږي، ډېر ملگري ناست وو، د نجونو بحث شروع و، څوک له چا سره، څوک د چا پسې، څوک د تېښتې په تمه، څوک له دومره لاسونو وتلې چې په ځوانه ځواني لا زړه شوې، ما ویل:

"یوه نجلۍ خو عالا هم ده، د نادر موچي لور؟"

پر دې ټولو وخنډل.

"هغه؟"

هغوی وویل:

"هغه د هیڅ کار نه ده، په کور، کور گرځي خوارې کاري، پیسې گټي، ښکلې ده خو په درد نه خوري، یو ځلي "بېگو برېتو" کار په درلودلی و، نو هغې ورته ویلي و چې زه د موچي لور یم، پوست درڅخه باسم!

بېگو دومره خړ شوی و چې په هغه ان مخامخ سلمانې ته ورغلی و او د برېتو څوکي یې پرې کړ وې!

ټولو وخنډل او تر ډېره یې خنډل، ما وویل:

"که هغه دومره خواریکښه نجلۍ ده نو د هغې درناوی په کار دی!"

یوه وویل:

"هغه خو درناوي ته هم څوک نه پرېږدي!"

پر دې پر ټولو یو ځل بیا د خندا څپه راغله.

بل وویل:

ستاسو کره خو ډېر کار مار کوي، ته يې يوه ورځ درناوی وکړه بيا وگوره چي پوست دي درڅخه باسي که نه؟!"
 هغوئ بيا وخنډل او له ما څخه هم د هغوئ په خندا کي گډون وشو خو خپل ږغ مي هيڅ ونه پېژاند بيخي لکه په
 تش صندوق کي چي شگي وکړپوې.

زه چي کور ته بېرته راغلم نو هغه له کوره راوتله، څېره يې کټ مټ سور تبخی و، سترگي يې هم سرې وې، ما تکان
 وخوړ او ومي پوښتل:

"څه خبره ده بالا، ژاړې؟گ"

هغې وخنډل او په خندا يې وويل:

"ژاړم به ولي؟ زما دښمن دي وژاړي، اوس مي مرچ کوټل، عارف خانه!"

"ته مرچ هم کوټلی شې؟" ما ورڅخه وپوښتل:

"يو کار داسي هم شته چي ستا دي نه وي زده؟ ته دومره ډېر کار ولي کوې، بالا؟" هغې وويل:

"پيسې گټم، ته خو پوهېږې چي شتمن خلك نجوني رانيسي، له ما سره که پيسې وي نو هيڅوك به دومره توان ونه
 لري چي زما لور ته دي پورته وگوري، هيڅ څوك به ونشي کولای....!"

بيا هغه راغله، ماته يې نژدې په غوږ کي وويل:

"ما ستا لپاره ټوکر رانيولی دی پر هغه کار درته کوم!"

"دا ښه خبره نه ده!" ما غاو وکړ.

"ستا په پيسو رانيول شوي کالي به په ما خولې ولگوي!"

"زه کوم چاته وایم؟"

هغې وويل:

"ته هم چاته مه وايه بيا خولې نه درلگوي!"

بيا هغه ناڅاپه ووېرېده:

"وی! زه دي مړه شم، ترورجاني خو به نه وي اورېدلي؟"

د ترورجاني له نامه سره زما هم پر بدن لږزه راغله، دننه مي وکتل خو انگړ تش و، بيا چي راوگرځېدم او ومي کتل نو هغه تللې وه، سمه ده، ما سوچ وکړ، ښه نجلۍ ده، مينه ناکه ده، شوخه ده، هرڅه ده خو د موچي لور ده او مشرانو ويلي دي، چي څوک پر لوږه ودري نو لاندي بايد ونه گوري، ولي چي توازن له منځه ځي او سپرۍ لاندي راغورځي.

* * *

د پلار د تلين په ورځ ټول کلی زموږ کور ته راغلی و، خو په دې ټوله گڼه گونډه بيا هم د بالا منډي تر پري ښکاره وې، هغه د توتکۍ په څېر دلته هلته کېده، داسي ښکارېده چي که چيري دغه نجلۍ له دې گڼي گوني ووزي نو د تلين ټول نظم به له منځه لاړ شي او هر لوري ته به لوټ او تالان گډ شي، هغه به د برقي برمي غوندي په ټوله گڼه گونډه کي ننوته، لار به يې جوړوله او له درب سره به د دادا کوټې ته ننوتله، ور به يې بنداوه، له هغه ځايه به يې ښوونه اخيسته او بيا به يې په گڼه گونډه کي هغه ډول لار جوړوله، د ماخوستن تر لمانځه پوري ټول کلي ډوډۍ خوړلې وه، تش دېگونه يو خوا ته شوي وو، نايي، ميراثي او موچي هم رخصت شوي وو، د ټولي ورځي تر زوږ او غاو ورسته په کور کي يوه درنه چوپتيا خوره شوې وه، ما چي ورستی مېلمه رخصت کړ او د دادا کوټې ته راغلم نو زما پوره باور و چي بالا به ناسته وي او د دادا پښې او لاسونه به ور چاپي کوي خو دادا يوازي ناسته وه، په ژوند کي په لمړي ځل پرته له دې چي د مور خيال وساتم، ما له هغې څخه وپوښتل:

"عالا چيري ده؟"

عجيبه وه دادا له پوښتني څخه حيرانه نشوه، هغې وويل:

"هغه نجلۍ الماس ده، زويه! الماس، نن خو زما سترگي، لاسونه او هر څه وه، د ټولي ورځي سترې هلاک وه خو چي ډوډۍ ته کېښناسته يواځې څو گولې يې وکړې او پورته شوه، تلله خو ما يې مخه ونيوه، دا دېگ مي له وريجو وړ ډک کړ او ورته ومي ويل چي له ځان سره يې يوسه، خو هغې ويل دا وريجي چي عارف خان خپله ماته راوړي ماته ښه خوند راکوي، نور يې ټول رخصت کړل خو زه يې ولا نه پوښتم، زه يې نه وړم، هغې دا خبره په خندا وکړه خو هغې سم ويل، زويه! د کور ټول کار د هغې پر غاړه اخيستی و، تا چي ټول رخصتول هغه به دي هم رخصت کړې وای، که څه هم هغه په خندا ولاړه خو خندا د هغې عادت دی، زويه! د چا چي خندا عادت وي نو هغوئ چي ژاړي هم خاندې، په خوله خاندې خو په زړه ژاړي، تا هغه د موچي لور وبلل او درناوی دي يې ونه کړ، په داسي چال کي چي د هغې خپل ځان ته درنښت دی، د هغې دا درنښت وساته زويه! او ورشه هغې ته دا د وريجو دېگ خپله وروړه، لږ مخکي تللې ده، ويده شوې به لا نه وي، هسي هم سهار وختي ته روان يې، هغه به تا څه ياد کړي؟ ورشه"

* * *

عالا د خپل کور لوی وره ته څېرمه پرته وه، زه چې نژدې ورغلم او ورو ښځې پر وکړ، نو هغه داسې ناڅاپه وغورځېده او جگه ودرېده لکه هلته لنډې چې کومه چاودنه ورته شوې وي.

"عارف خانه!" هغې وويل او بيا يې له عادت سره سم وخنډل او وپې ويل:

"د وريجو د راوړلو لپاره راته راغلی يې؟"

ما وويل:

"هو، د وريجو د راوړلو لپاره درته راغلی يم"

"راوړه! هغې لاس راوړاندي کړ، ترورجاني به درته ويلي وي چې ما څه ورته ويلي وو"

هغه مسکې شوه.

"هو! راته وپې ويل" ما ورته وويل.

هغې دېگ واخيست پر کټ يې کښېښود او وپې ويل:

"چې خپل کور دي راکړی وای نو ډېر ښه خوند به يې کړی وای، خير اوس يې هم ښه خوند وکړ"

هيڅ نه پوهېدم چې څه ووايم اخير مي يوه خبره زهن ته راغله:

"سبا سهار زه بېرته ځم!"

هغې وويل:

"هو خبره يم!"

ما ورته وويل:

"چې خبره وې نو هلته زموږ په کور کې خو به لږ ماته کېدې!"

هغې وويل:

"ستا د قميس اخري ټک پاته و، راغلم هغه مي وکښم، په بستر کې خو به دي ځای وي؟ هو! رښتيا سهار خو به تر

تمځای پوري بستره هم زه درسره وړم، ترورجاني ويل؟"

ما وويل:

"عالا! ته څه، څه کوي، مېچني ته کوي، چتونه ته سپينوې، مرچ ته کوټې، له څا څخه دوه، دوه، درې، درې منگيه اوبه ته راوړې، د کور ټول کار ته کوي، ته له کومي خاوري جوړه يې، عالا؟"

هغه چوپه ولاړه وه، بيا يې دوه گامه واخيستل او ما ته دومره رانژدې شوه چي ما يې پر خپله غاړه د سا اخيستل حس کړل.

"زه نور هم ډېر څه کولای شم، عارف خانه!"

د هغې ږغ جنکار غوندي و.

__ته څه خبر يې چي نور څه کولای شم؟

لږ شېبه وروسته هغې وويل:

__ته له ما وپوښته چي زه نور څه کولای شم؟

ما د اول صنف د زده کونکي په څېر له هغې څخه وپوښتل:

"ته نور څه کولای شې؟"

"زه مينه هم کولای شم، عارف خانه!"

هغې لکه د کایناتو يو پټ راز چي يې افشا کړ.

پربښته

اياز قادري/پاکستان

کله چې هغه کور ته بېرته راستنېدی، نو شپه پخه شوې وه، ورپسې په اسمان کې د شیطاني ارواه غوندي دورې هوري کېده، د ورځې د باران له امله کوڅه ټوله خټې شوې وه، کوڅه چارچاپېره چټلیو پر سر اخیستې وه او د بد بويي خوړسکي ځینې پورته کېدې، د ښاروالۍ له لوري ایښول شوو گروپونو چې د هوا د څپو له امله یې رڼا تېزېده او خامېده، سترگه وځړلې.

په کوڅه کې هر لور ته چوپټیا خپره وه، لکه د مرگ پربښته چې همدا اوس راغلې وه، گرځېدلې وه او تللې وه، له ښایسته ځنډ وروسته به د یو کوچني د ژړا ږغ او یا هم د یو سپي د غپا ږغ راغی او بېرته به چوپټیا خپره شوه.

هغه خپل بدن ته وکتل چې د بېلا بېلو ناروغیو له امله دومره کمزوری شوی و چې نه مې اونه هم ژوندی ښکارېدی، بس د هېوکو یو غالب و، بلکې همداسې لکه له ډاکټرانو سره چې د زده‌کړې لپاره وي، هغه خپل جېب ته وکتل چې دوې "انې" په کې شرنګېدې، د هغه پر شونډو مسکا خپره شوه، داسې مسکا چې ناپایه درد او خوږ په کې نغښتی و، "د ټولې ورځې مزدوري یوازې څلور انې!" هغه په خورا کرکه له ځان سره وېږېد او چوپ شو، همدا یې هم لکه په خیرات کې چې یې ور کړي وې.

هغه یې له فابریکې پسې اخیستی و، له هغې فابریکې چې د هغه نیکه د مرگ تر گریه کار په کې کړی و، او پلار یې تر یوې پټې لاندې کېدو له امله ځان په کې شهید کړی و، بله لا دا چې هغه هم له کوچنیوالي کار په کې شروع کړی و، خو بیا یې هم یوازې د دې لپاره پسې اخیستی و چې هغه ناجوړه و او نور په فابریکه کې د هغه اړتیا نه وه.

یو وخت داسې هم و چې هغه په مزدورانو کې ډېر مهم گڼل کېدی او نورو مزدورانو به په کار کې د هغه تقلید کاوه، د فابریکې مالک به خوشحاله و او هغه ته به یې شاباسی ورکاوه، هغه وخت به له سهاره تر ماښامه د کار کولو درې څلور روپۍ په لاس ورتلې، خو اوس... اوس هغه یو ژوندی مړی و، داسې لکه قبر چې یې سوری کړی و او دې دنیا ته ورڅخه راوتلی و، خلکو چې به هغه ته وکتل نو وېرېدل به.

نه وروره! نه، ته د مزدورۍ نه یې، نه وروره ته بورۍ نشې پورته کولای، نه صاحبه نه، ته د بار د پورته کولو نه یې، اخیر هغه څه وکړي، هغه څه کولای شي؟ داسې هیڅ انسان نه و چې پر هغه یې زړه سوځلی وای او ورته ویلي یې وای، چې راشه وروره راشه، دا بار پورته کړه!

هغه له سهاره تر ماښامه پر کارځایونو وگرځېد، خو هيڅ هم لاس ته ورنه غله، يوازي څلور انې يې پيدا کړي وې، له هغوی څخه يې هم په دوو انو يوه ډوډۍ اخيستې وه او پاته دوې انې يې د دې لپاره ساتلي وې چې که سبا مزدوري ورپيدا نشي نو ورې خو به نه پاتېږي.

کله، کله به داسي وخت هم راتلی چې هغه او مور به يې څو، څو ورځي يوازي په اوبو گذاره کوله، هغه دا هر څه د خپلي مور لپاره کول، د هغې مور لپاره چې د هغه ټوله شتمني وه، که يې دغه مور نه وای نو ښايي هغه د دنيا له غمه بې غمه خپل څادر پر سر را کش کړی وای او کرار ویده شوی وای، آن د قيامت په ورځ به هم چا نه وای راپورته کړی، د هغې مور لپاره چې د شپې راويښه شوې وه او د هغه خدمت يې کړی وو، چې له سهاره تر ماښامه يې مېچني کړي وې خو د هغه اړتياوي يې ور پوره کړي وې، چې په تش نس او لوږه يې وخت تېر کړی و خو هغه يې مور ساتلی و، د هغې مور لپاره چې په سړو او تودو کې د هغه د ارام لپاره په بې غمه زړه ویده شوې نه وه، هر وخت يې د هغه خدمت کړی و، تر دې چې ناجوړه شوه، طبيبان راغلل خو بې گټې، ډاکټرانو فيسونه واخيستل خو بې مانا، عامه روغتونونو هم په دې چې درملنه يې ناشونې ده، ځواب ورکړ، څه چې يې لرل هغه هم خلاصې شوې، په کور کې چې يې څه شيان لرل هغه يې هم يو په يو خرڅ کړل، ښايسته زمانه تېره شوه، خو د هغه مور روغه نشوه، بده يې لا دا چې هغه هم پسې ناروغه شو، مخکې چې څه په لاس ور تللې هغه به يې د مور پر دوا او ډوډۍ ورکولې خو اوس دومره څوک نه و چې هغه ته يې مزدوري ورکړې وای.

پر آسمان ورپيځ خپره شوه، لکه د آسمان څښتن چې د نړيوالو پر خلاف دسيسه جوړوي، تالنده په وار، وار غرمېده نری، نری باران هم شروع شو، هغه ورو غوندي کور ته ورننوت، ډېوه بله وه او د هغه نیم ژواندې مور د کوټې په کونج کې پرته وه، د زوی د ښکالو له اورېدو سره هغې د څه ويلو هڅه وکړه، خو د ټوخي له امله يې خبره په خوله کې وچه شوه او لږ وروسته چې څه آرامه شوه نو يې ورو وويل:

"زويه ډېر ناوخته نه شوې؟"

بيا يوه شېبه چوپه شوه:

"زويه زما دوا؟" د مور سترگې د هغه پر څېره ښخي وې.

"موري!"

خبره د هغه په ستوني کې بنده شوه .

"طبيب ويل دوا جوړه نه ده، سبا ته به انشاءالله جوړه شي"

د دوا د نوم له اورېدو سره د هغه د مور څېره و غوړېده.

"زويه! تر داسي ژوند خو مرگ ښه دی، که زهر وي چي د ژوند له غمونو خلاصه شم"

هغه ډوډۍ مور ته وروږه، مور يې يوه گوله ځني پرې کړه او پرېوته، تېز باد په چلېدو شو، باران هم ښه په شړپ په اورېدو شو، داسي ښکارېدل لکه د آسمان څخه چي ابشارونه را تويېږي.

د هغه مور ټوله شپه اوږده، اوږده ساه شړله، ټگوخېدله او ځگېروى يې کاوه.

ډېوه د باد د تندو څپو له امله پرکېده، هغه تر سر لاسونه لاندې کړل او پرېووت، خو خوب ورنه غی، سترگي يې همداسي رډي پاته شوې او د مور او ځان د ژوند او ناروغيو چورتونو په مخه کړ، هغه په دې نه پوهېدى چي که دا ژوند وي نو مرگ به څه وي؟

"دوا!" دوا به نو له کومه شي؟ دا عذاب به تر څو وي؟ د مور خبري د هغه په غوږونو کي انگازه شوې، "زويه! تر داسي ژوند خو مرگ ښه دی، که زهر وي چي له دې غمونو خلاصه شم" بيا هغه پر دا بل لټ واوښت.

باران نور هم تېز شو، پرکېدلې ډېوه مړه شوه، خو د هغه سترگي لا ځلېدلې، له ښايسته ډېرو چورتونو وروسته يې آخيري د ټولو غمونو علاج پيدا کړ، د هغه سترگي يو دم د مور خواته واوښتې، مور يې له درده په ځگېروي وه، د هغه له سترگو اوښکي توى شوې، لکه ويل چي يې، "مورجاني! له تا پرته په دې نړۍ کي نور زما څوک شته؟" چي کله سهار شو، نو هغه سملاسي له ښاره ليري هغه لور ته لاړ، چي زهرجن بوټي شنه وو، د دې بوټو د شيدو دوه درې څاڅکي د انسان د مرگ لپاره بس و، د دې زهرجن بوټي په ليدو به ځناورو لا له هغه ليري منډي وهلې، هغه له خپل جېبه ښيښه را وايسته او بوټي ته يې لاس ور اوږد کړ، هغه د خپلي مور څېره ليدله چي موسکۍ يې د هغه لور ته کتل، هغه تکان وخوړ او ښيښه يې له لاسه ولوېده، کله چي يې ښيښه بېرته را پورته کوله، نو له ځان سره يې بونکۍ شو: "اوه زه دا څه کوم؟! د مور کمزورې غمځلې او له گونجو ډکه څېره يې يو ځل بيا تر سترگو تېره شوه، "زويه تر داسي ژوند خو مرگ ښه دی" او بيا يې د ډاکټرانو دا خبره په غوږنو گي را غبرگه شوه، "د دې ناروغۍ هيڅ علاج نه شته" هغه په پټو سترگو او لړزېدلو لاسونو ښيښه تر بوټي لاندې کړه، ښيښه ډکه شوه، د يوه ويران ژوند غوندي له غمونو ډکه، هغه به لا په انگړ کي پښه نه وه ايښې چي د مور ځگېروى يې بيا تر غوږ شو، د هغې له ټوخي ټول انگړ وير په سر اخيستی و، د زوى په ليدو د هغې په څېره کي وينه و ځغلېده:

"زويه!"

بيا لږ چوپ شوه:

"نن خو به دي دوا راوړې وي؟" هغه دېوال غوندي چوپ ولاړ و.

بيا هغه مور ته نژدې ورغی، په غاړه کي ور ولوبد او په ژړا شو:

"هو، هو! نن مي دوا راوړې... "سلگيو يې ږغ لاندې کړ، ساه يې لنډه، لنډه شوه، بښينه يې ورو را وايسته، لاسونه يې ولړزېدل سترگو يې تور وخوړ، سر يې پرې وگرځېد، د زهرو څو څاڅکي يې په پيالو کې واچول، اوبه يې ورسره گډې کړې او مور ته يې ورکړل، مور يې په يوه ساه ټول وڅښل او پر څېره يې موسکا خپره شوه :

"زويه! ته زما څومره خيال ساتې، زويه! ته پرېسته يې پرېسته!"

هغه خپل سر د مور په غېږ کې کښېښود، مور يې ورو، ورو په وېښتانو کې گوتې ورتېرولې، داسې لکه په گوتو چې يې سر ور ږمنځاوه

پوروپی

سویتوزاز کوروچ/هرزوگوینا

ما له هغه سره د سفر پر مهال و پېژندل، موږ دواړو په یوه سرای کې شپه تېره کړه او منزل مو هم یو و، هغه د هیواد یو نامتو سړی و، ما له هغه سره په دې ملگری ویاړ احساساوه، د هغه نوم په ټوله هرزیگوینا کې انگازه کېده.

موږ دواړو څنگ پر څنگ سفر کاوه زه پر یوه غوره آس سپور وم، د آس د غوره والي دلیل دا و، چې زه هغه څو ځلي غورځولی وم او عموماً ما هغه آس ډېر غورځوي چې ډېر غوره وي، زما آس په داسې حال کې چې سینه یې له غوره را ایستلې وه او غاړه یې آسمان ته نیولې وه، په شاهانه پرتم سره تگ کاوه.

زما د سفر ملگری په پیل کې ډېر چوپ و، هغه پر خپله سپینه آسپه سپور و، او څلور پنځه نور باري آسونه هم ورسره وو، پر هغوی توبرې پرتې وې خو بار پرې نه و.

هغه یو ځواکمن سړی و، جگه ونه آرته سینه یې لرله، سره له دې چې هغه په عمر پوخ و، خو روغتیا یې حالت یې بیا هم حیرانوونکی و، هر چا به په آسانۍ سره دا اټکل کاوه چې په زلمیتوب کې به هغه څومره شاړ پار و، هغه خپلي دوديزي جامې اغوستي وې، چې ښکلي طلايي تنۍ په کې تگک وهل شوي وې او پر تندي یې یو برېښېدونکی وربگښمین دسمال تړلی و، د دسمال څنډو له دواړو خواوو د هغه پر سینه ټالونه خوړل، د هغه کړه وړه، جامې او دبدبه دا هرڅه دومره په زړه پوري وو، چې سره له دې چې ما غوښتل ورته وگورم، ورته کتلای مې نه شول، د هغه د دبدبې له امله ما له هغه سره په خبرو کې شرم احساساوه.

د هغه نوم "ډیکو مراووج" و، د هغه په اړه ډول، ډول کیسې مشهورې وې، د مېړاني او ځیرکتیا یې خورا زیاته انگازه خپره وه، هغه د خپلي قانون ماتوونکي مبارزې له امله تر لیرې، لیرې پېژندل کېدی، هغه یو ډېر ځیرک سړی و، د هرزیگوینا یوه لویه سیمه یې په وېره کې اچولې وه، موږ دواړو د نابلدو غوندي په چوپه خوله سفر کاوه، دې چوپتیا زه ډېر ځورولم، د چوپتیا د ماتولو لپاره ما له هغه څخه وپوښتل:

"وروره! له تا سره دا دومره آسونه د څه لپاره دي؟ پر دوی خو کوم بار هم نه شته"

"شیان مې ښار ته وړي و او اوس له هغه ځایه تش را روان یم"

"شیان دي د یو چا لپاره وړي وو، که سوداگري کوې؟"

هغه ماته ردو ردو وکتل، لکه زما پوښتني چې خوند ورنه کړ، زه ډېر پریشانه شوم، څو شېبې وروسته هغه ځواب راکړ:

"ما دغه شيان د ارواښاد علي ميويانگچ د کورنۍ لپاره وړي وو"

ما په حيرانتيا هغه ته وکتل، ځکه علي ميويانگچ د هغه د دشمن نوم و، زما له خولې څخه بې واکه ووتل:

"ته د هغه کورنۍ ته د سامان وړلو لپاره ورغلی وې؟!"

"هو! ځکه چې زه د علي ميويانگچ پورورپی یم او د هغه د يوه درانه پور تر پېټي لاندې یم"

هغه سر ټيټ کړ او آسپه يې پر غاړه په چلاخه ووهله، آسپه له مخکي لا تېزه روانه وه، اوس نو هغه د برېښنا په سرعت سره پر مخ ولاړه، په ما کې د نورو پوښتنو توان نه و، د آس جلومي ايله پرېښود، او په داسې حال کې چې سندره مي زمزمه کوله، له هغه سره څنگ پر څنگ روان شوم، اوس مي ياد نه دي، چې ما کومه سندره زمزمه کوله، لکه چې زما سندري خوند ورکړ، هغه تگ ورو کړ او ماته په ځير سره غوږ شو.

"په لوړ آواز ووايه"

هغه له ما څخه غوښتنه وکړه، ما هم سندره اوچته کړه، هغه پر تندي تړلی دسمال سست کړ، دسمال يې په غاړه کې را ولويد، "ډيکو" زما له سندري سره په خوند، خوند سر ښوراوه، لږ وروسته زه چوپ شوم، هغه را باندي رغ کړل:

"وړاندې پسې ووايه"

"نوره مي نه ده ياده"

لکه چې زما ځواب هغه ته خوند ورنه کړ، هغه يو ځل بيا مخکي شو.

ناڅاپه هغه آسپه وگرځوله او پونده يې کړه، اوس نو د هغه مخ له سړک څخه لاندې د ونو پر لوري و، ما ورڅخه وپوښتل:

"چيري روان يې؟"

"تر دا ونو لاندې به لږ دمه وکړو"

زه هم په هغه پسې ورغلم، ونو ته چې ورسېدو، آسونه مو څر ته ايله کړل او او تر يوې شنې ونې لاندې کېښېستو، سگريټ مو ولگول، شاوخوا چوپه چوپتيا وه، يوازي د آسونو د زامو خرپې او ليري د چارتراشو رغ و، چې زموږ غوږونو ته را تلې، لږ وروسته ما له هغه څخه و پوښتل:

"ته د علي کله پورورپی شوې؟"

هغه ژوره ساه واخيسته او لاس يې وغورځاوه:

"ډېر وخت كيږي"

په حيرانتيا سره مي له هغه څه وپوښتل:

"ډېر وخت كيږي او پور لا پرې شوی نه دی؟"

"هو! د دې پور پرې کول ډېر وخت غواړي"

هغه له خولې څخه د لوگي يو څو خوږسکي په هوا کي خوشي کړې، ماته يې وکتل او بيا په داسي حال کي چي په هوا کي يې تش نظر ځغلاوه، وويل:

"دا يوه اوږده کيسه ده، ملگرې! او زما لپاره ډېره دردوونکې ده"

په ډېر خواست مي ورته وويل:

"ماته خو به يې کوې؟"

هغه زما له هيلي اغېزمن شو او په خواشينۍ سره يې وويل:

"په اورېدو به يې څه وکړې؟"

ما ټينگار وکړ:

"که مناسبه وي نو..."

د هغه ږغ داسي ښکارېدی، لکه له يو ليري ځای څخه چي راتلی، هغه وويل:

"تا ته به څرگنده وي، چي د ترکي واکمنو ظلم او تېري زه دې ته اړ کړم، چي داږه مار شم، موږ سربيان د ترکانو په واکمنۍ کي اړ وو، چي په خپله خاوره کي د نورو تر ظلم او جبر لاندي ژوند وکړو، موږ ته هيڅ انساني حقوق را په برخه نه وو، آخر يو قوم او يا يو کس تر څو پوري د نورو تېري و زغمي؟ هر ترک ته سر ټيټول او د هغه غلامي کول، زموږ لپاره ورځ په ورځ ناشوني کېدل، زه زلمی وم، هغه مهال په سربيانو کي د ترکانو پر خلاف اور مخ په زياتېدو و، زما رنگه څو نور سرتيري هم وو، د مبارزې يووالي موږ سره يو ځای کړي و، موږ به هر وخت له ترکانو څخه د کسات اخيستلو او د هغوی د خوړولو خبري کولې، موږ يوازي شپږ کسه وو، چي وسله مو واخيسته او په ځنگله کي پټ شوو، له ځنگله څخه به موږ په ترکانو پسې سترگي وړلې، چي ځنگه به مو چانس برابر شو، نو پر هغوی به مو يرغل کاوه، فکر نه کوم چي داسي ورځ دي راغلې وي، چي موږ دي ترکانو ته په يو ډول نه يو ډول زيان نه وي رسولی، ورو، ورو زموږ انډيوالان ډېرېدل، چي څومره انډيوالان ډېرېدل هغومره زموږ حوصله لوړېدل، يوه ورځ د دې

لپاره چي زوړ پور مو پرې کړی وي، د "علي ميوياگچ" پر کور مو يرغل وروړ، موږ ته معلومه نه وه چي علي ميوياگچ د سيمي تر ټولو ياغي ترک دی او ټول شتمن ترکان د هغه ملاتړ کوي، په دې يرغل کي د هغه د کورنۍ درې کسان ووژل شول، خو هغه خپله بريالی شو، چي ځان ژوندی وباسي، موږ هغه ډېر ولټاوه، خو پيدا مو نه کړ، موږ د هغه کور ولوټه او له لوټل شويو شيانو څخه ډک موټرونه مو خپل ځای ته ولېږل.

دا يرغل زموږ لپاره ډېر گران پرېوت، علي ميوياگچ تر موږ څو چنده ډير جنگيالي را ټول کړل او په موږ پسې راغی، هغه موږ دې ته اړکړو چي په ځنگله او غرونو کي له ډېرو ځايونو په شا شو، موږ چي هر څومره په شا تلو، هغوی په موږ پسې راتلل، په تېښته، تېښته کي موږ هغو غرنیو برخو ته ورسېدو، چيري چي غرڅنۍ هم نه تلې، علي او د هغه ملگري په موږ پسې را راوان وو، نور نو له دې پرته بله چاره نه وه، چي له دښمن سره د مرگ تر گرپه و جنگېږو، د علي غوسه لوړه وه هغه له هر لوري موږ محاصره کړي وو، له موږ سره نور نه د خوړلو لپاره څه و او نه هم د څښلو لپاره، موږ له لوړي تندي او ستړيا څخه بې حاله وو او نور له ژونده نهلي شوي وو، په هيچا کي دومره همت نه وو چي د دښمن محاصره ماته کړي او ځان و باسي، موږ ټولو د مرگ تمه کوله، له ډېر چورت وروسته ما دا پرېکړه وکړه، چي بايد موږ خپله وړاندي ورشو او پر دښمن بريد وکړو، ما خپلو ملگرو ته وويل:

ورونو! موږ له هري خوا محاصره يو، غله او دانه هم را سره نه شته، آيا دا به ښه نه وي چي موږ خپل وار د مخه کړو او پر دښمن باندي د ټکي غوندو ور پرېزو، يا د مېړنيو غوندي سرونه ورکړو؟ مرو خو هسي هم، نو ولي يو څو ترکان له تېغه تېر نه کړو، که چيري بخت ياري وکړه نو دا به زموږ لپاره يو ستر وياړ وي.

ملگري زما په مشورې را سره سلا شول، تر ټولو مخکي زه په داسي حال کي چي ټوپک مي ښوراوه، له سمڅي را ووتم زما په تقليد نور ملگري هم را ووتل، ترکانو سملاسي پر موږ د گوليو باران جوړ کړ، ما خپل دوه ملگري وليدل چي ولوېدل، د تېښتي چانس نه وو زه په داسي حال کي چي گولی مي اورولې، مخ په وړاندي تلم، ملگري هم را سره وو سترگي مي له وينو ډکي وې، هيڅ مي نه ليدل، ناڅاپه مي پر شا يو کلک گوزار احساس کړ، ورېږدېدل، هوښ او حواس مي له لاسه ورکړل.

زه چي په هوښ کي راغلم نو ځان مي د علي ميوياگچ په کور کي و موند، زه پر يوه نرم بستر پروت وم او د علي په گډون څو نور ترکان پر ما را ټول وو، ما چي سترگي خلاصي کړې، نو علي راټيټ شو، زما لاس يې په لاس کي ونيو. هغه په نرمه لهجه را څخه و پوښتل:

"څه احساسوي؟"

ما هڅه وکړه چي کښېنم خو د دردنو شدت کښېنگناستو ته نه پرې ښودم، داسي مي محسوسه کړه، لکه په ملا کي چي مي د دويم ځل لپاره گولی و لگېده، له دې سره يو ځل بيا بې سده شوم.

پوره يوه مياشت ما له مگرگ سره ډغري ووهلې، علي د يوې شېبې لپاره هم زه له پامه وا نه چولم، هغه په پوره پاملرنه او زيار سره زما پالنه کوله، هغه په خپل لاس زما تپ مينځه او پټۍ کاوه يې، په خپل لاس يې ماته ډوډۍ راکوله، که به ما لږه ډوډۍ خوړه نو هغه به په ټينگار په ما نوره خوړله، ډېر کله به هغه زما سر پر خپلو زنگنو کښېښود او زما په وېښتانو کي به يې ورو، ورو گوټي را تېرولي، تر څو چي ماته به خوب راغی.

د هغه د دې زيار او هڅو نتيجه دا شوه، چي ما مرگ ته ماته ورکړه، بدن مي په بېړه ځواکمنېده او ټپونه مي سره ورتلل، تر دې چي يوه ورځ د دېوال په مرسته پر خپلو پښو و درېدم.

علي هره ورځ د بڼ سيل را باندي کاوه، زه چي به کله سترې شوم، نو هغه به د دمي لپاره تر يوې وني لاندي کښېښولم، زما توان ورځ په ورځ ډېرېدی، کله چي يې زه وليدم، چي مخ په جوړېدو يم، نو د علي په څېره کي خوشي په غوړېدو شوه، يوه ورځ هغه په خدا را څخه و پوښتل:

"څه حال دي دی؟ آيا دومره توان لرې چي منډه کړې او ټوپونه ووهې؟"

"_نه! اوس هم ځان لږ کمزوری احساسوم"

هغه په داسي حال کي چي د گوتو ټکان يې ايستل يوه زوروره خدا وکړه:

"ژر، ډېر ژر به بېخي جوړ شې"

څو ورځي وروسته هغه خپله پوښتنه بيا تکرار کړه:

"څنگه اوس دي د منډو او ټوپ وهلو توان پيدا کړی دی؟"

ما ځواب ورکړ:

"هڅه کوم"

هغه يو لوري ته شو ما د علي په مخ کي ټوپ کړل، منډه مي کړه او وغوړخېدم، هغه له خوشۍ ډکه خدا وکړه او ويې ويل:

"د دې معنی دا ده چي ته يو مخ جوړ شوی يې"

هغه زه په باغ کي پرېښودم او خپله کورته ننوت لږ وروسته چي بيرته را ووت، نو دوه ټوپکونه ورسره وو، نور د هغه د څېرې بڼه اوښتې وه او په سترگو کي يې د وري پيشو غوندي ځلا وه:

هغه په داسي حال کي چي ماته وړاندي راغی، وويل:

"ما ته د دې کړې چې ته پر خپلو پښو ودرېږې، اوس نو ته د پخوا غوندي تکره يې لکه تر ټپي کېدو مخکې چې وې، اوس ته د دې توان لرې چې پور را ادا کړې، ته زما ډېر دروند پوروړی يې، د دریو کسانو پوروړی مې يې و چې دوه پکې زما وروڼه وو"

د هغه په سترگو کې وینې ډنډ شوې او کښته زامه يې و رېږدېدله.

"کله چې ته ولگېدې او بې هوښه زما په پښو کې پروت وې، نو ما هغه وخت ته ډېر آسانه وژلای شوې، خو پر تش لاسي دښمن برید کول، د ترکانو دود نه دی، ما غوښتل چې ته روغ رمټ او غښتلی شې، نو بیا دي و وژنم، علي میویا گچ هیڅکله کوم مجبوره دښمن نه دی وژلی، ما کله کولای شول، چې تا د بې هوښۍ په حالت کې ووژنم او پر خپله لمن داغ و لگوم"

"دا ټوپک هم زما د ټوپک غوندي دی، په دې کې هم زما د ټوپک غوندي گولی شته، اوس به موږ دواړه ځنگله ته ولاړ شو او خپلي نښې به و ازمویو"

زما د ژبي قلم مات شو، د پخوا غوندي له هغه سره ځوړند سر روان شوم، موږ ځنگله ته ورسېدو.

هغه راته وویل:

"هملته و درېږه، چې چې ولاړ یې"

او بیا مخامخ راته ودرېد.

"موږ دواړه به یو ځای ډزي کوو"

هغه ماته د جگړې چلونه را ښوول.

له دې سره زما حواسو بېرته کار پیل کړ، ما ټوپک و غورځاوه او یو څنگ ته ودرېدم، علي راته وویل:

"آیا ته فکر کوې چې زه به له یوه لوري ډزي وکړم؟ او نړۍ به مې پر مخ را تو کړي، چې ما یو تش لاسی دښمن و واژه، په غور واوړه ته به هغه څه کوې، چې زه درته وایم، زه د دې مقابلې د پرېښوولو هیڅ نیت نه لرم او نه هم له سیالۍ وروسته پرتا برید کوم"

د هغه پر شونډو د بري موسکا خپره وه او زه غلی ولاړ وم.

هغه چیغه کړه:

"ټوپک واخله! کنه نو بیا دي موږک گنم"

زه ټيټ شوم، ټوپک مي له مخکي را پورته کړ:

"دې لوري ته وگرځه"

زه د هغه له امر سره سم وگرځېدم:

"ما ته نښه جوړه کړه!"

ما هغسي وکړل، هغه هم د ټوپک خوله زما پر لوري کړه، هغه ډز وکړ گولۍ په ځنگله کي تېره شوه اوليري انگازه شوه، زما ياد نه دي، چي ما ډز وکړ که نه، خو يوازي دومره مي وليدل چي هغه لږ زېږدلی پر مخکې ولوېد، زه په وير او غم کي ډوب د هغه لوري ته ورغلم او هغه ته نژدې پر مخکې کښېناستم، ارمان چي هغه ختم شوی وو.

له هغې ورځي راهيسي زه د هغه کورنۍ ته اوږه، ترکاري او نور شيان ور وړم، پردې سربېره ميږي او وزې هم د دې لپاره و وړم چي هغوی خپلي اړتياوي ور باندي پوره کړي

ډيکومراوچ خپله کيسه بس کړه سر يې ځوړند کړ او د مخکي په توږلو يې پيل وکړ ما هغه ته وکتل، هغه د اوښکو د درولو ناکامه هڅه کوله، خو اوښکي يې په پرله پسې ډول تويېدلې او پر انگو يې بهېدلې.

تیندک

انتون چیخوف/روسیه

هغه له یوې میانه کورنۍ څخه و، میاشتنی عاید یې سل "روبله" و، او نژدې همدومره یې کورنی خرڅ و، ژوند یې خوښ او ډاډه تېرېدی.

د مابنامۍ تر خورلو ورسته هغه ورځپاڼه راواخیسته، په څوکۍ کې کښېناست او پاني یې سرسري، سرسري واړولې، د هغه ښځې "ماش" چې د ډوډۍ لوبښي راټول کړل نو ناڅاپه یو څه وریاد شول:

"اوه، الونه! زما خو بیخي له یاده وتلي و"

"څه دي له یاده وتلي و؟"

الون د ښځې څپرې ته ځیر شو:

"خیر دی؟"

"ما د لاتړۍ یو ټکټ رانیولی و"

ماش له یوې پیکه مسکا سره وویل:

"نن د هغې قرعه اندازي شوې، زما بیخي له یاده ووتل چې ورځپاڼه وگورم، ته د لاتړۍ نتیجه وگوره، کېدای شي له دې ځلي زما انعام راوتلی وي"

"ته بې ځایه هره میاشت پیسې بربادوې"

آلون مایېجن غوندي وویل:

"پخوا دي کله انعام راوتلی و چې اوس به راووځي"

"ته خو لمبر وگوره!"

ماش خپه غوندي وویل:

"څه معلومه ده، که له دې ځلي زما ټکټ په پچه کې وتلی وگ"

"لمبر یې څه دی؟" الون مسکې شو.

"پرلپسې شمېره یې نهه، څلور، نهه، نهه او د ټکټ لمبر شپږویش دی"

ماشاً لوبښي پورته کړل پخلنځي ته لاړه، آلون له لاتړۍ ماتړۍ سره نه دلچسپي لرله او نه يې هم پر دې کيسو باور درلود.

کله چې هغه د خپل مطلب خبرونه ټول وويل او نور داسي څه پاته نشول چې هغه يې وگوري نو يې د لاتړۍ د نتيجې پاڼه راواړوله، "پرلپسې شمېره نهه، څلور، نهه، نهه" د هغه چې پر انعامي لمبرانو څنگه سترگي ونښتې نو تکان يې وخوړ، "ايا ماشاً همدا لمبر راښوولی و؟" د الون زړه په دربي شو، يو ځل بيا يې انعامي لمبر په غور وکوت، د هغه سترگي له بې باورۍ څخه رډي، رډي راوختې، د دې لپاره چې خپل ځان يې ډاډه کړی وي پر ورځپاڼه ور ټيټ شو چې خپلي سترگي خو به يې نه تېر باسي؟

له لمبر سره څنگ ته د يو لک روبلو انعام ليکل شوی و، الون د دې لپاره چې د يو لک روبلو له شمېرې يې سترگي اړولي وي د خپل ځان د راپورته کولو هڅه وکړه خو بدن يې داسي وچ کلک ورته ښکاره شوه لکه ډبره شوی چې و او په هره شېبه کي چې يې د ماتېدو وېره وه، هغه اوږده سا واخيسته، سر يې راپورته کړ او يو دم بېرته پر ورځپاڼه ور کور شو، هغه ته داسي وایسېده لکه معېده چې يې وچه شوې وه او سړي يې دومره پرسېدلي وو چې که يوه شېبه هم دغه زېږی له ماشاً څخه پټ کړي نو هغه به درز وهي:

"ماشاً!"

هغه له خوشالۍ څخه په لږزېدلي ږغ چيغه کړه:

"پرلپسې شمېره نهه، څلور، نهه، نهه په ورځپاڼه کي راغلې ده"

ماشاً هورې نژدې ولاړه وه، سترخوان يې ټولاه، د الون د دې نابنده ږغ په اورېدو يې تکان وخوړ، سترخوان يې له لاسه ايله شو او مخکته ټوله په چټله شوه، د هغې بڼه والوته او چې ځان يې کنترول کړ نو سترگي يې غټي، غټي راوختې او بې باوره الون ته ځير شوه، لکه الون چې له هغې سره ټوکی کولې:

"ايا ته جدي يې؟"

دا چې الون پرلپسې ورځپاڼي ته ځير و نو هغې يو ځل بيا تکان وخوړ او د الون غوندي پر هغې هم د خوشالۍ يوه داسي څپه راغله چې نژدې وه زاره يې چاودلې وای:

"الونه! ټوکی خو به نه کوې؟ گ"

الون بې سېکه غوندي وويل:

"پرلپسې شمېره خو همدا ده..."

"او د ټکټ لمبر يې؟" د ماشاً ږغ هم بدل شو.

"د ټکټ لمبر يې څه دی؟" هغې يوازي دومره وکولای شول چې شونډان وښوروي، داسې معلومېدل لکه توري چې د شونډانو پر ځاستوني ته ننوتلي وو، پر هغه باندي د هيجان څپه راغله د هغه سور مخ ماشا په دې باوري کړه چې هغه ټوکي نه کوي، هغې په چيغه وپوښتل:

"کوم انعام راوتلی دی؟ دويم، دريم که...؟"

"د يو لک روبلو؟"

"کراره بڼه" الون پر خوله لاس کښېښود او هغه يې چوپ کړه.

"ته چيغې ولي وهې؟"

"او! الونه" ماشا الون ته په غوږ کي وويل، هغه په دې کي پاته راغله چې خپله خوښي قابو کړي، کله چې کوټې ته ولاړه نو په نڅا او گډا يې بڼ پورته کړ:

"ما انعام گټلی دی، د يو لک روبلو انعام مي راوتلی دی!"

"انعام يوازي ستا نه دی" داسي ښکارېدل چې د الون بڼ د ماشا احساساتو لاندي کړ، هغه ته غوسه ورغله خو د وخت د نزاکت له احساس سره يې ځان ژر بېرته قابو کړ او په داسي حال کي چې حواس يې الوتي وو، وويل:

"انعام زموږ په دواړو دی"

"موږ دوه ولي يو؟ يو، د يوه زړه دوه بدنه يو"

الون تر ډېره دغه هڅه کوله چې ماشا ته د خپلي ميني باور ورکړي، بيا چې يې کله د ماشا پر څېره يوه شوڅه مسکا وليده نو څر يې وموسل.

"انعام بې له شکه چې زموږ دواړو دی" ماشا د الون پر اوږه خپل سر کښېښود او ويې ويل:

"موږ دوه نه يو، يو، يو"

"ماشا له دې ورسته به موږ يو نوی ژوند پيل کړو" الون د احساساتو سمندر له ځان سره ډېر ليري يووړ:

"موږ ريښتيا هم يو، يو او همېشه به همداسي يو، يو" د هغه لاس ورو، ورو خپله د ماشا له اوږې څخه څنگلي ته ښوی شو او بيا د هغه لاسونو او شونډانو د خپلي ښځې پر بدن باندي د يوالي يوه نوې ژمنه ثبت کړه.

ماشا سترگي وموړلې او په پټو سترگو يې د الون حق ومانه:

"زه ستا يم، زما هر څه ستا دي، يو لک روبله هم ستا دي"

"په پنځوسو زرو روبلو به موږ یو ښه کور واخلو" لون خپلي ناسوده غوښتني حس کړې.

"زه به یو شانداره کور واخلم او غواړم چې یو نوی موټر هم رانیسم، په لسو زرو روبلو به د نړۍ سیل وکړم او پاته پیسې به په بانک کې کنډېږدو له هغه به یوه میاشنۍ مناسبه گټه راته راځي"

ماشای په خوښي سره وویل:

"زه هم همداسې غواړم" بیا هغې په خیال کې د یو لک روبلو نوټونه وشمېرل، په هغو یې لوبې وکړې، او خپلې داسې کوچنۍ، کوچنۍ غوښتني یې تر سره کړې، چې هغه تر اوسه یوازې د پیسو د نشتوالي له امله محرومه ورڅخه پاته شوې وه.

"هو ریښتیا موږ یو ښه کور ته اړتیا لرو، او شتا دویمه غوښتنه هم زه تاییدوم ځکه د ښه کور لپاره یو موټر هم ضروري دی، په لسو زرو روبلو به موږ د نړۍ سیل وکړو، زما خپله له ډېره وخته زړه و چې د "تیولا" او "اورېل" تکی شپې سیمې وویښم، پاته پیسې به په بانک کې کنډېږدو چې میاشتنۍ عاید ورڅخه پرې کړو"

له څو شیبو چوپتیا ورسته ماشای یو ځل بیا له ځان سره د خیالونو نړۍ ودانه کړه او ویې ویل:

"موږ به د ټولې نړۍ سیل وکړو، نیاگر ته به لار شو، د روم سیل به وکړو، بس ټوله ژوند به عیشونه کوو، عیشونه"

لون په خیال کې د پاریس په سیل وتلی و، یوه نازنینه پېغله مخامخ ورته ناسته وه او په مسکا یې هغه ته جام وړاندې کاوه چې په دې کې هغه د خپلې ښځې ږغ واورېد او تکان یې وخوړ، داسې ورته ښکاره شوه لکه په اوبتل کې چې چاودنه وشوه او اوبتل مخ په ډوبېدو شو، هغه یو دم خپلې ښځې ته وکتل خو د ماشا شونډان نه ښورېدل، لون یو ځل بیا په خپلو خیالونو کې والوت، له دې ځلې د هغه د خیالونو بېړۍ په "میامي" کې لنگر شوه، په میامي کې تر یوې رنگینې چترۍ لاندې د نیمه بربنډو پېغلو د شېب له لمر څخه هغه د خپلو خوښیو درد ټکوراهه، هغه یو شتمن سړی و، هیڅ پرېشاني یې نه وه او میامي ته یوازې د سیل لپاره راغلی و.

هغه قدم واهه او مخ ته یې له یوې پسې بله ښکلې کړه وږه تېرېده، ټولې د هغه د یوې اشارې په تمه وې خو لون خېره جدي نیولې وه او هره یوه یې ردوله، نن ورځ هغه ډېر محتاط و، هغه د خپل ذوق د رانیولو وس درلود، انسان چې د ساعتېرې د رانیولو وس ولري نو ذوق به یې نخرې ولې نه کوي؟ د هغه ذوق هم خپل ناز کاوه خو بیا مخکې تر دې چې هغه له یوه په زړه پوري بدن څخه راتاو شي هغه د ماشا ږغ واورېد، میامي یو ځل بیا د هغه د خوبونو جزیره وگرځېده او د ځوانۍ له اوره د سرو زرو غونډې ویلو شوو بدنونو ځای یوې بې ډولې او بدرنگې ښځې ونيو، لون یو سربېرن نظر پر هغې ناموزوني ښځې واچاوه، هغې د یو لک روبلو په اړه یو څه ویل، د یو لک روبلو په یادونه کې یو عجیب جادو پروت و، ځکه یوه شېبه ورسته بیا لون د اټالیا د یوه ستر هوټل حمام ته ورسېد، یوې نیمه بربنډې پېغلې په خپلو قلمي گوتو د هغه د بدن ستریا ایستله، او هغه د مدهوشۍ په حال کې و، چې په دې کې یو

دم يو زېر خو اشنا رغ د هغه ټولي هيلي د حمام له فرشې ووهلې، د هغو نازکو گوتو ځای چې د هغه بدن يې تخنوی يو زېر لاس ونيو:

"زه هم له تا سره ځم" ماشا د هغه له جذباتو څخه ناخبره په خوبولي لهجه وويل:

"زه هم غواړم چې د نړۍ سيل وکړم او عيش و عيشرت وکړم"

"عيش؟! "د ماشا دا تورى پر الون داسي ولگېد لکه يو چا چې هغه له اسمان څخه پر يوه شگلنه مځکه راوغورځاوه.

"ماشا ته غواړې چې څنگه عيش وکړې؟ د عياشۍ په مانا ته پوهېږې؟ الون تر ژبي لاندې وويل او بيا يې په تعجب د ماشا د څېرې د لوستلو هڅه وکړه، د هغه عصاب خراب شول، هغه ته داسي محسوسه شوه چې د هغې سترگې هم هغه رنگه خوبونه ويني لکه د ده په سترگو کې چې نغښتي دي، دې خوبونو هغه ته نوی ژوند وربخښلی و، خو همدا خوبونه چې د ماشا سترگو ته ولېدل نو يوه ډارونکې بڼه يې خپله کړه، د الون وينه په جوش راغله، د هغه په سترگو کې د خيالي کردارونو جنس اوښتی و، د الون په خيالونو کې د ښکلو پېغلو ځای هډورو ځوانانو نيولی و "ته غواړې چې څنگه عيش وکړې؟" د الون زړه و چې د زړه په زور سره چيغه کړې او خپله ښځه يوه کلکه څپېړه ووهي، بيا يې تر مړۍ ونيسي او پوښتنه ورڅخه وکړې چې "ووايه ته غواړې چې څنگه عيش وکړې؟"

د الون له زړه څخه يوه لويه چيغه پورته شوه خو تر شونډانو لا نه وه راغلې چې بېرته ورکه شوه، دې وېرې چې يو لک روبل به يې له لاسه ووځي د هغه غوسه ور سره کړه او هغه يې خاموش کړ، ماشا اوس د هغه لپاره يوازي ښځه نه بلکې د يو لک روبلو چک هم و، او الون د يو لک روبلو له زور څخه ښه خبر و، ماشا ته په غوسه کېدل دا مانا درلوده چې هغه د يو لک روبلو څخه د همېشه لپاره ځان محروموي، او خپل خوبونه يې ټول په اوبو لاهو کول، هغه نه غوښتل چې خوبونه يې په اوبو لاهو شي، ځکه يې نو دا غوسه وزغمل.

له دې ځلي د هغه خوب تر "سينټ مارټن" پورې محدود پاته شوو هغه د يوې لوې ماڼۍ په تالاب کې لامبو وهل او په کټ، کټ يې خندل، د هغه دوو اولادونو يوه زوی او لور هم له هغه سره په لوړ اواز خندل، الون له دوو اولادونو سره مينه لرله مانا داچې هغه په ښار کې يو لوی کور هم پيدا کړی و او د دوو اولادونو ارمان يې هم پوره شوی، بيا چې کله له لامبو وهلو او ډېرې خندا څخه سترې شو او له تالاب څخه راووت نو يوه ښځه په داسې حال کې چې تودې چای او برگر يې په لاس کې وو، هغه ته مسکۍ ولاړه وه، دا ماشا وه، الون تکان وخوړ، خو خوب يې ډرې وړې نشو، په دويم وار هغه د يوه خوشحاله او مطمئن سړي غوندي د سمندر پر غاړه قدم واهه، د هغه نوکرانو شاوخوا منډې ورسره وهلې، د الون زړه و چې څو شيبې قدم ووهي، بيا د خپل گاونډي کور ته لاړ شي، هلته د تاش يا شطرنج يوه لوبه وکړې او يو څه بانډار وکړې خو بانډار يې لا نه و شروع کړی چې ماشا يو ځل بيا د هغه خوب ډرې وړې کړ، هغې په لوړ رغ هغه ته ويل:

"چيري ورك يې؟"

"هيچيري نه، هيچيري هم نه"

"تا زما د پوښتني ځواب ولي نه راکړ؟ گ" ماشا يو څه ماښجن غوندي وويل:

"ښه، راته ووايه تر ټولو مخکي ته ما چيري بيايې؟ زه هم غواړم چي له تا سره فرانسه، اټاليا او هند ووينم" ماشا سترگي پټي کړې، الون هغې ته هيڅ ځواب ور نه کړ، هغه په دې اړه هيڅ ځواب نه درلود، هغه هيڅ هڅه نه کوله چي له خپلي ښځي سره په سيل ووزي، هغه کوچنی نه و، په دې ښه پوهېدی چي له خپلي ښځي سره تفريح نشي کېدای، دې خيال چي هغه به له خپلي ښځي سره يو ځای په سيل وځي د هغه پر بدن يوه سپره خپه راوسته، هغه سترگي پټي کړې او هڅه يې وکړه چي دغه خيال له ذهن څخه وباسي خو هغه په دې کي پاته راغلی، بيا هغه د زړه په سترگو وليدل چي ماشا په هر سفر کي له هغه سره ملگرې ده، له هغه سره له شيانو ډک صندوقونه او غوتي دي، هغه د نوکر غوندي د ماشا شيان را اخيستي دي او ماشا په وار، وار سره په دې يادونه سفر بد خونده کوي چي پر سر مي درد دی، الون د اورگاډي په هر سفر کي د يوه کوچني پالنه کوي، دويم کوچني د ماشا په غېږ کي بغاري جوړي کړي دي، اور گاډی چي به هر ځای تم شو نو ماشا به هغه ته ترماس په لاس ورکړ چي له يو هوټل څخه د کوچني د شيدو جوړولو لپاره تودې اوبه راوړه، الون په هر تم ځای کي د يو لالهانده پلار غوندي اېخوا دېڅخوا منډي وهلې، کله به هغه د بسکټ پسې منډي وهلې کله به يې د ډوډۍ پسې، له هر سفر ورسته به يې د ماشا له طنزه ډکي خبري اورېدې چي تا له هغه ښځي سره خبري ولي وکړې؟ تا هغه نجلی ته دومره په ځير ولي کتل؟ له دې خيال سره د الون ټولي هيلي مړاوي شوې.

"ارمان چي د لاتري ټکټ زما وای؟" الون سره سا وايسته او خپلي ښځي ته ځير شوو ماشا هغه ته يوه بدرنگه او نابله ښځه و ايسېده، "زه به له تا سره هيڅ کله سفر ونه کړم" الون له ځان سره وويل: "له تا سره يو ځای به زه عياشي څنگه وکړم؟" د هغه زړه و چي خپلي ښځي ته ووايې چي عياشي همېشه يوازي کېدای شي او يوازي نارينه حق لري چي عياشي وکړي، په تفريح کي ښځه له ځان سره ملگرې کول دا مانا لري چي نارينه پر ځان د عياشۍ هر ور بند کړي.

ماشا هغه ته يو څه وويل خو هغه وانه ورېدل، په دې وخت کي هغه يوازي هغه خبري اورېدې چي هغه له ځان سره کولې او هغه خبري هم ورو، ورو بد خونده کېدې.

له دې ښځي سره د پاریس په شاهانه هوټل کي تم کېدل څه مانا لري، زه به د دې بې ډولي ښځي په واک کي يم، پر دې به هم هغه نيوکه کوي چي زه ولي دباندې وزم، زه به هر ځای له دې سره يو ځای يم له دې سره يو ځای هيڅ د عيلشۍ ځای ته نشم تلای، په يو هوټل کي د ښځي تر مرييتوب خو دا ښه ده چي په همدې کور کي پاته شم، دلته زه د دې امير يم، په کور کي دا له ما څخه دا پوښتنه نشي کولای چي زه چيري ځم يا چيري تللی وه، په دې

کور کي چي هرڅومره ديغ یم، لږ تر لږه په عزت خو یم، دلته زما په زړه کي د امید یو څرک شته چي یوه ورځ به لا د عیاشۍ شېبې راشي او یوه ښکلې پېغله به زما په ژوند را گډه شي چي زه ماشا هیڅ ورڅخه خبره نه کړم.

"څه چورت وهي؟ گ" ماشا بیا هغه له چورتونو څخه را وایست:

"چيري ورك يې؟"

"هیچیري هم نه" د الون پر څېره یوه پیکه مسکا وغوړېده، هغه په ځیر ماشا تر نظر تېره کړه، ماشا یو وخت ښکلې وه خو اوس د هغې په بدن کي د الون لپاره هغه جاذبیت نه و پاته چي الون خپل ځان پر خرڅ کړی وای او یوازې د یو لك روبلو لپاره تر خپلو غوښتنو تېر شوی وای.

دا ښځه به هیڅکله ما پرېښودې چي زه یوازې "نیپلز" ته لاړ شم، دا خو ما تر "کیلن" پوري لا هم یوازې نه پرېږدي، سره له دې چي هغه نه غوښتل په زړه کي یې نفرت پیدا شو، هغه فکر کاوه چي ماشا څنگه یو لك روبله تر لاسه کړي نو بیخي به بل مخ شي، خپلي پیسې به قلف کړي او له ما څخه به تېر ټول کسانونه واخلي، د دې لپاره چي ما وځوروي له خپلو دوستانو سره به ښه پیل کړي، د ماشا د دوستانو په اړه چي هغه څنگه سوچ وکړ نو پر ذهن یې پرلپسې گزارونه پیل شول، د ماشا له ورور، خور، اکا، خاله، عمه او ماما څخه د الون ډېر بد راتلل، هغوی یې له خپله کوره منع کړي وو، الون له ځان سره فکر وکړ چي "د ماشا د یو لك روبلو د گټلو خبر چي هغوی واورې نو زما پر کور به یرغل راوړي" د ماشا له ځینو دوستانو څخه د الون دومره بد راتلل چي آن د هغوی مخ یې هم نه غوښتل چي ویې ویني، هغه د ماشا له مور څخه هم ډېر بهزاره و، هغه پوهېدی چي که ماشا د یو لك روبلو څښتنه شي نو هغه خپل کور ته د هغې د دوستانو مخ نشي ډب کولای.

اوف خدایه! الون داسې محسوسه کړه چي سر یې د چاودېدو په حال کي دی، هغه سر په دواړو لاسونو ونيو، سره له دې چي سترگي یې پټې وې هغه لیدل چي د ماشا دوستانو د هغه پر کور یرغل راوړی دی، هغوی بې ځایه، بې ځایه خاندي، د هغه پر بې مانا خبرو ملنډې وهي، د هغه سپکاوی کوي، هغه له هغو کسانو سره ناست دی ډوډۍ خوري چي نفرت یې ور څخه کېدی، دا یو ډېر بد حالت و، الون تر دې مرگ غوره باله چي د ماشا قریبانو ته سر ټیټی وي، د ماشا خپلوانو له هغه سره وړ چلند نه و کړی، دا یوازې ماشا وه چي د هغوی صفتونه به یې کول، پر دې به د دوی دوو تر منځ اکثره سره شخړه وه او پای به همېشه د الون په گټه او د ماشا په تاوان تمامېدی.

تر یو لك روبلو راوتلو ورسته خو هیڅ امکان نه لري چي ماشا دي چوپه پاته شي، نه یوازې داچي هغه به پر ده جابیره شي بلکي دی به هم د خپلي خسرگنۍ ستاینې ته اړ کړي او پر هغه به یو دايمي عذاب نازل شي، د خسرگنۍ د خپلوانو عذاب!، "نه، نه" الون ولږېدی، "یوازې د یو لك روبلو لپاره زه خپل ژوند نه بربادوم" له دې پرېکړې څخه الون یو عجیبه سکون تر لاسه کړ، د هغه پر شونډانو یوه پیکه مسکا وغوړېده.

"ولي خاندي؟" د ماشا پر شونډانو هم مسکا وغورږېده.

"ستا پر معصوميت او سادگي خاندنم" الون ماشا په غېږ کي ونيوه.

لږ ورسته الون په جدي لهجه وويل:

"ماشا بخښنه غواړم، ستا هيڅ انعام منام نه دی راوتلی، ما ټوکي درسره کولې، د هغه ټکټ لمبر چي انعام يې گټلی شپږويشت نه شپږڅلوېښت دی" الون چي دا جمله ادا کړه نو لکه يو لوی پېټی چي يې له اوږو ليري کړ، هغه خپل ځان ډېر سپک او حوسا حس کړ.

د ماشا پر خبره نااميدي وغورږېده:

"ته داسي ټوکي ولي کوې؟" ماشا څو شيبې خپه شوه:

"که پر ما له خوښۍ څخه د زړه دوره راغلې وای؟ او مړه شوې وای، نو؟"

"ها، ها... ها" الون د زړه له اخلاصه وخنډل او بيا د خپلي خپه شوي ښځي په پخلاينه بوخت شو، ماشا ډېره ژر پخلا شوه او لږ وروسته په ژور خوب ويده شوه.

الون ته هم خوب ورتلی، نور د هغه پر ذهن کوم فکر نه و خپور، هغه چورت واهه چي د هغه معصومي ښځي له پنځلسو کلونو څخه هغه ته د مجازي خدای په سترگه کتلي، له هغه سره يې د اطاعت ژوند تېر کړی دی، د هغه پر ريښتيا او درواغو يې په پټو سترگو باور کړی، ماشا به هيڅکله دا فکر هم نه کوي چي نن الون د خپل ژوند تر ټولو لوی درواغ وويل، هغه ورځپاڼه ټوټې، ټوټې کړه او په چټل دان کي يې واچول.

د الون خيال ريښتيا وختی، سهار د ماشا نه لاتړی په ياد وه او نه يې هم انعام په فکر کي وروگرځېدی، هغې الون ته سهارنۍ وروږه او د هغه د رخصتولو لپاره په وره کي ودرېده، هغه تر هغو مسکۍ وه او خپل سړي ته يې لاس ښوراهه، تر څو هغه له سترگو پناه شو.

عابده

رابدنرات ټېگور/بنگال

کله چې زما شهرت خپل اوج ته ورسېد او زما نوم د ادبي جریدو په سرلیکونو کې ولیکل شو نو ما د دې ادبي رقابت له وېرې په یو داسې گوښه ځای کې د اوسېدو اراده وکړه چې هلته زه خپله هستي او د هغې بې شمېره غمونه بیخي له یاده وباسم، له کلکتې څخه څو میله لیرې په یو کلي کې زما کور دی، هلته زه په پوره مانا ارام ژوند تېرولای شم، د دې کلي اوسېدونکي تر اوسه پورې زما په اړه کومې نتيجه ته نه دي رسېدلې، د هغوی په نزد زه نه د سیل شوقي یم او نه هم داسې میله بازه یم، هغوی ما دروېش هم نه بولي، زما او د هغوی تر منځ چې کومه څه نا څه اشنایي شته هغه هغوی له دې خیال څخه همېشه لیرې ساتي، له دې پرته هغوی ما مساپر هم نه بولي په داسې حال کې چې زه له ازله گڼېته یم، زه په کروندو کې اکثره بې مقصده گرځم خو هغوی یوازې دومره پوهیږي چې زه جره یم هغه هم په دې خاطر چې هغوی له ما سره هیڅ کله زما کوچنیان نه دي لیدلي، داچې هغوی زما په اړه په انسان یا حیوان شمېرلو کې پاته راغلي دي نو له دې امله یې زه پر خپل حال پرې ایښی یم ځکه نو زه په خپله دنیا کې یوازې اوسم.

خو زه اوس په دې پوه شوم چې په دې ټول کلي کې یوازې یوه هستي داسې شته چې هغه له ما سره دلچسپي لري، ما له هغې سره د جولایي د میاشتي په یوه غرمه کې ولیدل، له سهاره څخه باران اورېدی او فضا تر اوسه پورې داسې نمجنه پاته وه لکه له اوبښکو وروسته چې لیمه.

زه مست ناست وم د رود په غاړه کې د څرېدونکو غواوو ننداره مې کول، د غرمې سور لمر پر مځکه باندي د خپلو وړانگو جال غوړاوه، د لمر دې ساده رڼا چاپېریال له معصومانه جذباتو څخه ډک کړی و، ما چې هغه ته کتل نو په زړه کې خیال را پیدا شو چې کشکي انسان د دې لباسونو پر ځای د فطرتي سنگار پيروي کولای، له دې څخه به نه یوازې دا چې د خیاطۍ پیسې به سپمېدلای بلکې زموږ له بدن سره به د هوا هغه موسیقي لگېدلای چې د هغې له امله به زموږ رنګ د مصنوعي لباسونو په نسبت ښه ښکارېدلای.

په همدې شېبه کې چې زه په خیالونو کې ډوب وم یوه پخه ښځه راغله ماته یې سجده وکړه او تندۍ یې پر مځکه وسولوه، هغې په خپلې لمن کې د گلونو غونچې را اخیستي وې، هغې په ډېر درناوي په داسې حال کې چې لاسونه یې یو ځای نیولي وو د گلونو یو غونچه ماته راکړه او وېې ویل:

"دیوتا دا ستا نذر دی"

هغې دومره وویل او لاړه داچې زه په یو فکر کې ډوب وم ځکه نو د هغې د تلو احساس راته ونشو، که څه هم دا یوه عادي پېښه وه خو زما پر زړه یې ژور اثر وکړ، ما یو ځل بیا څرېدونکو غواوو ته وکتل هغوی اوږدې، اوږدې ساوي

اخيستې، په شنو ورشوگانو کي پورته کښته کېدې او مچان يې په ساه باندي شړل، دې منظر زما د سترگو په وړاندي يو مرموز صورت اختياراوه، لوستونکي ښايي زما پر دې کم عقلي باندي وځاندي خو زه دا وایم چي زما زړه له صفت او ثنا څخه ډک و، بيا په همدې مهال ما د آم له وني څخه يو شين ښاخ را پرې کړ او غواوو ته مي په خپل لاس ور واچوه.

او ما دا خوشي محسوسه کړه لکه ما چي خپل خدای خوشحاله کړی وي.

په دويم کال چي زه کلي ته بېرته راغلم نو د فروري مياشت وه، يخ لا تر اوسه نه و وتلی، سهار مهال چي د لمر وړانگي زما کوټې ته راغلې نو ما د هغوئ له تودوخي مننه وکړه، زه په ليکلو بوخت وم چي زما نوکر کوټې ته راغی او ويې ويل:

د "وښنومت" يوه عابده غواړي چي له تا سره وويني، ما په بې پروايي سره ورته وويل: چي پورته يې راوله او بېرته په ليکلو بوخت شوم، لږ ورسته عابده دننه راغله او ټيټه شوه زما قدمونو ته يې لاس وروړی، دا هغه ښځه وه چي ما يو کال وړاندي څو شيبې ورسره ليدلي و، اوس ما کولای شول چي هغه بيخي له نژدې څخه مطالعه کړم، هغه د عمر له هغې برخي څخه اوښتې وه چي يو نارينه يې پوښتنه وکړي چي ښځه ښايسته ده که بد رنگه؟ هغه په قد لوړه وه او غښتلې وه خو د هغې ملا د ډېر رياضت له امله کروپه شوې وه، تر دې ټولو د پاملرني وړ د هغې دوې سترگي وې، په هغو کي ډېر کشش موجود و، کله چي هغه را ننوته نو د هغې دې دوو سترگو ماته ټکان را کړ .

"ديوتا!" هغې وويل:

"ايا د هغو گڼو ونو سوری زموږ د لیدو لپاره مناسب ځای نه و چي تا زه خپل تخت ته را وغوښتم؟"

هغې زه به باغ کي د گرځېدو په مهال لیدلی وم خو ما هغه نه وه لیدلې، دا څو ورځي کېدې چي ماته زکام راپوري شوی و ځکه نو زه له کوره دباندې نه وم وتلی بس د خپلي بالاخانې څخه مي د شنه ژوندي اسمان سيل کاوه.

تر لنډي چوپتيا وروسته هغې بيا وويل:

"ديوتا! زه ستا قدم ښکلولو ته راغلې يم"

زه چوپ وم، تر تلو وړاندي هغه بيا زما پر پښو را پرېوته او هغه يې ښکل کړې خو هغه نا کراره وه ځکه چي زما پښې پتي وې خو د هغې زړه و چي لوڅي يې وويني.

په دويمه ورځ سهار زه له کوټې څخه راووتم او په بالاخانه کي کښېناستم، د ونو له قطار څخه چپ لور ته ما يوازي د کلي خوپناکه منظره لیدله، په هغه سهار دا ويل ناشوني و چي لمر را ختلی دی که نه؟ هر لور ته خوږ و، ما ليري

ولیدل چي هغه ښځه له خوږ څخه داسي را ښکاره شوه لکه له توري شپې څخه چي د شفق رڼا راپورته کېږي، هغې د دیوتا په وړاندي یو خوندور منتر زمزمه کاوه.

بیا چي کله خوږ ليري شو او د لمر سترگه د اسمان پر نیمایي باندي وځلېده نو زه د څه لیکلو لپاره پر مېز باندي کښېناستم چي له ځینو څخه مي د چا د قدمونو ښکالو تر غوږ شوه او عابده په داسي حال کي چي یوه نغمه یې پورته کړې وه کوټې ته را دننه شوه، هغه ماته ټیټه شوه، ما د کاغذونو له بستې څخه سر راپورته کړ.

"دیوتا! ما پرون ډېر پاک او سپېڅلي خواږه وخوړل، هغه ډېر مقدس وو ځکه چي ستا مقدسو لاسو هغه لمس کړي وو"

ما تکان وخوړ او و مي پوښتل چي هغې څنگه له ما څخه پاته شوي خواږه تر لاسه کړي دي؟ هغې وويل:

"زه ماښام له وره سره په تمه وم چي کله ستا نوکر لوښي بیرته را اخیستي وو نو ما له هغه څخه یوڅه خواږه واخیستل"

د دې په اورېدو زه ډېر حیران شوم ځکه د کلي هر کس خبر و چي ما ډېر وخت په اروپا کي تېر کړی دی او له اروپایانو سره مي خوړل څښل کړي دي، هغوی له ما څخه ډډه کول.

عابدې په اریانۍ سره وويل:

"چي زه ستا پاته شوني و نه خورم نو دلته مي د راتلو گټه څه ده، دیوتا؟"

زه چوپ وم، هغه زما له حیرته څخه ډېره متاثره شوه او ورو پورته شوه لاړه.

ما څه وخت وروسته څرگنده کړه چي عابده له ډېري درنې کورنۍ څخه ده او د هغې مور ډېره ښه ښځه وه هغې دا د "درمسار" له خدمتگاری څخه منع کړه خو دې خپله د ځان لپاره دا ژوند غوره کړ، ما له هغې څخه وپوښتل چي هغه ژوند څنگه تېرکړوي؟ هغې ماته وويل چي زما پيروانو ماته یوه ټوټه مخکه را کړې ده او ډوډۍ د څو ورونو له ټکولو څخه پیدا کوم، زما ټینگه هیله وه چي له هغې څخه دا وپوښتم چي هغې واده کړی دی کنه؟ خو هغې کله په اشاره هم د دې یادونه ونه کړه ځکه نو ما له هغې څخه دا ډول پوښتنه ونشوای کړای.

ما د هغې په اړه دا مالومات هم تر لاسه کړ چي لوړ ذاتي خلک د هغې درناوی نه کوي، له هغه ورسته چي عابده بیا راغله نو هغې زه په مطالعه کي ډوب ولیدم.

"دیوتا، زه چي هر وخت راشم، ته په لیکلو او لوستلو بوخت یې"

ما ورته وويل:

"خدای (ج) خپل اوزگار بندگان بوخت ساتي، که نه نو هغوی خامخا بدو ته مخه کوي"

عابدې ماته وويل: "چي کله زه ستا لیدو ته راځم نو نوکر ما خامخ دننه نه راپرېږدي، کله چي زه ستا لمانځنه کوم نو ستا پښې همېشه په جرابو پټي وي او کله چي زه له تا سره خبري کوم نو ته هر وخت په فکرونو کي ډوب یې، له دې ځلي د تلو په وخت هغې لاسونه په خواست سره ونيول او ويی ويل:

"دیوتا، نن سهار ما ستا پښې پر خپله سینه باندي محسوسي کړې، اه! څومره سړې وې خو وې لوڅي، دا رنگه په جرابو کي پټي نه وې، ما له وخته د دوی لمانځنه کول ځکه زما ټوله هستي ور څخه اباده شوه"

په هغه مابښام چي عابدې خپل ژوند راته بیانوه ستوري ورو، ورو له خوبه وینښ شول او د ونو شاته ښکارېدل چي په تیاره کي یې سترگکونه وهل، هغه د خپلي کیسې پای ته په رسېدو وه.

"زما مېړه ډېر ساده دی خو زه یې په دې ساده توب کي هم یوه ښېگڼه وینم، زموږ د واده مخکي زما او زما د مېړه مور او پلار مړه شوي وو، زما مېړه همېشه دا هیله لرلې چي یو څوک پر هغه باندي حکومت وکړي، او زه په دې ډېر شرم محسوسم چي هغه ما تر ځان لوړه بولي او زه په دې هم ښه پوهېږم چي هغه تر هرڅه ما ښه بولي په داسي حال کي چي هغه په خبرو کي تر ما ډېر ښه دی، هغه پخپله دنیا کي تر هر چا زما ډېر عزت کاوه، یوازي عزت هم نه بلکي مینه هم او داسي مینه چي په دنیا کي ډېره کمه لیدل شوې ده، "گورو ټهاکر" زما تر مېړه کشر و، اه! هغه څومره ښکلی و، زما سړي او هغه په کوچنیوالي کي یو ځای لوبي کولې او له هغه وخته څخه ده خپل روح او زړه د کوچنیوالي د دې دوست په خدمت کي وقف کړي وو، ټهاکر پوهېدی چي زما سړی څومره ساده دی ځکه به یې پر هغه هر وخت پسڅند واهه، هغه او د هغه ملگرو به د ساعتېري لپاره پر هغه ټوکی کولې خو هغه به چار او ناچاره برداشتولې، چي زه واده شوم گرو ټهاکر په بنارس کي درس وایه او د هغه خرڅ زما مېړه له جېبه ورکاوه، زه اتلس کلنه وم چي هغه کلي ته بېرته راغی، په پنځلس کلنۍ کي زما یو اولاد وشو خو زه دومره ځوانه وم چي د هغه مي هیڅ پروا نه کوله، زه د ټوکو ټکالو ډېره شوقي وم او یوازي د خپلو کلیوالو همزولو نجنو سره په ساعتېري پوهېدم، زوی به مي یوازي هغه وخت لیدی چي زه به له مجبورۍ په کور کي پاته کېدم، د کوچني د روزني لپاره افسوس! ما زوی و زوکړ خو د هغه د لوبو شیان مي ور برابر نه کړل، مور د هغه په زړه کي ځای جوړ کړی و خو هغې و نه مانه، هغه د غوصې په حالت کي زه پرېښودم او زه تراوسه په دې دنیا کي د هغه په لټه يم، هغه د خپل پلار د زړه راحت و خو زما بې پروايي هغه ته صدمه ور ورسوله، هغه دا بیانولای نشوه ځکه هغه له ازله همداسي خاموش طبیعت و، د اریانۍ خبره دا وه چي زما زوی زما له بې مخۍ سره له ما سره ډېره مینه کوله، د هغه دا خیال و چي یوه ورځ به زه هغه خامخا پرېږدم او لاړه به شم، زه او هغه چي به کله یو ځای وو نو هغه به زما په سترگو کي سترگي را ښخي کولې او تر ډېره به یې راته کتل او زه چي به هره ورځ د رود غاړي ته تلم نو هغه به خپل ناني، ناني لاسونه د اشارې په دود خلاصول چي ما هم درسره بوزه خو د لمېدو گودر یوازي زما او زما د همزولو د لیدو ځای و، د دې

لپاره د کوچني پېټې پر غاړه گرځېدل د منلو وړ نه و، يوه ورځ چې د تورو وريځو لړۍ ټولي شوې نو خادمي ته مي وويل چې هغه پر کوچني پام وکړي او خپله د رود په لور رهي شوم، کوچني چې زه وليدم چې ځم نو په چيغو شو.

زه چې څنگه گودر ته ورسېدم، هلته هيڅوک نه وو، زه په کلي کې تر ټولو ښځو ښه لامبوزنه وم، رود غاړې تر غاړې ډک و، ما ور ټوپ کړل او په لامبو سره د رود منځ ته رسېدلې وم چې د رود له غاړې مي يوه چيغه واورېده: "موري!" ما چې سترگې ور واړولې او ومي کتل، زما زوی د گودر په ځينو کې را تا کېدی، ما د درېدو ورته وويل، په زوره په زوره چيغي مي پر ووهلې خو هغه په خندا او داسې حال کې چې ماته يې نارې را وهلې مخ په وړاندي راروان و، زما پښې او لاسونه له وېرې مړه شول، ما سترگې پټې کړې او چې بېرته مي خلاصې کړې نو په ځينو کې زما د زوی چيغي د ابد لپاره چوپي شوي وې، زه د رود غاړې ته راغلم، هغه مي له اوبو څخه راوکښل او پر اوږو مي را واخيست خو هغه يخ پخ شوی و، يو وخت هغه زما ارمان درلود خو اوس زه د هغه ارمان لرم، کومي ستونزې چې زما سړي زغملي دي په هغه يوازي خدای پاک (ج) ښه پوهيږي، که هغه ماته زما د کړو ښه سزا راکړې وای نو دا به زموږ د دواړو لپاره ښه وای خو هغه خاموش و.

په کومو ورځو کې چې زه د هغه په غم کې په لېونتوب وم نو "گوروتهاکر" بيا راغی، له دې ځلي زما خاوند د هغه د استعداد له امله تر پخوا څو چنده ډېر د هغه عزت کاوه او د هغه په موجودگي کې به يې خبرې لا نه کولې، پر هغه باندي د گوروتهاکر وېره لوېدلې وه، زما خاوند گوروتهاکر ته وويل چې هغه ماته تسلي راکړي، هغه پر ما باندي د مقدس ويدونو منتر ووايه، هغه منتر و زما پر زړه باندي هيڅ اثر و نه کړ خو هغه ژبه ډېره اغېزمنه وه چې دا توري په ادا شوي وو.

ما د گوروتهاکر په رنگ کې خدای وموند، هغه به هره ورځ سهار زموږ کور ته د ډوډۍ خوړلو لپاره راتلی، زه چې به څنگه راويښېدم نو د هغه د ډوډۍ په فکر کې کېدم، زما مېړه چې وليدم چې زه د هغه ډېر عزت کوم نو هغه به زما ډېر عزت کاوه، همداسې زموږ د ژوند پنځه کلونه تېر شول خو د پردې تر شا نور څه روان وو چې ما نشوای معلومولای خو زما زړه هغه کشف کړل، د پسرلي په يو سهار گوروتهاکر تر لمبېدو ورسته کور ته بېرته روان و چې د آم تر يوې ونې لاندي ما او هغه سره مخامخ شوو، هغه ټوال پر اوږه اچولی و او په سنسکرت باندي يې يو شعر زمزمه کاوه، زه ټوله لنډه وم او کالي مي ټول پر بدن باندي نښتي وو، د هغه په ليدو زه ډېره وشرمېدم، هڅه مي وکړه چې ژر ځان وباسم خو هغه زما نوم واخيست.

زه سره کوچنۍ شوم او وشرمېدم، هغه په ما کې سترگې ښځي کړي وې او ويې ويل:

"ستا بدن څومره ښکلی دی"

ماته داسې محسوسه شوه لکه د مرغیو يوه دنيا چې زما د سر پر ښاخ چنبرې او ټوله ښاخونه له گلونو ډک دي او داسې راته ښکاره شوه لکه مځکه آسمان او هر شی چې د خمار او خوښۍ په حال کې دي، زه نشم ويلای چې کور ته

څنگه ورسېدم خو دومره پوهېږم چې هغي کوټې ته ننوتم چې موږ د دیوتا عبادت په کي کوو خو کمره خالي راته ښکاره شوه، زما د سترگو په وړاندي هغه وړانگي په نڅا وې چې ما له لمبېدو څخه وروسته د راتلو پر مهال د ام د وني تر سيوري لاندي لیدلي وې.

گوروټهاکر په هغه ورځ د خپلي ډوډۍ د وړلو لپاره راغی او زما پوښتنه یې وکړه، زما مېړه زما پسې ډېر وکتل خو پیدا یې نه کړم.

نه پوهېږم چې هغه ورځ څنگه تېره شوه او د شپې چې ما خپل مېړه ولید چې ویده و نو زه په پټه د هغه پښو ته نژدې پرېوتم، یو ځلي هغه پښې کش کړې او هغه زما له سینې سره ونښتې.

سهار چې زما مېړه راوینس شو نو زه هغه ته نژدې ناسته وم، د کړکۍ دباندي له ښاخونو څخه د شفق سرخي راښکاره شوه تر اوسه لا وختي و، کاغیو شور نه و جوړ کړی، زه تیتې شوم او پخپل تندي مي د خپل مېړه پښې مچ کړې، هغه جگ کښېناست او په حیرانۍ یې ماته وکتل، ما ورته وویل:

"ما اراده کړې ده چې دنیا پرېږدم، نوره زه ستا نه یم، زه باید ستا کور پرېږدم"

ښايي زما مېړه تر اوسه خوب لیدی، هغه یو توری هم له خولې راو نه ایست، ما ورته ویل:

"زما په خبره ځان پوه کړه، ته اوس یو بل واده وکړه او زه له دې دنیا څخه رخصتېږم"

زما مېړه وویل:

"تاته دا د لېونیانو خبري چا در زده کړې؟ تاته چا وویل چې ته دنیا پرېږده؟"

ما ورته وویل:

"زما گوروټهاکر"

زما مېړه په حیرانۍ وویل:

"گوروټهاکر؟ هغه تاته دا نصیحت کله وکړ؟"

ما ورته وویل:

"تېر سهار چې زه له روده څخه بېرته راتلم" د هغه اواز ولږېدی، مخ یې را واړوه، زما په خبره کي یې سترگي ښخي کړې او را څخه وېې پوښتل:

"هغه تاته دا ولي وویل؟"

ما ورته وويل:

"زه نه پوهېږم، له هغه څخه پوښتنه وکړه ښايي هغه دي وپوهوي"

زما مېړه وويل:

"د دنيا پرېښودل ممکن دي ولي چي انسان پکي اوسي، ته هيڅ ضرورت نه لرې چي زما کور پرېږدې، زه له گوروتهاکر څخه په دې اړه پوښتنه کوم"

زما مېړه چوپ و او په تياره کي پر فرش باندي ناست و، کله چي څه رڼا شوه نو هغه ماته وويل:

"راځه چي گوروتهاکر ته ورشو"

ما په داسي حال کي چي لاسونه مي سره يو ځای ورته ونيول هغه ته وويل:

"زه به نور هيڅکله له هغه سره ونه وينم"

هغه زما په سترگو کي سترگي راواچولې، ما له شرم څخه سترگي کښته کړې، هغه له دې وروسته هيڅ ونه ويل، زه پوهېدم چي هغه زما د زړه خبره درک کړې ده، په دې غملېږي نړۍ کي دوې هستۍ داسي وي چي هغوی له ما سره مينه وکړه، زما زوی او زما خاوند، هغه مينه زما هر څه وو، له دوې دواړو څخه يوه زه پرېښودم او بل ما، نور به زه له صداقت څخه کار اخلم يوازي له صداقت څخه"

عابده زما پر پښو راپرېوته، پورته شوه او بيا راپرېوته او لاړه.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library